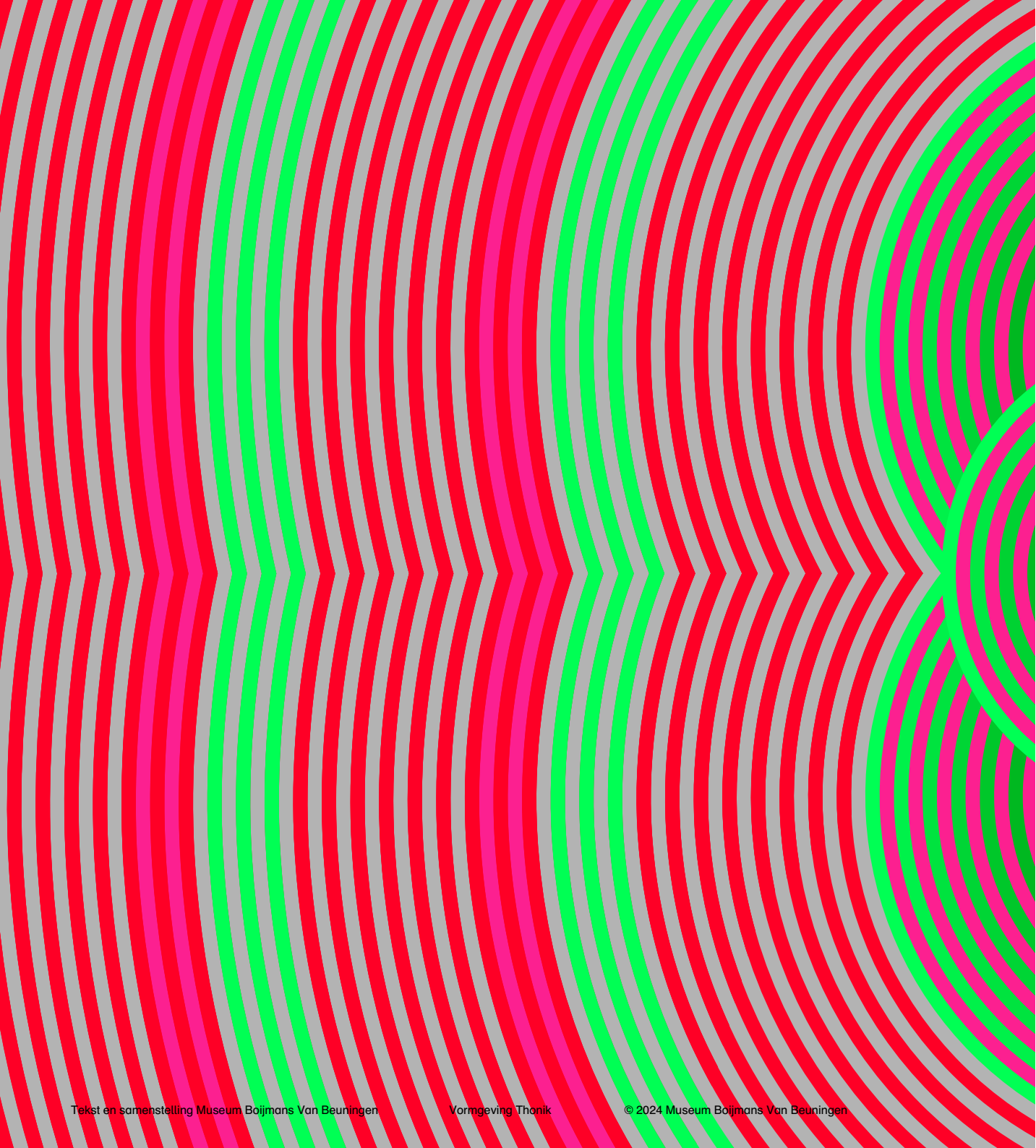




**museum van
boijmans beuningen**

jaarverslag 2023



Inhoud

Voorwoord		
1	Collectie en onderzoek	4
2	Presentaties	11
3	Educatie en publieksbegeleiding	20
4	Relatiebeheer en filantropie	23
5	Huisstichtingen	32
6	Marketing en communicatie	35
7	Publiekszaken en horeca	37
8	Bedrijfsvoering	39
9	Financieel verslag	46
10	Raad van Toezicht	53
Museum Boijmans Van Beuningen bedankt		56

Bijlagen

A	Aanwinsten
B	Uitgaande bruiklenen
C	Publicaties
D	Presentaties
E	Educatieve activiteiten en evenementen
F	Activiteiten en nevenfuncties wetenschappelijke staf en directie
G	Personeel en organisatie
H	Organogram



Berthe Morisot, *Pivoines* (detail), 1885

Voorwoord

Met de aankoop van *Pivoines* van Berthe Morisot maakt het museum in 2023 een vliegende start. Het werk is het eerste schilderij van deze vooruitstrevende vrouwelijke impressionistische kunstenaar in de publieke Collectie Nederland, en tegelijkertijd een prachtige aanvulling op de fantastische collectie impressionisme van het museum zelf. Werken uit deze collectie zullen komend jaar in het Van Gogh Museum in Amsterdam te zien zijn.

De impact die het depot op de museumwereld heeft, blijkt na twee jaar immens te zijn en het internationale denken over de rol en betekenis van museumdepots is zelfs blijvend door het vooruitstrevende concept beïnvloed. We ondervinden dit dagelijks door de aanhoudende stroom van internationale delegaties met professionals die het gebouw willen bezichtigen, de vele verzoeken om keynote bijdragen in symposia en congressen, en het verschijnen van depotvarianten die in navolging van Depot Boijmans Van Beuningen elders in de wereld worden ontwikkeld. Maar we zien het ook in de bezoekersaantallen die onverminderd hoog zijn: 248.000 in 2023. Hoogtepunten in het depot zijn dit jaar de tentoonstellingen *Kunst tussen de ruïnes*, *Drawing Probable Conclusions* van kunstenaar Rosa Barba en *Lee Miller in Print*. Daarnaast zien honderdduizenden mensen de museumcollectie: tijdens *Museum Boijmans at Rijksmuseum*, bij de reizende surrealismetentoonstelling in Milaan en Aarhus, en in de tentoonstelling *(H)erkennen Herbouwen* in de Kunsthall. Bovendien is 2023 een uitzonderlijk productief jaar op het gebied van educatie: er zijn meer deelnemers (ruim 75.000) aan workshops, rondleidingen en andere educatieve activiteiten dan ooit.

Zoals een museum niet zonder depot kan, zo kan een depot niet zonder museum. Met het eerste publiek toegankelijke kunstdepot ter wereld heeft Museum Boijmans Van Beuningen een krachtige visie op de toekomst van het kunstmuseum gepresenteerd. De eerste stap in die richting is gezet, maar voornamelijk is de vervolgstap, de renovatie en vernieuwing van het museum zelf, uitgesteld. In 2023 is een door de gemeente, architect en museum gedragen schetsontwerp (eerste fase) voor een sober maar ambitieus renovatiescenario ontwikkeld, maar helaas blijft prijsontwikkeling het project parten spelen en is besluitvorming uitgesteld. Tegelijkertijd, na ruim vier jaar van sluiting, zwelt de roep van het publiek om de heropening van het museum aan. Rotterdam snakt ernaar: Boijmans moet open!

Eind 2023 is het meerjarenbeleidsplan afgerond, de basis voor de subsidieaanvraag in het kader van het Cultuurplan 2025-2028 die de laatste volledige cultuurplanperiode tot aan de heropening van het museum is. In dat plan wordt ook sterk de aandacht gevestigd op Zuid., waar het museum zijn eigen muren heeft opgerekt, de samenwerking met cultuur-, onderwijs-, en welzijnsinstellingen zoekt en met het publiek als deelnemer aan het programma experimenteert. Dat fantastische programma is voor het museum van de toekomst van groot belang en rechtvaardigt een structurele financiële ondersteuning.

Het museum van de toekomst wordt door vele handen gedragen. Wij danken u voor alle vertrouwen en uw niet aflatende steun.

Ina Klaassen

directeur Museum Boijmans Van Beuningen



Collectie en onderzoek

Aanwinsten

Het museum verwerft 240 objecten (239 in volledig eigendom en 1 in gedeeld eigendom):

- 67 aankopen
- 141 schenkingen
- 1 nalatenschap
- 30 overdrachten
- 1 langdurig bruikleen

Onder de schenkingen bevinden zich onder meer vijf tekeningenboeken van Michaël Sestier met daarin enkele ansichtkaarten van de Japanse kunstenaar On Kawara, de Agfa Clack-camera van Daan van Golden, geschonken door Marian en Diana van Golden, en *De Zachte Stad*, een onderzoeksproject naar Rotterdamse wol van Christien Meindertsma. Het bijbehorende tapijt gaat eerst in bruikleen naar Theater Zuidplein in Rotterdam en wordt een *promised gift* voor het museum. Ook de ruimhartige schenking van meer dan 40 fotografische kunstenaarsportretten door Nancy Lee Katz uit haar nalatenschap verdient een vermelding, evenals 52 werken uit de collectie Van Krevelen/De Jong, het echtpaar dat eerder al ruimhartig aan het museum schonk.

De grootste aankoop betreft Berthe Morisots *Pivoines* (Pioenrozen), dat daarmee het eerste schilderij van een vrouwelijke impressionistische schilder in een Nederlandse collectie is. Daarnaast worden enkele prachtige werken op papier verworven, waaronder een portret door Ko Cossaar van Kees van Dongen, een portret van kunsthandelaar Jan de Bosch door een anonieme kunstenaar, een zogenaamde *Blood Collage* van John Bingley Garland en tien prenten uit de reeks *Viaggio dalla Terra alla Luna* van Filippo Morghen.

Ook worden er sterke hedendaagse werken aan de collectie toegevoegd, zoals twee foto's van de jonge kunstenaar Vytautas Kumza en *Intouchable 1 en 2* van Tommy van der Loo. Op de valreep van 2023 verwerft het museum van de Braziliaanse kunstenaar Célio Braga het werk *Eyes Wide Open (Black, Red, Brown, Blue, Green)* dat reflecteert op hoe we onszelf en anderen zien. Hebben we oog voor elkaars culturele of etnische achtergrond, zien we elkaar echt? Op het gebied van vormgeving worden onder meer twee bijzondere bierkruiken uit de zestiende en zeventiende eeuw verworven, maar ook het experimentele onderzoeksproject *Goatman* van Thomas Twaites, een prototype voor een kast van Maarten Baas en de scooter *Mahjoub 4* van Éric Van Hove naar aanleiding van een project op Zuid.

Het bescheiden eigen budget voor aankopen (50.000 euro) wordt in 2023 in belangrijke mate aangevuld met gelden door huisstichtingen en derden, waaronder @Boijmans, Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, de nalatenschap Van Riemsdijk-Borsje, Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije, Stichting Lucas van Leyden, de Vriendenloterij, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Prenten en Tekeningen) en het Mondriaan Fonds.

» [Zie hier een volledig overzicht van de aanwinsten.](#)



Onderzoeksproject *De Zachte Stad* van Christien Meindertsma in de tentoonstelling *Vooruitkijken: Objects of Change*, foto Lotte Stekelenburg



Titus aan de lezeaar (1655) van Rembrandt gaat in bruikleen naar Museum Het Rembrandthuis, foto Tomas Mutsaers

Bruiklenen aan derden

Het museum geeft 675 werken in bruikleen aan derden:

- 109 aan instellingen in Nederland
- 41 aan instellingen in het buitenland
- 524 in het kader van reizende tentoonstellingen
- 1 langdurig bruikleen aan een instelling in Nederland

Het museum leent dit jaar ruimhartig in binnen- en buitenland uit. Het prachtige *Landschap bij Aix met de Tour de César* van Paul Cézanne uit de collectie Willem van der Vorm gaat als bruikleen naar de tentoonstelling *Van Gogh, Cézanne, Le Fauconnier & de Bergense School* in het Stedelijk Museum Alkmaar. In het kader van de actie Buitenkans van de Vereniging Rembrandt worden drie werken uitgeleend: twee schilderijen van Giorgio Morandi aan Museum Belvédère en *Titus aan de lezeaar* van Rembrandt aan Museum Het Rembrandthuis. Dit levert ook een reportage in het bulletin van de Vereniging op. Voor de tentoonstelling *Op reis met Vincent. Van Gogh in Drenthe* in het Drents Museum in Assen worden maar liefst vijf bruiklenen verstrekt, waaronder de tekening *Appelboomgaard met lindeboom achter herberg Mensingh in het dorp Zweeloo* (Coevorden, provincie Drenthe). Aan de grote Van Dongen-tentoonstelling in Singer Laren leent het museum zes werken uit. Nog omvangrijkere bruiklenen gaan onder meer naar de tentoonstelling *Yayoi Kusama. De Nederlandse jaren 1965-1970* in Stedelijk Museum Schiedam, *De Bentvueghels* in Centraal Museum Utrecht, en uiteraard wordt voor (H)erkennen *Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden*, een tentoonstelling in samenwerking met Kunsthal Rotterdam, een groot aantal werken ter beschikking gesteld.

Er reizen dit jaar ook veel werken naar het buitenland, zoals de imposante *Rain Forest Wall* van Louise Nevelson voor een retrospectieve tentoonstelling in het Amon Carter Museum in Fort Worth en bruiklenen voor de tentoonstellingen *Dieric Bouts* in museum M Leuven, *Rose, Rose, Rose à mes yeux. James Ensor en het stilleven in België 1830-1930* in Mu.ZEE in Oostende, en *Clouds and Light: Impressionism in Holland* in Museum Barberini in Potsdam. Twee portretten van Rachel Ruysch door Jurriaen Pol gaan naar het Bucerius Kunst Forum in Hamburg. Herman Doormers tulpenkabinet wordt samen met een bloemstilleven van Abraham Mignon aan de Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung in München uitgeleend. Het *Portret van Pietro Cenni*, dat voor de gelegenheid geheel in het depot wordt gerestaureerd, reist naar Ferrera voor de tentoonstelling *Ercole de' Roberti e Lorenzo Costa*.

» [Zie hier een volledig overzicht van de bruiklenen aan derden.](#)

Conservering en restauratie

- 328 kunstwerken worden geconserveerd
- 21 kunstwerken worden gerestaureerd

	Conservering	Restauratie
Toegepaste kunst	31	2
Moderne kunst	105	11
Werken op papier	164	3
Oude kunst	28	5
Totaal	328	21

Van Gogh en De Vos

In de restauratieateliers zijn bijna het gehele jaar twee belangrijke restauratieprojecten te zien: Vincent van Goghs *De populierenlaan bij Nuenen* (1885) en Cornelis de Vos' *De Landbouw door de Rijkdom bekroond*

(1620-1630). Het uitgebreide materiaal-technische onderzoek naar Van Goghs schilderij heeft geresulteerd in de beslissing om met vernisafname te starten. Na de gebruikelijke tests op minuscule oppervlakten is inmiddels zo'n 15% van het verfoppervlak van vernis ontdaan, een arbeidsintensieve behandeling die volledig onder de microscoop wordt uitgevoerd. Voor dit project werd een begeleidingscommissie van inhoudelijke specialisten samengesteld. Het gedetailleerde onderzoek, in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en het Van Gogh Museum, heeft meer inzicht in Van Goghs techniek en het materiaalgebruik gegeven en is ook in kunsthistorisch opzicht van belang. Tijdens het symposium *Bridging the Gap: Synergies between art history and conservation* in het Nasjonalmuseet in Oslo werd het onderzoek uitgebreid belicht. Het tweede langlopende project is de restauratie van het grote werk *De Landbouw door de Rijkdom bekroond* van De Vos. Dit schilderij met veel opstaande verf en zeer verkleurde vernis raakte in het verleden vanwege een lekkage beschadigd. Na afname van maar liefst twee vernislagen is de waterschade grotendeels verdwenen, de resterende zichtbare schade is gelukkig zeer goed te retoucheren en inmiddels ook zo goed als onwaarneembaar.

Samenwerking RCE

Het onderzoek naar de conditie van schilderijen van Karel Appel, dat binnen het RCE-project-programma Erfgoed van de 20ste eeuw deel uitmaakt van onderzoek naar schilderij-oppervlakken van werk van Piet Mondriaan, Appel en Jan Schoonhoven, is dit jaar voortgezet. De onderzoeken naar het materiaalgebruik en de degradatiefenomenen van werken van Schoonhoven en Mondriaan, waar het museum ook aan heeft deelgenomen, zijn

afgerond en tijdens het symposium *Mondriaan en Schoonhoven: verf, vlakken en verandering* in Kunstmuseum Den Haag gepresenteerd.

Restauratieprojecten

Als vervolg op het onderzoek naar de conservering van *Infinity Mirror Room - Phalli's Field (Floor Show)* uit 1965/1998 van Yayoi Kusama is besloten deze installatie alleen droog te reinigen. Daarna zijn kleurmetingen uitgevoerd die als uitgangspunt dienen voor een meerjarig monitorproject dat inzicht moet gaan geven in verkleuring van het rood-witte textiel. Het doel is de in de museumwereld gehanteerde theorie van de Juist Waarneembare Verandering (JWV) aan de praktijk te toetsen. Ten behoeve van een monografische tentoonstelling op twee locaties in de Verenigde Staten is de installatie *Rain Forest Wall* (1967) van Louise Nevelson intensief gereinigd en geconserveerd. Ook de verpakking is verbeterd en geschikt gemaakt voor transport overzee. Een minder arbeidsintensieve behandeling die visueel wel een grote verbetering heeft opgeleverd betreft de restauratie van het schilderij *Stille ommegang* van J.H. Moesman. De verf van dit surrealistische werk uit 1935 was in goede conditie, maar de vlekkerige vernis verstoorde de verstilde voorstelling. Van het schilderij *Le repas* (De maaltijd, 1922) van André Masson, dat in 2021 werd verworven, was de mooie lijst in zeer slechte conditie waardoor presentatie onmogelijk was. Door consolidatie, aanvullingen en retouches is deze hersteld en herenigd met het al eerder behandelde schilderij.

Glasdegradatie

Het museum heeft het in 2008 gestarte onderzoek naar glasdegradatie binnen de collectie toegepaste kunst dit jaar kunnen continueren. Objecten van glas zijn intensief bestudeerd op sporen en aantastingen die op glasdegradatie kunnen wijzen. De verzamelde



Rain Forest Wall (1967) van Louise Nevelson wordt gereinigd en geconserveerd, foto Christel van Hees



Blik in het restauratieatelier tijdens de Open Dag in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Fleur Beerthuis



Number 8 (1968) van Shinkichi Tajiri dat in bruikleen is bij Bonnefanten in Maastricht wordt uitpak

data zijn vastgelegd in een documentatie- en registratieformat dat in het collectie-registratiesysteem is geïntegreerd en als leidraad voor toekomstig onderzoek en monitoring van de glascollectie dient. Hoewel dit aspect van onderzoek en conservering binnen een collectie minder tot de verbeelding spreekt, is het wel van groot belang. Ook is gestart met onderzoek naar de mogelijke invloed van vervaardigingstechnieken op glasdegradatie.

Kenniscentrum

Creditlines in TMS

Als het gaat om objectregistratie staat dit jaar in het teken van creditlines. Alle werken in de collectie hebben inmiddels een creditline die volgens dezelfde vastgestelde criteria is opgebouwd en waarvoor in het collectieregistratiesysteem (TMS) nu een variant voor intern en extern gebruik in het Nederlands en Engels bestaat. In dit project zijn in totaal circa 149.000 creditlines in vier varianten opgesteld, oftewel zijn in totaal 596.000 aanpassingen gedaan, een enorm tijdrovende, maar wel zeer waardevolle klus.

TMS in cijfers

Aantal objecten:	155.294
waarvan 53.914 te zien op www.boijmans.nl/collectie/kunstwerken	
Objectverplaatsingen:	40.944
Nieuwe objectrecords:	2.567
Extra objecten online door getekende licenties:	364
Retro-invoer auteursrecht publiek domein kunstenaars:	27
objecten:	118
Aantal in TMS gekoppelde foto's:	8.132
waarvan professioneel:	2.546

Friedrich August-albums

Koning Friedrich August (II) van Saksen (1797-1854) bouwde een omvangrijke privéverzameling prenten en tekeningen op, al met al ongeveer 120.000 bladen. Deze werden in 750 albums

bijeengebracht. Dertig van deze albums zijn onderdeel van de collectie, met in totaal ongeveer 4.000 prenten. De albums zijn groot (gemiddeld 75 x 57 x 4,5 cm) en zwaar (10 tot 16 kilo). Om ze voor publiek beter toegankelijk te maken is één album gedigitaliseerd en aanvullend geregistreerd. Via het programma micrio is [dit album](#) door te bladeren en op vele pagina's van aanvullende informatie voorzien. Ook de prenten in de andere albums worden stapsgewijs gedigitaliseerd en aanvullend geregistreerd, en zullen in eerste instantie als losse objecten in de online collectie worden opgenomen.

Digitalisering van dia's

Het museum beschikt over grote aantallen dia's die in het verleden bij restauratieprojecten van voornamelijk schilderijen werden gemaakt. Omdat de informatie op deze drager voor restauratie slecht toegankelijk is, is er gestart met het digitaliseren van deze dia's. Zo blijft bovendien zoveel mogelijk informatie over de geschiedenis van de objecten voor de toekomst bewaard. In een tijdsbestek van vijf dagen zijn in totaal 2.440 dia's gedigitaliseerd.

Film- en videocollectie

Voor de gedigitaliseerde film- en videocollectie is verder uitgezocht welke tentoonstellingskopieën uit het verleden vernietigd dienen te worden, en zijn de objecten aanvullend geregistreerd met vermelding van regie, montage, productie, camerawerk en geluid. Hiermee kan het publiek ook op andere manieren in deze deelcollectie zoeken.

Bindend advies Byzantijns ivoren reliëf *Maria met Kind*

Met de aankoop van de kunstcollectie uit de nalatenschap van D.G. van Beuningen kwam in 1958 een ivoren reliëf met Maria en Kind in de collectie van het museum. Van Beuningen kocht het werk in 1939 van kunsthandelaar

J. Goudstikker als 'ex coll. Stroganoff', de Russische kunstverzamelaar Grigoriy Sergeyevich Stroganoff (1829-1910), die onder meer bekend stond om zijn bijzondere collectie ivoor die hij in het begin van de twintigste eeuw in zijn palazzo in Rome tentoonstelde. In 1920 werden bijna al zijn erfgenamen in de voormalige Sovjet-Unie door bolsjewieken vermoord. De enige volwassen overlevende vluchtte met twee kinderen naar Rome en verkocht de collectie in 1921. Vanaf 1928 werd de verzameling onderdeel van de handelsvoorraad van de Joodse kunsthandel A.S. Drey in München, maar tijdens het naziregime moest deze zijn voorraad gedwongen veilen. Het is niet bekend wie de collectie in juni 1936 kocht, wel dat deze drie jaar later onderdeel van de handelsvoorraad van Goudstikker was. De Restitutiecommissie stelt in september 2023 vast dat voldoende aannemelijk is dat het bezit van het ivoor onvrijwillig verloren is gegaan door omstandigheden die direct met het naziregime verband hielden. Het museum bereidt momenteel de restitutie aan de erven van kunsthandel A.S. Drey voor.

Digitaal archief voor medewerkers

Dit jaar staat ook in het teken van het verder ontwikkelen en vervolgens lanceren van het interne digitale archief. Digitale informatie komt nu voor medewerkers op één plek terecht en is breder toegankelijk dan voorheen. Een mooie toevoeging is de koppeling met het digitale beeldarchief. Al het digitaal beschikbare beeldmateriaal, dat een prachtig visueel overzicht van de museumgeschiedenis geeft, is nu eenvoudig bereikbaar (vooralsnog alleen intern).

Bibliotheek

In 2023 is het catalogiseren van de in 2022 binnengekomen schenking van de tinbibliotheek van H.B. van Wijk bijna afgerond en is een begin gemaakt met het verwerken van de

eveneens in 2022 verworven bibliotheek van de surrealistische kunstenaar Her de Vries. Dit omvangrijke project zal nog zeker een aantal jaren in beslag nemen. Het verwerken van de veilingcatalogi is tot aan de catalogi van 1991 gevorderd en zal hopelijk komend jaar worden afgerond. Om de bibliotheek meer onder de aandacht van het publiek te brengen is de bibliothecaris vanaf november gestart met het 'Boek van de maand': iedere vrijdagmiddag wordt in een van de studiezalen van het depot een korte presentatie gegeven over een bijzonder boek uit de bibliotheekcollectie, waarbij elke maand een andere publicatie centraal staat. De eerste presentatie betrof de veilingcatalogus uit 1811 van de collectie van F.J.O. Boijmans, de naamgever van het museum.

Het aantal nieuwe aanwinsten dit jaar bedraagt 627: 250 monografieën, 206 tentoonstellingscatalogi, 13 bestandscatalogi, 22 Boijmanspublicaties (inclusief affiches), 43 veilingcatalogi en 93 artikelen, waarbij aan 195 publicaties één of meerdere museale objecten zijn gekoppeld. Daarnaast zijn nog 3.903 publicaties retrospectief ingevoerd, voornamelijk veilingcatalogi. Zo'n 110 publicaties worden als geschenk door particulieren en instellingen aangeboden. Een bijzondere bibliotheekaanwinst dit jaar is *La septième face du dé*. Het boek, gekocht op de voorjaarsveiling bij Bubb Kuyper, werd in 1936 door Jeanne Bucher in Parijs uitgegeven en heeft prachtige collages van Georges Hugnet en een omslagontwerp van Marcel Duchamp.

Dit jaar is een vijftigtal publicaties van de bibliotheek te zien op de tentoonstellingen *Dalí, Magritte, Man Ray and Surrealism: Highlights from Museum Boijmans Van Beuningen* in MUDEC - Museo delle Culture te Milaan en *A Surreal Shock: Masterpieces from Museum Boijmans Van Beuningen* in het ARoS Aarhus Kunstmuseum te Aarhus.

Daarnaast vindt er tijdens het 88ste congres van de International Federation of Library Associations (IFLA), in augustus in Ahoy, een kleine presentatie van vijf Rotterdamse bibliotheken plaats, waaronder één vitrine met enkele in het verleden door het museum uitgegeven publicaties op het gebied van het surrealisme.

Onderzoek

Ter voorbereiding op de nieuwe collectie-opstelling in het vernieuwde museumgebouw vinden er de komende jaren enkele grote onderzoeksprojecten plaats, waaronder een voortzetting van het onderzoek *Unpacking Boijmans* naar de relatie tussen de collectie en het koloniale en slavernijverleden, en een onderzoek naar de eigen tentoonstellingsgeschiedenis. Door in brede zin te documenteren en evalueren worden met laatstgenoemde project inzichten verkregen die voor het toekomstige tentoonstellingsprogramma in het vernieuwde museum inzetbaar zijn. Het meerjarige project is onderverdeeld in deelonderzoeken en gezamenlijk geven deze een overzicht en interpretatie van de tentoonstellingsgeschiedenis van het museum. De deelonderzoeken worden door studenten van onder andere de masteropleiding Curating Arts & Cultures (VU/UvA), tijdens een stageperiode van één jaar, uitgevoerd. Er zijn deelonderzoeken over de tentoonstellingen tijdens het directeurschap van Dirk Hannema van 1921 tot 1945, over de tentoonstellingen in de Bodonzaal in de periode 2006 tot 2019 en er is een deelonderzoek over tentoonstellingen van gastcuratoren Harald Szeemann, Peter Greenaway, Robert Wilson, Hans Haacke en Hubert Damisch in de jaren tachtig en negentig. In 2023 wordt door conservator-in-opleiding Sanne de Rooij gewerkt aan een deelonderzoek

over de tentoonstellingsgeschiedenis van *Unpacking Europe* in 2001 met (gast)curatoren Salah Hassan, Iftikhar Dadi, Patricia Pulles en Chris Dercon waarnaar het huidige project *Unpacking Boijmans* is vernoemd. Het uiteindelijke doel is om de resultaten via de website van het museum en hopelijk ook met een gedrukte publicatie te ontsluiten.

Een ander voorbereidend project is gekoppeld aan het samenwerkingsverband De Andere Helft. Vrouwen in de Nederlandse kunstwereld (1780-1980), waaraan het museum zich samen met het Rijksmuseum, Stedelijk Museum, RKD en de UvA heeft gecommitteerd. In dit kader krijgt onderzoeker Bram Donders dit jaar een NWO Museumbeurs toegekend voor het project Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden), mede begeleid door Rachel Esner van de UvA.

Een ander onderzoeksproject dit jaar betreft de Friedrich August-albums door Mireille Linck waarbij één album, voorzien van verdiepende informatie, zowel online als straks via een micrio toepassing door onderzoekers en publiek in Studiezaal I te raadplegen is. Het museum is betrokken bij het project Fotografie (collectiekennis 2.0) van de Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK), de RCE en een groot aantal musea. Dat project wordt dit jaar afgerond, evenals het museale samenwerkingsproject Duurzame toegankelijkheid digitale kunst van LIMA. De samenwerking met RCE binnen het projectprogramma Erfgoed van de 20ste eeuw wordt gecontinueerd, onder meer met het onderzoek naar synthetisch organische pigmenten. Smart*Light, een onderzoeksproject met diverse technische universiteiten, bedrijven en musea in Nederland en België, wordt binnen het museum met een film en presentatie op de gang tegenover de restauratieateliers afgerond, al is de geavanceerde röntgentechniek voor

daadwerkelijk materiaal-technisch onderzoek helaas niet gereedgekomen. Dit zal nog enkele jaren op zich laten wachten.

Milou Goverde zet haar onderzoek naar negentiende-eeuwse schilderijlijsten voort en werkt aan een Boijmans Studie die in 2024 zal verschijnen. Het onderzoek heeft niet alleen veel nieuwe inzichten gegeven in de stilistische ontwikkeling en productie van schilderijlijsten in de negentiende eeuw, maar ook in de inhoudelijke keuzes die directeurs, verzamelaars en kunstenaars ten aanzien van lijsten maakten, en in problematieken rond oorspronkelijkheid en restauraties van schilderijlijsten. De presentatie in Depot Museum Boijmans Van Beuningen zal eveneens in 2024 plaatsvinden. Het diepgravende onderzoek naar *De populierenlaan bij Nuenen* zal het onderwerp worden van een Boijmans Studie die voor 2025 staat gepland.



Uitgeverij

In het najaar brengt de uitgeverij van het museum de publicatie *De vuurvogelgeneratie. Kunstenaars in een verwoeste stad* uit. Schrijver en kunsthistoricus Sandra Smets gaat in op de Rotterdamse kunstwereld tijdens de bezettingsjaren en op het leven en werk van een tiental kunstenaars in het bijzonder. Het boek schetst een beeld van een stad in puin en van kunstenaars die de brokstukken weer aan elkaar proberen te lijmen.

Bij de tentoonstelling *Lee Miller in Print* verschijnt een tweetalige publicatie (Nederlands/Engels), vormgegeven door Hans Gremmen. Het boek is het resultaat van jarenlang onderzoek door conservator Saskia van Kampen-Prein, in samenwerking met Lee Miller Archives, naar het gepubliceerde oeuvre van model, muze, fotograaf, oorlogsverslaggever en surrealistisch kok Lee Miller.



Boekpresentatie van *Lee Miller in Print* met conservator Saskia van Kampen-Prein (rechts) geïnterviewd door Marianne Klerk in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Sofie Gombert

Naast het jaarverslag, dat dit jaar voor het laatst als boekje wordt uitgebracht, geeft de uitgeverij ook de jaarlijkse agenda uit. De Boijmans Agenda 2024 staat in het teken van de kronkel in de kunst. Krommingen, cirkels, spiralen, schroeven, wentelingen, draaiingen, draperieën: ze komen allemaal voorbij in 54 kunstwerken uit de collectie met teksten van Alex de Vries.

De online bestandscatalogus [Italiaanse tekeningen 1400-1600](#) nadert dit jaar zijn voltooiing, bijna 400 tekeningen zijn onderzocht en beschreven, vertaald en online geplaatst. Komend jaar zal er in het depot een onderzoekspresentatie te zien zijn die dit meerjarige en veelomvattende Getty Paper Project voor publiek inzichtelijk zal maken, waarbij ook de online catalogus nader onder de aandacht zal worden gebracht.

» [Zie hier een overzicht van alle publicaties.](#)



Aanwinst

Berthe Morisot Pivoines, 1885

olieverf op doek

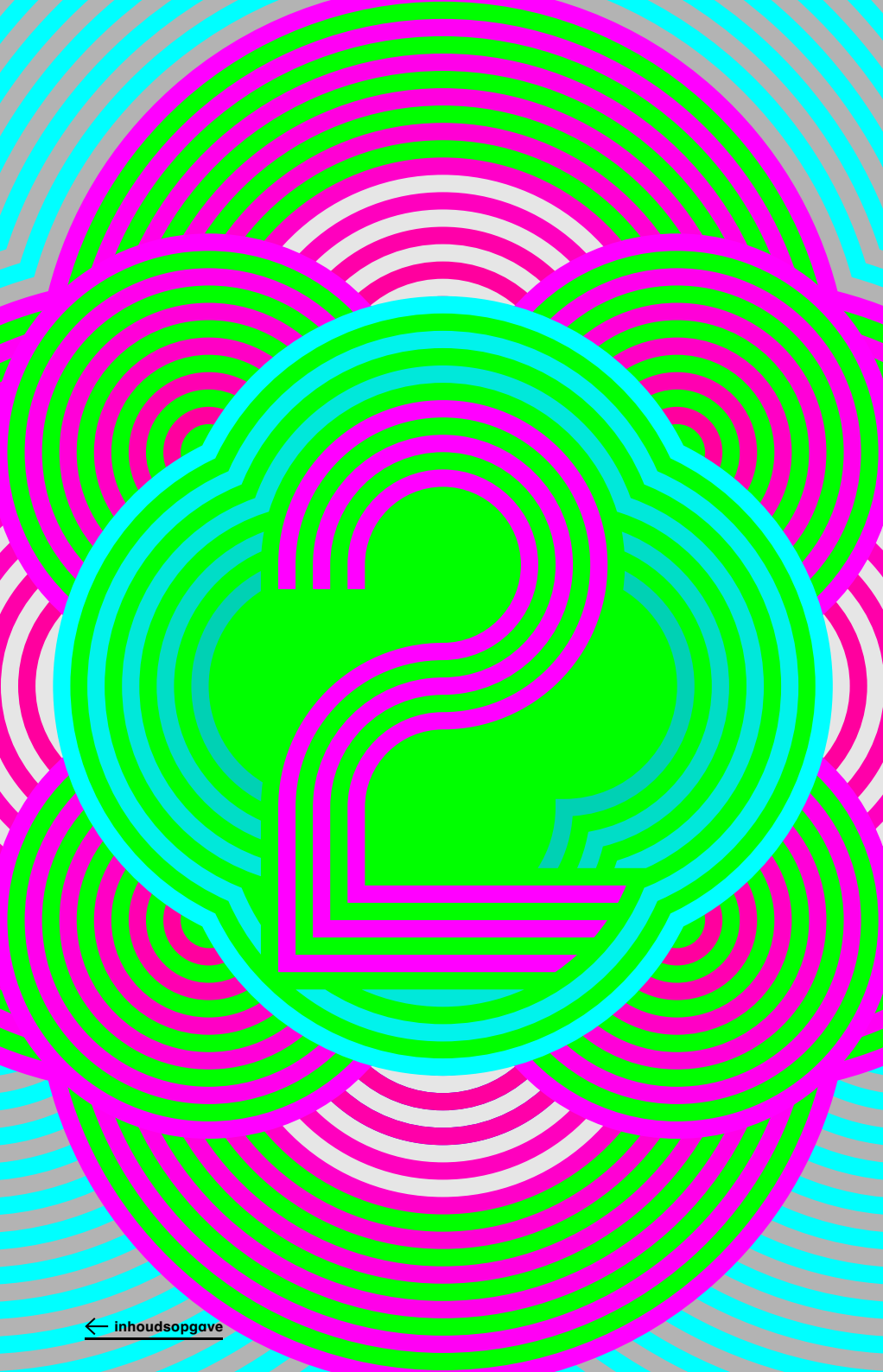
47 x 57 cm

aankoop Bob Haboldt, met steun van gelden uit de nalatenschap van mevrouw N.C. van Riemsdijk-Borsje, VriendenLoterij en mede mogelijk gemaakt door een particuliere schenker ter nagedachtenis aan Ger Luijten

Wereldwijd zijn musea bezig een inhaalslag te maken met het verwerven van werk van vrouwelijke kunstenaars en het organiseren van tentoonstellingen over hen. Museum Boijmans Van Beuningen heeft de afgelopen jaren belangrijke vrouwelijke surrealisten aan de collectie beeldende kunst toegevoegd en koestert de wens om ook andere deelgebieden met werken van vrouwen te verrijken. Dat is geen door de maatschappij opgelegde verplichting, maar komt voort uit het besef dat er lange tijd sprake is geweest van een blinde vlek, want ook in het verleden waren vrouwen al zeer actief in de kunstwereld en werden ook gewaardeerd. Berthe Morisot (1841-1895) bijvoorbeeld nam deel aan zeven van de acht tentoonstellingen die de impressionisten zelf organiseerden; alleen Camille Pissarro was met deelname aan alle acht vaker aanwezig en Morisot miste die ene tentoonstelling bovendien vanwege de geboorte van haar dochter, Julie Manet. Toch is ze in Nederland niet verzameld, althans, tot deze aanwinst was er geen enkel schilderij van haar in een publieke collectie. Wel een paar werken op papier, zoals *De tekenles* die in 1972 voor het museum werd verworven. Dit schilderij van pioenrozen schilderde ze in haar tuin in Parijs en past door de losse penseeltoets en het studieuze karakter goed bij de toonaangevende collectie Frans impressionisme van het museum. De aankoop werd opgedragen aan Ger Luijten (1956-2022), directeur van Fondation Custodia en oud-medewerker van het museum.

Sandra Kisters

directeur collectie en onderzoek



Presentaties

Om tijdens de renovatieperiode naar het moment van heropening van het museum toe te werken werd in 2019 een programma bestaande uit drie fasen ontwikkeld: Boijmans in Transit. Tijdens de eerste fase (tot 2021) was er nog geen eigen plek voor presentaties; het museum was dicht, het depot nog niet open en in Rotterdam-Zuid was slechts een luisterpost. Met de opening van het depot begon eind 2021 de tweede fase; het museum had weer de mogelijkheid om zelf presentaties te maken en ook de locatie op Zuid kreeg vastigheid met extra lokalen en een levendig programma. In 2023 bevindt het museum zich in het midden van die tweede fase; er is een gevarieerd en breed programma, met presentaties rondom de collectie in Depot Boijmans Van Beuningen en op Zuid. Boijmans Van Beuningen, en de bezoeker speelt daarin een centrale rol. Ook buiten de eigen muren worden er tentoonstellingen met de collectie van het museum georganiseerd: bij Nederlandse collega's in de vorm van samenwerkingsprojecten en in het buitenland met reizende tentoonstellingen.

Depot Boijmans Van Beuningen

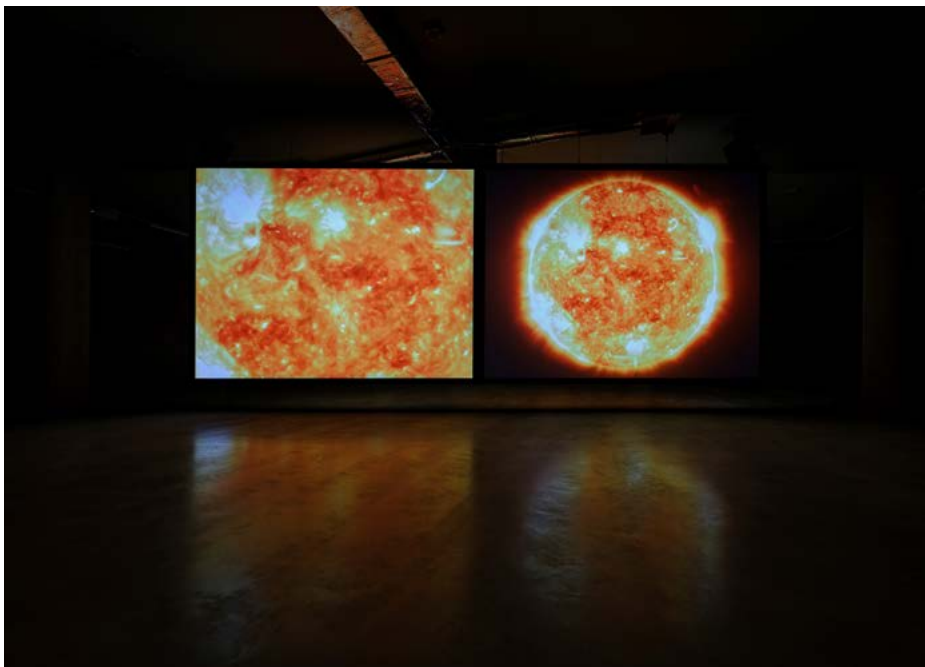
Presentaties in het depot hebben een ander karakter dan de tentoonstellingen die vóór de sluiting in het museum plaatsvonden. Het gaat hier immers niet om kunsthistorische ordeningen naar thema, periode of stijl, en evenmin om esthetische combinaties van werken die bij elkaar worden gebracht. In het depot gaat het om de verhalen die achter individuele stukken verscholen zitten. Dat betekent voor tentoonstellingsmakers ook

een volledig nieuwe ervaring aangezien de presentaties niet onafhankelijk van elkaar bestaan en worden beleefd, maar alles op elkaar reageert en het bezoek aan het depot één grote totaalervaring is. Bezoekers kunnen rondleidingen bijwonen of door het gebouw dwalen en de presentaties bekijken, leren over restauratiewerkzaamheden of toevallig zien hoe topstukken onder begeleiding van art handlers door het gebouw worden verplaatst. Bij sommige groepsbezoeken duurt een kijkje in een compartiment van een depot net zo lang als een bezoek aan een van de tentoonstellingen.

In het depot zijn dit jaar acht tijdelijke presentaties te zien, terwijl twee bestaande presentaties grondig worden gewisseld. De tijdelijke presentaties vinden plaats in de galerieruimtes op de derde, vierde en vijfde verdieping, maar ook in een leeg compartiment op de derde verdieping (dat in de toekomst zal worden verhuurd) en op de tweede verdieping langs de lange wand recht tegenover de restauratieateliers.

Het jaar begint in de grote galerie op de vijfde verdieping met *Steve McQueen: Sunshine State*, een samenwerking tussen het museum, het International Film Festival Rotterdam (IFFR) en Stichting Droom en Daad. De presentatie haalt de nationale pers en trekt veel bezoekers, ook tijdens Art Rotterdam.

In het voorjaar start de eerste editie van *Le Miroir Vivant*, de programmalijn met internationale hedendaagse kunst die samen met Ammodo is ontwikkeld. Voor deze eerste editie is aan de Zuid-Afrikaanse kunstenaar Neo Muyanga gevraagd op de collectie van het museum te reageren en met inwoners van de stad



Presentatie *Steve McQueen: Sunshine State* in Depot Boijmans Van Beuningen tijdens IFFR, foto Hans Wilschut



Tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Lotte Stekelenburg



Slotperformance *Le Miroir Vivant No. 1 – Neo Muyanga* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Fred Ernst



Interactieve online stadplattegrond bij de tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Lotte Stekelenburg



Optreden *Conclude with Probable Drawings* in de tentoonstelling *Drawing Probable Conclusions* – Rosa Barba in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Aad Hoogendoorn

Rotterdam te werken. Hij krijgt daarvoor de galerie op de derde verdieping tot zijn beschikking. Het project eindigt in de zomer met een meeslepende slotperformance waarvoor Muyanga het hele gebouw met onder andere zang, muziek en gesprekken op zaal als podium inzet. Daarnaast is het derde deel van *Unpacking Boijmans*, het Rotterdamse onderzoek naar het koloniale en slavernijverleden van de stad, te zien. Depotbezoekers worden uitgenodigd actief mee te kijken en denken bij dit onderzoeksproject. In de eerste helft van het jaar vindt eveneens de presentatie *Vooruitkijken. Objects of Change* plaats: in het nog lege compartiment op de derde verdieping wordt de collectie door de ogen van bezoekers uit het denkbeeldige jaar 2108 bekeken. Van start gaat ook de presentatie *Smart*Light Project* over röntgen-technologie en de inzetbaarheid daarvan bij onderzoek naar oude verflagen van schilderijen. Voor deze presentatie zijn een rails en ophangstelsel

ontwikkeld waarmee het museum de komende jaren blijvend verdiepende presentaties over restauratie-onderwerpen kan maken.

In de tweede helft van het jaar is in het lege compartiment op de derde verdieping *Kunst tussen de ruïnes* te zien, een presentatie die voortkomt uit een onderzoek door gastconservator Sandra Smets naar de Rotterdamse kunstwereld tijdens de Tweede Wereldoorlog. Gelijktijdig verschijnen haar boek *De vuurvogelgeneratie* en een digitale, interactieve [stadsplattegrond](#). In de galerie op de vierde en later de vijfde verdieping vindt *Drawing Probable Conclusions* van kunstenaar Rosa Barba plaats. Aanleiding voor dit project is de digitalisering van de film- en videocollectie van het museum, waarop Barba op uitnodiging van het museum reageert. Als laatste gaat dit jaar *Lee Miller in Print* van start, een presentatie bij een gelijknamige publicatie



Onderzoeksprogramma *Family of Objects* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Fleur Beerthuis

die in het Nederlands en Engels verschijnt en waarin Millers leven als fotomodel, fotograaf en surrealist via geprinte media wordt gevolgd.

In Galerie I blijft *Hoogtepunten uit de museumcollectie* te zien, een selectie van 14 schilderijen uit de vijftiende tot twintigste eeuw. Deze werken worden gepresenteerd op 'glazen ezels' die geïnspireerd zijn op een bestaand ontwerp van architect Lina Bo Bardi (1914-1992). Bezoekers kunnen om de werken heen lopen en zo de voor- en achterkant van de schilderijen bekijken. Halverwege het jaar wordt de selectie bijna geheel vervangen door andere hoogtepunten uit de collectie, dit vanwege de tentoonstelling *Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum*. Tijdens deze grote wissel wordt ook het eerder dit jaar verworven schilderij *Pivoines* (Pioenrozen) van Berthe Morisot getoond.

De 13 grote vitrines in het atrium worden regelmatig aangepast, om nieuwe aanwinsten te tonen, onderhoud te plegen of omdat werken op reis gaan. Een van de bijzondere wissels dit jaar is de plaatsing van *Mahjoub 4*, de elektrische scooter gemaakt door kunstenaar Éric Van Hove die het museum naar aanleiding van zijn gelijknamige project op Zuid. Boijmans Van Beuningen aankoopt. Een andere bijzondere wissel vindt in samenwerking met kunstenaar Cyprien Gaillard plaats. Rondom zijn eigen werk *L'Ange du foyer (Vierte Fassung)*, dat het museum in 2020 heeft verworven, richt hij de meest centrale vitrine in.

Family of Objects is een twee en een half jaar durend onderzoeksprogramma in het depot, waarbij de collectie in termen van familierelaties wordt onderzocht. In *Family of Objects* wordt de collectie als één grote familie gezien, met kunstwerken als familieleden.



Tentoonstelling *Hoogtepunten uit de museumcollectie* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Lotte Stekelenburg



Tentoonstelling *Lee Miller in Print* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Lotte Stekelenburg

Samen met specifieke bezoekersgroepen, zoals schoolkinderen, een Rotterdamse familie of Rotterdamse woordkunstenaars, en het brede publiek gaat het museumteam op zoek naar de relaties tussen kunstwerken. Doel van het project is om bij het maken van presentaties tot nieuwe inzichten over de collectie en over co-creatie te komen. Het programma, dat in maart 2022 van start ging, bestaat uit vijf fases met verschillende thema's. In fase 1 en 2 stond het introduceren en presenteren van Maya, een keramisch object van Erna Aaltonen, centraal en werd voor Maya een partner gezocht. In 2023 gaat Maya aan haar familie bouwen. Het project vindt op verschillende plekken in het depot plaats en heeft daarbij een vaste plek in de Kunststudio op de tweede verdieping gekregen.

In samenwerking met ontwerper Phil Procter en Studio Ossidiana is er doorgewerkt aan de verdere ontwikkeling van presentatie-elementen, zoals sokkels, vitrines en ophangsystemen. Hiermee bouwt het museum een assortiment aan presentatiemiddelen op dat past bij de architectuur van het depot. Deze ontwerpen zijn minstens de komende tien jaar inzetbaar en brengen een meer duurzame manier van presenteren met zich mee. Naast de productie van een groot aantal 'standaard-vitrines' is dit jaar nadruk gelegd op een lange wand, met ophangstelsel en een oplossing voor geïntegreerde lcd-schermen en tekstbordjes. Deze wand, die 'onderzoek op de rails/research on track' wordt genoemd, bevindt zich tegenover de restauratieateliers op de tweede verdieping. *Smart*Light Project* is de eerste presentatie op deze plek.

Zuid. Boijmans Van Beuningen

Sinds 2020 werkt het museum op Zuid in een voormalige technische school aan de Hillevliet

aan een nieuw hybride museaal concept. Dat doet het museum samen met partners uit de culturele sector, het maatschappelijke veld en het onderwijs. Kunst en erfgoed worden hier gecombineerd met talentontwikkeling en werkgelegenheid. Geheel in lijn met het Boijmans-dna gebeurt dat *met, voor* en vooral *door* kunstenaars. Commissions en fellowships bieden kunstenaars of kunstenaarscollectieven de ruimte om met hun werk nieuwe verbindingen tussen kunst, erfgoed en lokale gemeenschappen te verkennen. Deze commissions en fellowships reageren elk op een of andere manier op het idee van collectief leren, participatie en sociale kunstpraktijken.

Commissions

Vier kunstenaars maken dit jaar een nieuw werk in Zuid., waaronder één zomereditie. Fenmei Hu toont met *KOM* haar langdurig project in samenwerking met de Chinese gemeenschap van Rotterdam. De collectie rijstkomsten opgebouwd met deze gemeenschap tonen de verbinding tussen de eeuwenoude porseleinroute tussen China, Nederland en Rotterdam. Niet enkel deze objecten, maar ook gesprekken en programma geven de ruimte aan persoonlijke verhalen van mensen uit deze gemeenschap. Éric Van Hove werkt met assistentie van ingenieur Pierre Jayet aan een elektrische scooter. In de werkplaats van het 'Mahjoubia Initiatief' wordt met Rotterdammers en studenten een heus Rotterdams prototype ontwikkeld met complexe producten, geheel lokale kennis en materialen. Tijdens de zomervakantie transformeert Quentley Barbara een van de ruimtes tot een enorm sculptuur van karton en ducttape. Barbara maakt portretten van dierbaren en gaat tijdens een serie workshops in het kader van Jeugdvakantiepaspoort aan de slag. Kinderen maken portretten van karton die ze aan de ruimtevullende installatie toevoegen.



Commission *KOM* van kunstenaar Fenmei Hu in Zuid. Boijmans Van Beuningen, foto Mark Bolk



Commission *Mahjoub* van kunstenaar Éric Van Hove in Zuid. Boijmans Van Beuningen, foto Mark Bolk



Commission kunstinstallatie van kunstenaar Quentley Barbara in Zuid. Boijmans Van Beuningen, foto Mark Bolk



Commission kunstinstallatie van kunstenaar Metincan Güzel met uitvoering door Can Bora in Zuid. Boijmans Van Beuningen

Metincan Güzel sluit het jaar af met een vraag voor museummedewerkers, maar ook de Turkse gemeenschap van Rotterdam-Zuid: met wat omringen we ons in een ruimte om ons thuis te voelen? In gesprekken met eigenaren van winkels in de directe omgeving zocht hij naar sporen van Turkije in hun interieurs. Samen met zijn eigen ervaringen vormen deze gesprekken de inspiratie voor drie verschillende installaties met een bijbehorend script dat door Okan Urun werd geschreven en geregisseerd en door Can Bora opgevoerd.

Fellowships

Vier kunstenaars en kunstenaarscollectieven zoeken dit jaar in hun werk de verbinding met studenten, kinderen en bewoners van Rotterdam-Zuid. Lotte Wieringa kijkt in *Deframing the Painting Frame* naar oude schilderijlijsten uit de collectie en hoe ze deze uit hun historische kader kan trekken. Met een 3D-printer en digitale tekenprogramma's geeft ze tijdens een serie workshops toegang tot deze lijsten en de kennis eromheen. Kenny Gomes duikt in de collectie van het museum, op zoek naar objecten die over het transgenerationeel trauma van het Kaapverdiaanse slavernij- en koloniale verleden vertellen. Deze ervaring verrijkt zijn woordkunst en inspireert deelnemers van zijn workshops en performances die zowel op Zuid, als in het depot plaatsvinden. Tijdens de zomermaanden is het digitale archief van Arte Útil beschikbaar op Zuid. Het is ook de aanleiding voor een serie workshops die volgens de principes van dit archief worden ontworpen door kunstdocenten die werkzaam zijn op Zuid. Cihad Caner maakt in 2023 de film *(Re)membering the riots in Afrikaanderwijk in 1972 or guest, host, ghost-ti* over rellen die meer dan vijftig jaar geleden in Rotterdam-Zuid plaatsvonden, deels ook in de nabijheid van De Hillevliet. In een publiek programma en

workshops op scholen in de buurt verbindt hij deze geschiedenis met de ervaringen van inwoners van de wijk vandaag de dag.

Extramuraal nationaal

Na de sluiting van het museum, tijdens de eerste fase van Boijmans in Transit, werkte het museum onder de titel *Boijmans bij de Buren* succesvol samen met zeven Rotterdamse musea en het Erasmus MC. Als vervolg hierop komt in 2023 met het project *[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden* een nieuwe samenwerking tussen de Kunsthal en Museum Boijmans Van Beuningen tot stand. In deze tentoonstelling, die in het kader van de viering van 150 jaar afschaffing slavernij wordt georganiseerd, staat het koloniale verleden van Rotterdam en de doorwerking daarvan in het heden en de toekomst centraal. De expositie is te beschouwen als een gesamtwerk waarin werk uit onder andere de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen in dialoog gaat met nieuw werk van hedendaagse kunstenaars. De tentoonstelling is samengesteld door kunstenaar patricia kaersenhout.

Samen met conservatoren van het Rijksmuseum Amsterdam wordt gewerkt aan de tentoonstelling *Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum*, waarvoor ruim 80 kunstwerken uit de Boijmanscollectie rondom de thema's van het leven worden geselecteerd. Topstukken van kunstenaars als Jheronimus Bosch, Pieter Bruegel, Daan van Golden, Yayoi Kusama, Piet Mondriaan en Rembrandt krijgen in Amsterdam een podium. Op het dak van het Rijksmuseum straalt het werk *Breathe, Walk, Die* van Ugo Rondinone dat symbool staat voor de levensweg van de mens. In totaal bezoeken zo'n 112.000 mensen de tentoonstelling.



Breathe, Walk, Die (2014) van Ugo Rondinone op het dak van het Rijksmuseum, Amsterdam, foto Kelly Schenk



Tentoonstelling *Museum Boijmans Van Beuningen* at Rijksmuseum in Rijksmuseum, Amsterdam, foto Stijn Bollaert



A Surreal Shock: Masterpieces from Museum Boijmans Van Beuningen in ARoS Aarhus Kunstmuseum, foto Jens Henrik Daugaard



Tentoonstelling *[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden* in de Kunsthal Rotterdam, foto Marco De Swart

Extramuraal internationaal

Ook dit jaar is de collectie surrealisme op reis. In maart opent de tentoonstelling *Dalí, Magritte, Man Ray and Surrealism: Highlights from Museum Boijmans Van Beuningen* in het MUDEC in Milaan. Bij deze editie is een nieuw thema toegevoegd, namelijk het surrealisme in relatie tot niet-westerse kunst. Het Milanese museum, dat het stadsmuseum voor etnografische kunst is, heeft objecten in zijn collectie die aansluiten bij de interesses die sommige surrealistische kunstenaars in niet-westerse kunst hadden. Voor het eerst wordt dit thema op deze manier in combinatie met de collectie van het museum getoond, waardoor er een nieuwe verhaallijn rondom deze werken wordt gecreëerd. In het najaar opent in ARoS in het Deense Aarhus de laatste variant van de surrealismetentoonstelling. Samen met de conservator aldaar zijn ruim

30 kunstwerken van Deense surrealisten in het tentoonstellingsconcept verweven en ontstaat een directe dialoog met de Rotterdamse kunstwerken. De tentoonstellingen trekken respectievelijk 90.000 en 130.000 bezoekers. Ten slotte opent in november in het Worcester Art Museum een tentoonstelling met ongeveer 80 Rembrandt-etsen die de kunstenaar als virtuoos meester in de prentkunst belichten. De tentoonstelling zal in 2024 naar Canada doorreizen.

» [Zie hier een volledig overzicht van de presentaties.](#)



Tentoonstelling *Dalí, Magritte, Man Ray and Surrealism: Highlights from Museum Boijmans Van Beuningen* in MUDEC Milaan



Aanwinst

Anoniem, label Elsa Schiaparelli hoed, circa 1960-1970

textiel, veren, kunststof

16 × 32 × 25 cm

aankoop Fashion Amsterdam, met steun van Mondriaan Fonds

Een veren hoedje in roze en rood versterkt de collectie surrealisme. Het draagt het label van Elsa Schiaparelli (1890-1973), de Italiaanse ontwerper die met gebreide sweaters aan de wieg stond van wat we nu 'sportswear' noemen. De kleine winkel die ze in 1927 in Parijs begon, groeide in de loop van de jaren 1930 uit tot een groot modehuis, inclusief parfumaafdeling. Het label dateert van de jaren 1960-1970, toen Schiaparelli's modehuis was gesloten en zij met andere huizen samenwerkte, maar het ontwerp zelf wijst nog duidelijk naar haar surrealistische periode. De roze veren sluiten nauw om het hoofd, vanuit de kruin spreidt een dunne laag bloedrood zich over het roze uit en een dikke streng rode veren loopt richting nek en hals. Het hoedje straalt niet alleen verleidelijkheid uit, maar suggereert ook geweld en sluit daarmee aan bij het onderzoek van de surrealisten naar de oorsprong van drijfven en verlangens in het onderbewuste.

Schiaparelli werkte met diverse surrealisten samen. Het museum bewaart twee voorwerpen die ze samen met Salvador Dalí realiseerde: een poederdoos en de parfumsfles *Le Roi Soleil*. Haar pijpvormige fles *Snuff*, ook in de collectie, verwijst naar René Magritte, terwijl het veren hoedje een hommage aan Dalí lijkt te zijn. Schiaparelli's zomercollectie van 1938 bevatte immers een jurk, de *Tear Dress*, met een door Dalí ontworpen patroon van bloederige, uit zachtroze stof gescheurde lappen 'huid'.

Els Hoek

conservator educatie



Educatie en publieksbegeleiding

Op het gebied van educatie en publieksbegeleiding is 2023 een uitzonderlijk vol en productief jaar. Zo'n 75.000 mensen nemen deel aan rondleidingen, workshops en publieksprogramma's, een derde meer dan tien jaar geleden, wat des te opmerkelijker is aangezien het museumgebouw zelf voor renovatie is gesloten. Een uitgebreid aanbod brengt kinderen, scholieren, studenten en volwassenen op stimulerende, toegankelijke en verdiepende wijze met kunst en erfgoed in contact. Interactie en actieve deelname staan bij alle educatieve activiteiten en projecten centraal. Naast het vertrouwde aanbod van rondleidingen en workshops zijn voor het depot ook samenwerkingsprojecten en nieuwe publieksactiviteiten ontwikkeld. Daarnaast is met Zuid. Boijmans Van Beuningen een volledig nieuwe museumlocatie op poten gezet. In vier jaar tijd is in Rotterdam-Zuid een plek gerealiseerd waar het draait om leren, talentontwikkeling en samenwerking; er zijn onder meer een kunstwerkplaats voor de kinderen uit Zuid en een gloednieuwe opleiding Assistent dienstverlening art & design in het leven geroepen. Tijdens het symposium *Instituting Relationality* is samen met nationale en internationale gasten, zoals ruruHaus en Toestand vzw, over innovatieve manieren van werken tussen museum en school gesproken.

Onderwijs

Het museum ontvangt in totaal 14.796 leerlingen en studenten:

- 8.778 voor een onderwijsprogramma in het depot
- 4.660 voor een onderwijsprogramma op Zuid.
- 1.358 voor een cultuurcoachprogramma

Voor 8.778 leerlingen en studenten van primair tot en met universitair onderwijs biedt het museum *in of over* het depot een programma aan. Zo volgen 420 tweedejaars geneeskundestudenten van de Erasmus Universiteit in het kader van het vak klinisch redeneren in het depot het programma 'De kunst van het kijken'. In de vorm van een cultuurcoachproject wordt met zeven scholen samengewerkt: drie binnen het primair onderwijs, drie binnen het voortgezet onderwijs en een binnen het mbo, waarbij 1.358 leerlingen structureel les krijgen van een van onze cultuurcoaches. Daarnaast wordt in het kader van het programma Kunstpakt van het Kenniscentrum Cultuuronderwijs Rotterdam (KCR) rondom culturele vorming en burgerschap aan vier verschillende projecten gewerkt. Deze zijn een voortzetting van het project met de Dr. M. Polanoschool, Wereldmuseum Rotterdam, Kinderatelier Kleinkunst en een voortzetting van het project met Wolfert Dalton en Mytyschool De Brug met Digital Playground. Ook gaat in 2023 een Kunstpakt-project met Zadkine Benthemplein, Scapino Ballet Rotterdam en de Stichting Kunstzinnige Vorming (SKVR) van start, evenals een project met CBS De Sleutel. Met zowel Albeda als Zadkine worden gesprekken gevoerd over de wijze waarop het museum jongeren voor beroepen in de museumsector kan interesseren en hoe het aan de opleiding daarvoor kan bijdragen. Zo ontvangt het museum alle eerstejaars studenten Logistiek van beide ROC's voor een programma rondom de werkzaamheden in het depot. Op 4 oktober vindt in samenwerking met het Nieuwe Instituut en de Kunsthal Rotterdam een docentenmiddag plaats. Er melden zich 66 docenten voor een van de deelsessies in het depot aan.



Rondleiding Boijmans met Gebaren voor dove en slechthorende kinderen, foto Aad Hoogendoorn



Mbo-studenten tijdens het educatieve programma Van KIJKEN naar ZIEN, foto Lotte Stekelenburg

Op Zuid. zijn er iedere woensdag- en zaterdagmiddag creatieve open-inloopworkshops in de Kunstwerkplaats, bestemd voor iedereen tussen de 4 en de 104 jaar. Er nemen 1.041 volwassenen en 1.760 kinderen aan deze workshops deel. Van januari tot en met april werken studenten van de Zadkine entree-opleiding techniek samen met ambachtslieden actief mee aan het *Mahjoub*-project van Éric Van Hove, waarbij een Rotterdamse versie van zijn e-scooter wordt gebouwd. Ook leerlingen van Vakcollege De Hef ontwerpen bijzondere accessoires voor de scooter. In september gaat met Zadkine Startcollege een samenwerking van start: studenten volgen twee dagdelen per week bij Boijmans op Zuid het programma 'Leren in de praktijk', waarbij ze in de Kunstwerkplaats assisteren en verschillende kunstprojecten ondersteunen. Op Zuid. wordt met onder andere de docentenopleiding Beeldende kunst en transformation design van de Willem de Kooning Academie samengewerkt.

Publieksprogramma

9.991 bezoekers nemen deel aan een educatieve activiteit:

- 8.032 in het depot
- 1.959 op Zuid.

In 2023 is er voor verschillende doelgroepen een rijk publieksprogramma waarbij talentontwikkeling en toegankelijkheid zwaartepunten zijn en de dialoog met het publiek en het museum wordt versterkt. Oude vertrouwde evenementen zoals de Museumnacht010 vinden in het depot en op Zuid. plaats, maar ook nieuwe programma's zoals de Tweeduizendmeter-maaltijd op Zuid. en trapsessies in het depot. Jonge talenten, zoals Kenny Gomes en Quentley Barbara, krijgen een podium, doelgroepen krijgen meer stem in het Europese

samenwerkingsprogramma *The Floor is Yours*, en de locaties Zuid. en depot worden door middel van publieksprogramma's met elkaar verbonden.

In het depot wordt een aantal vaste programma-onderdelen georganiseerd en kan het publiek minimaal een keer per week deelnemen aan een activiteit die meer verdieping biedt. Zo is er Boijmans Backstage, een serie rondleidingen waarin medewerkers van het depot (van conservatoren tot medewerkers gebouwbeheer en art handlers) over een actueel onderwerp binnen hun vakgebied vertellen. Een keer paar maand wordt een inpakworkshop georganiseerd: onder leiding van art handlers leert het publiek wat het behelst om een kunstwerk veilig voor transport of opslag in te pakken.

Tijdens de schoolvakanties vindt in het educatieatelier van het depot een serie inloopworkshops plaats. Het thema is iedere keer anders, maar altijd in lijn met wat er in het depot te zien of doen is. Zo is er in het kader van de presentatie *Vooruitkijken* een workshopreeks waarbij het publiek met een futuristische bril naar de collectie kijkt. Op Zuid. vinden er tweemaal per week inloopworkshops in de vorm van de Kunstwerkplaats plaats. In de zomer geeft kunstenaar Quentley Barbara workshops in het kader van Jeugdvakantiepaspoort.

Het grootste publieksevenement is ook dit jaar weer de Rotterdamse Museumnacht. Het depotgebouw bruist van de bezoekers en de performances. Op het dak vindt de Grote Art Rocks Show plaats en er zijn presentaties van de Kunstbende in samenwerking met de Rabobank. Verschillende performers laten zich door *Unpacking Boijmans* inspireren en treden tijdens de presentaties op. In het atrium zijn er inloopworkshops, rondleidingen en live muziek. Op Zuid. toveren verschillende dj's de



Trapsessie in het atrium van Depot Boijmans Van Beuningen, foto Aad Hoogendoorn

Hillevliet om tot een club vol kunst en muziek. Daarnaast kan het publiek ook tijdens een workshop aan de slag.

Op Zuid, organiseert het museum vier keer per jaar Zaterdag op Zuid, een moment waarop in combinatie met muziek, een maaltijd en workshops nieuwe projecten of juist de afronding ervan worden gepresenteerd. In het atrium van het depot worden drie keer per jaar een trapsessie, voorstelling of talkshow georganiseerd waarbij het publiek op de grote trap van de begane grond naar de eerste verdieping plaatsneemt.

Nieuw dit jaar is het grote zomerse publieks-evenement de Tweeduizend-meter-maaltijd. Bezoekers worden uitgenodigd voor het nuttigen van kunst en een gangenmenu. De verschillende gangen worden geserveerd bij Galerie Niffo, Verhalenhuis Belvédère, Het Gemaal op Zuid, Putsebocht 3 en bij Zuid.

Om de bezoeker vernieuwende programmering te kunnen bieden zoekt het museum in 2023 de samenwerking met verschillende partners op. Met Verhalenhuis Belvédère wordt een speciale lunchlezing georganiseerd en in het kader van de presentatie *Kunst tussen de ruïnes* in het najaar worden met Urban Guides wandelroutes door de stad ontwikkeld. Bij de presentatie *(H)erkennen Herbouwen* in de Kunsthal, organiseert het museum samen met de Kunsthal rondleidingen en gaat daarin de dialoog met het publiek aan. Dit jaar start ook het internationale samenwerkingsproject *The Floor is Yours*: een tweejarige samenwerking tussen Museum Boijmans Van Beuningen, mumok (Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien) in Oostenrijk en Mart (Museo di arte moderna e contemporanea di Trento e Rovereto) in Italië. Het museum werkt lokaal samen met de dovengemeenschap en doet dat via Mauvier Kunst en Cultuur in Gebaren



Seminar samenwerkingsproject *The Floor is Yours* in Depot Boijmans Van Beuningen, foto Aad Hoogendoorn

en Cult North, een stichting die zich richt op kunsteducatie en talentontwikkeling van jonge autodidacte makers.

Toegankelijkheid

Ook op het gebied van sociale en fysieke toegankelijkheid professionaliseert het museum zich in 2023 verder. De programma's Ongezien Boijmans (voor bezoekers met een visuele beperking) en Boijmans met Gebaren (een rondleiding met gebaren) vinden op regelmatige basis plaats. Twee keer per maand worden er met een (stem)tolk instaprondleidingen in gebaren gegeven, zodat ook horende bezoekers kennis kunnen maken met gebarentaal.

Publieksbegeleiding

- 61.207 bezoekers nemen dit jaar deel aan een instaprondleiding

In april 2023 neemt het museum afscheid van de eerste groep gidsen die er vanaf de opening van het depot twee jaar geleden bij waren. Zij allen leverden een zeer belangrijke bijdrage aan de bezoekerservaring van het gebouw. Een deel van hen is nu ook als kunstdocent werkzaam en heeft meegeholpen om de nieuwe groep gidsen inhoudelijk en praktisch in te werken. Ook is er dit jaar op de beschikbaarheid van gidsen voor bezoekers buiten deze rondleidingen ingezet. Zo is een nieuw verrijdbaar pop-up punt rond het thema 'schade aan kunst' ingericht. Zeven gidsen en andere museummedewerkers hebben in hun moedertaal een audio-introductie ingesproken.



Inloopworkshop in de Kunstwerkplaats op Zuid., foto Lisa Diederik



Publieksevenement Tweeduizend-meter-maaltijd op Zuid, foto Mark Bolk



Afsluiting van het *Mahjoub*-project van Éric Van Hove tijdens Zaterdag op Zuid op 22 april, foto Mark Bolk

Naast het delen van informatie wil Museum Boijmans Van Beuningen bezoekers ook zelf een stem geven. Net zoals in het publieksprogramma, is participatie een essentieel onderdeel van de algemene publieksbegeleiding. Er wordt zoveel mogelijk geëxperimenteerd met analoge en digitale methodes die bijdragen van het publiek verzamelen en borgen.

Aan het begin van het jaar is begonnen met het vernieuwen, zowel in vorm als inhoud, van de algemene bezoekersinformatie en daarbij is ook geprobeerd om de verwachting over depotbezoek bij te stellen. De belangrijkste aandachtspunten zijn: 'het depot is géén museum' en 'gebruik de depot-app om informatie op te vragen'. Deze applicatie is ook dit jaar op diverse punten verbeterd en met een belangrijke nieuwe functie uitgebreid, namelijk de mogelijkheid om verhalen te maken die niet aan een object gebonden zijn. Die functie is direct voor een aantal audioverhalen ingezet.

Bezoekers kunnen veel informatie in de depot-app vinden. Mede dankzij de inspanningen van museumdocenten en stagiaires zijn er 74 verhalen toegevoegd over kunstwerken die zichtbaar in vitrines en voor zichtramen staan opgeslagen. Bij (onderzoeks)presentaties in de galeries fungeert de app als bron van objectinformatie. De informatieschermen in het depot zijn dit jaar verrijkt met een videoclip over *Unpacking Boijmans*, enkele portretten van medewerkers en clips over werkzaamheden in de restauratieateliers. Hiernaast is het grote scherm in het educatieatelier voor een wisselend programma met educatieve video's uit het educatiearchief in gebruik genomen, evenals de groeiende animatie die *Family of Objects* begeleidt.

In het kader van het conservator-educatie traineeship is, net als vorig jaar, onder de naam *New Realities* gewerkt aan een digitale museumervaring die educatie als gameconcept benadert. In samenwerking met twee game-ontwikkelaars, en met advies van 96 scholieren (voortgezet onderwijs, mavo/havo/vwo) en circa 230 bezoekers van het depot, zijn nieuwe interacties in kaart gebracht en getest. De experimenten omtrent 3D-scannen van de collectie (2022) zijn meegenomen en in 2023 uitgebreid; in totaal zijn er nu zeven werken voor 3D-toepassingen gedigitaliseerd. De game die is gemaakt wordt in het nieuwe jaar op doorontwikkeling en publicatie (voor online publiek en onderwijs) voorbereid, waarbij ook vraagstukken als copyright en structurele implementatie in de publieksbegeleiding (depot en Zuid.) onderzocht zullen worden.

» [Zie hier een volledig overzicht van de educatieve activiteiten en evenementen.](#)



Gids Jill Vincentie geeft een instaprondleiding door Depot Boijmans Van Beuningen, foto Denzel Feurich



Performance bij *Unpacking Boijmans* tijdens Museumnacht010, foto Tomas Mutsaers



Aanwinst

Helly Oestreicher VAASVORM, 1989

baksteen, spiegel, koperen buis, magneet

186 × 46 × 1 cm

schenking kunstenaar

Keramist Helly Oestreicher (1936) verzette zich al vroeg tegen de traditionele potvorm, bruikbare serviezen en studiokeramiek. Anders dan de meeste van haar tijdgenoten maakte ze liever meer autonoom en sculpturaal vrij werk. Klei combineerde ze met andere materialen zoals glas, staal en brons. Ze gebruikte verrassende kleuren of koos ervoor om de rauwe huid van de klei te tonen. Een geregeld terugkerend gegeven in haar werk zijn gestapelde elementen, en *VAASVORM* is daar een goed voorbeeld van. Tot op de dag van vandaag speelt Oestreicher nog altijd met materialen; ze wil scheppen zonder te sturen en voegt aan een bestaand werk gerust jaren later nog nieuwe elementen toe, totdat het 'af' voelt. Het museum heeft dit jaar de kans gekregen om voor de collectie een aantal meer recente werken uit Oestreichers oeuvre te kiezen die aanvullend zijn aan haar werk uit de jaren zestig, zeventig en tachtig van de vorige eeuw. Deze nieuwverworven werken, die grootser en monumentaler zijn, laten de ontwikkeling in haar oeuvre goed zien. Bovendien sluiten ze prachtig aan bij andere keramische torens in de collectie, zoals werk van Koen Taselaar, en vullen op het gebied van hedendaags en autonoom keramisch werk een leemte op.

Nora Leijen

conservator toegepaste kunst en vormgeving

Relatiebeheer en filantropie

Museum Boijmans Van Beuningen wordt door vele handen gedragen. Dankzij de steun van alle begunstigers kan het museum een breed publiek inspireren door middel van extramurale tentoonstellingen in Nederland en reizende tentoonstellingen in het buitenland, educatieve projecten, nieuwe aanwinsten en restauraties, programma's op Zuid. en presentaties in het depot. Samen zorgen deze er in 2023 voor dat bezoekers in Nederland en in het buitenland een unieke kunstervaring krijgen. Het museum is alle particulieren, bedrijven, fondsen en stichtingen zeer dankbaar voor hun genereuze steun, betrokkenheid en vertrouwen.

De leden van de Fundraising Board, de ambassadeurbedrijven en het Boijmans Genootschap, bestaande uit notarissen, fiscalisten en accountants, ondersteunen de afdeling met hun kennis, tijd en netwerk. We zijn allen zeer dankbaar voor hun inzet, steun en betrokkenheid.

» Zie hier voor een overzicht van de projecten die mogelijk zijn gemaakt met partners, schenkers, bedrijven en sponsors.

Hoogtepunten

Elk jaar organiseert het museum voor zijn trouwe schenkers en sponsors bijeenkomsten en activiteiten. Zo ontvangen de Vrienden een uitnodiging voor een bezoek aan kunstbeurs BRAFA in Brussel op 4 februari. Voor leden van @Boijmans, de Kring Van Eyck, de Gezelschappen, de Business Club en Corporate Members worden op 8, 9 en 10 februari in de Van Nellefabriek en in samenwerking met Art Rotterdam rondleidingen over deze beurs

georganiseerd. Op 10 maart is er nogmaals een kunstbeurs, dit keer de Preview van TEFAF in Maastricht met een selecte groep particuliere verzamelaars en schenkers van de Gezelschappen.

Met de groep jonge kunstliefhebbers, @Boijmans, bezoekt het museum ook Art Brussels. De bijdrage van de leden van @Boijmans wordt jaarlijks voor de verwerving van een kunstwerk gebruikt. In 2023 zijn met bijdragen van de leden zes designobjecten van Cubic 3 Design aan de museumcollectie toegevoegd. Deze lopen uiteen van een koffieservies tot een 'bokkenrijderskast' die voor een interieurspecial in *Avenue* werd ontworpen.

Voor Corporate Members en de Business Club organiseert het museum jaarlijks bijeenkomsten onder de noemer Business Behind the Scenes en wordt steeds met andere ogen naar kunst gekeken. Op 13 maart neemt junior conservator prenten Mireille Linck de gasten mee in de wereld van Giovanni Battista Piranesi (1720-1778). Op 27 juni vindt er samen met Kunsthal Rotterdam een ontbijtbijeenkomst rondom de gezamenlijke tentoonstelling *[H]erkennen Herbouwen, Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden* plaats. Voor deze bijeenkomst zijn ook jonge professionals en kunstliefhebbers van @Boijmans uitgenodigd.

Een letterlijk hoogtepunt in 2023 is de eerste editie van *Before Sunset: pop-up rooftopbar* op het dak van Depot Boijmans Van Beuningen, een avond vol muziek en performances waarvoor de leden van @Boijmans speciaal worden uitgenodigd.



Before Sunset: pop-up rooftopbar op het dak van Depot Boijmans Van Beuningen, foto Floor Besuijen



Boijmans Diner voor de Gezelschapsleden. Ina Klaassen bedankt de leden voor hun steun, foto Manon Dijkman

Exclusief voor de Vrienden wordt jaarlijks met alle andere Rotterdamse culturele instellingen aan het Museumpark de Vriendendag georganiseerd, een dag voor alle Vrienden van de instellingen, waarbij iedere instelling de deuren opent en een speciaal programma aanbiedt. De Vriendendag vindt dit jaar op 9 juli plaats.

Het Boijmans Business Diner voor de leden van de Business Club vindt op 3 april plaats. De avond staat in het teken van de collectie zestiende-eeuwse Italiaanse tekeningen die door conservator tekeningen Rosie Razall nader wordt toegelicht. Alle medewerkers van de bedrijven die lid van de Boijmans Business Club zijn krijgen jaarlijks de mogelijkheid om het depot te bezoeken tijdens de Medewerkersdagen die dit keer op 19 en 26 november en 3 en 10 december plaatsvinden.

Op 24 maart ontvangt het museum de leden van de Kring Van Eyck voor het jaarlijkse feest, nu op Zuid. Boijmans Van Beuningen. Onder leiding van Yoeri Meessen, hoofd educatie en publieksbegeleiding, en vele andere betrokkenen komt de programmering op Zuid. tot leven.

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst 'De conservator vertelt', bestemd voor Gezelschapsleden, duikt een conservator inhoudelijk de collectie in. Op 15 mei wordt het programma ingevuld door Ruben Suykerbuyk, conservator oude kunst, en onderzoeker Bram Donders. Respectievelijk vertellen zij de Gezelschapsleden over de verzameling van Willem van der Vorm en het werk van kunstenaar Suze Robertson.

In het najaar, op 10 november, vindt het exclusieve Boijmans Diner voor de Gezelschapsleden plaats. Speciaal voor deze avond zet conservator Sandra Smets een stadswandeling uit passend bij de depotpresentatie *Kunst tussen de ruïnes*. Helaas dwingen de

weersomstandigheden op het laatste moment tot een alternatief programma met onder meer een bezoek aan de presentatie.

Eens per twee jaar vindt voor Gezelschapsleden en de Boijmans Business Club de Boijmans Kunstreis plaats, onder meer in gezelschap van directeur Ina Klaassen. Dit jaar gaat de vierdaagse reis naar Antwerpen en Brussel met een exclusief programma achter de schermen van gerenommeerde instellingen en met bezoeken aan privécollecties van verzamelaars en ateliers van kunstenaars. Leden van het Boijmans Basis Fonds investeren heel gericht in de toekomst van het museum. Speciaal voor deze schenkers is er op 12 juni een hard-hat-rondleiding in het voor renovatie gesloten museumgebouw.

Schenkers van objecten worden jaarlijks bedankt voor hun betrokkenheid met een uitnodiging voor een Zodiacque Kring-bijeenkomst. Kunsthistoricus Sandra Smets neemt op 13 november de leden van de Zodiacque Kring mee in haar onderzoek naar Rotterdamse kunst tijdens de Tweede Wereldoorlog en het boek *De vuurvogelgeneratie*. Uiteraard kunnen alle Vrienden, schenkers en partners genieten van de tentoonstelling *Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum* in Amsterdam. Naast gratis toegang gedurende de tentoonstelling is er in samenwerking met het Rijksmuseum een reeks speciale openingsavonden en een avond voor kunstenaars georganiseerd.

Op 20 november vindt de viering van het tienjarig bestaan van het Nedspice Restauratiefonds plaats, georganiseerd door Nedspice en het museum. Er is een speciaal programma samengesteld waarin de kunstwerken die met steun van het fonds zijn gerestaureerd centraal staan. Tevens wordt een boekje gepubliceerd met verhalen over de met steun van Nedspice gerestaureerde kunstwerken.



Uitreiking van de cheque door de VriendenLoterij. Het museum is al jaren trotse partner, foto Lars Minnes

Tot de hoogtepunten horen ook de bijeenkomsten die de schenkers, partners en sponsors van het museum in het depot organiseren. Zo bezoekt KPN het depot met 'het mooiste contact fonds', een fonds van KPN dat zich inzet voor mensen met een beperking. Zij komen naar het depot om Ongezien Boijmans te volgen, een educatief programma samengesteld voor gasten met een visuele beperking.

De in 2019 gestarte wervingsactie 'Adopteer een spiegel', waarbij kunst- en Rotterdamliefhebbers een spiegelpaneel van het depotgebouw konden adopteren met een eenmalige schenking van 1.000 euro per stuk, eindigt in december 2023. Ruim 420 particulieren, bedrijven en fondsen adopteerden een of meerdere spiegels van het depot.

Partners

Gemeente Rotterdam

Museum Boijmans Van Beuningen is een zelfstandige, gespecialiseerde organisatie, met mandaten op het terrein van exploitatie en collectiebeheer, die mede wordt gefinancierd (voor de huurlasten, de vaste lasten en een deel van de loonsom) door de gemeente Rotterdam. Daarnaast steunt de gemeente op projectbasis educatieve projecten, waardoor jaarlijks vele kinderen intensief met kunst in aanraking komen. In 2023 draagt de gemeente Rotterdam in het bijzonder bij aan het educatieve project Cultuurcoach 2023.

VriendenLoterij

Sinds 2006 wordt het museum gesteund door de loterij, die tot op heden ruim 11 miljoen euro heeft bijgedragen aan een grote verscheidenheid aan aankopen en projecten



Kunstdocent Fleur Knops geeft een toelichting in de restauratieateliers tijdens de Museumpark Vriendendag, foto Denzel Feurich

van het museum. Dit stelt het museum in staat om kunstwerken voor de collectie te verwerven en grootschalige tentoonstellingen te realiseren. De jaarlijkse bijdrage van de VriendenLoterij is van grote waarde voor kunst aankopen. In 2023 wordt de helft van de jaarlijkse bijdrage aangewend voor aankopen. De andere helft wordt gereserveerd voor de nieuwbouw van het museumgebouw.

» [Zie hier voor een overzicht van de aankopen die met steun van de VriendenLoterij zijn gerealiseerd.](#)

Particulieren

We danken iedereen zeer hartelijk die het museum in 2023 met een gift ondersteunt. De steun die van een groeiende groep begunstigers werd ontvangen is voor het museum essentieel en van grote waarde. Particulieren die het

museum met een gift vanaf € 1.000 steunen treden toe tot de Kring Van Eyck, die elk jaar gezamenlijk aan een groot project bijdraagt. Voor particulieren die meer kunnen en willen doen, zijn er de Gezelschappen. Dit zijn vier Gezelschappen die zijn vernoemd naar de kunstenaars Bas Jan Ader (giften vanaf € 4.000 per jaar of eenmalig € 20.000), Salvador Dalí (vanaf € 10.000 per jaar of eenmalig € 50.000), Paul Cézanne (vanaf € 20.000 per jaar of eenmalig € 100.000) en Gezelschap Jheronimus Bosch (periodiek € 200.000 of eenmalig € 1.000.000). Leden van de Gezelschappen hebben het privilege om hun schenking voor een bepaald doel te oormerken, uiteenlopend van aankopen tot onderwijsprogramma's, kostbare restauraties en wetenschappelijk onderzoek.

De bijdrage van de Kring Van Eyck wordt in 2023 gereserveerd voor de aankoop in 2024 van *Stilleven met aardappels* van Vincent van

Gogh. Ook worden enkele ruimhartige giften van Gezelschapsleden gereserveerd voor de aankoop in 2024 van *Stilleven met aardappels* van Van Gogh.

De Gezelschapsleden, wiens ruimhartige giften voor educatieprojecten zijn geoormd, worden voor onze duurzame ambities op Zuid. aangewend, met als doel het museum voor meer mensen relevant te maken. Door een locatie op Zuid te betrekken, wordt dichtbij en samen met een doelgroep gewerkt die het museum moeilijk weet te vinden. De financiële steun van enkele particulieren is hierbij van groot belang.

Boijmans Van Beuningen Basis Fonds

Het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds is een zelfstandige stichting met een eigen bestuur. Het doel van de stichting is om een structureel eigen vermogen op te bouwen. Het rendement van dit vermogen wordt ingezet voor het museum: op het gebied van aankopen, educatie, restauraties en tentoonstellingen. Een bijdrage aan het fonds wordt op lange termijn geïnvesteerd en alléén het rendement wordt besteed.

Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van het museum in 2024 worden 500 Certificaten van Participatie ter waarde van € 12.500 per stuk beschikbaar gesteld. Particulieren kunnen het museum op die manier met een periodieke gift van € 2.500 per jaar steunen. Schenken aan het Basis Fonds betekent in feite schenken voor de eeuwigheid, giften blijven voor altijd intact en maken onderdeel uit van het vermogen van het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds. Op die manier ontvangt het museum een sterke toekomst als cadeau.

» [Zie hier voor een overzicht van alle particulieren aangesloten als lid van Kring Van Eyck, Gezelschappen en Boijmans Van Beuningen Basis Fonds.](#)

Fondsen op naam

Particulieren die specifieke verzamelgebieden, collecties of andere activiteiten van het museum willen versterken, kunnen door middel van een financiële bijdrage een Fonds op Naam oprichten. De schenker bepaalt zelf de naam van het fonds en in overleg met het museum ook de doelstelling zodat het fonds goed en naar de wens van de schenker kan worden ingezet.

J.S.H. Bröcker Fonds

Jan Bröcker (1922-2020) was internist in Rotterdam, liefhebber van oude muziek en kunst, en jarenlang Vriend van het museum. Het fonds werd in 2021 opgericht nadat het museum, samen met een andere culturele instelling in Rotterdam, tot erfgenaam was aangewezen. Het fonds is bestemd voor wetenschappelijk onderzoek, restauraties en projecten rondom de (conditie van de) collectie. Mede dankzij dit fonds is het mogelijk om de aanstelling te financieren van onderzoeker en kunsthistoricus Bram Donders, wiens onderzoek is gericht op vrouwelijke kunstenaars en schenkers binnen de museumcollectie. Ook kan dankzij het fonds de online bestandscatalogus *Piranesi op papier* in het Engels worden vertaald.

Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije

Het Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije wordt aangewend voor de aankoop en het onderhoud van Nederlandse tekeningen uit met name de achttiende en negentiende eeuw. Het staat ter beschikking van de conservator tekeningen van het museum en van Coen Schimmelpenninck van der Oije, die in goed overleg de besteding doen. Doel van het fonds is om de collectie Ploos van Amstel Knoef meer context te geven in de verzameling van het museum. Ter ere van het afscheid van Coen Schimmelpenninck van der Oije als voorzitter



Rondleiding door het voor renovatie gesloten museumgebouw tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van het Boijmans Basis Fonds

van Stichting Museum Boijmans Van Beuningen is dit fonds op naam ingesteld. Het beheer van het kapitaal berust bij het bestuur van Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Publicatiefonds Frans van der Helm

Dankzij ruimhartige steun kent het museum sinds 2022 het Publicatiefonds Frans van der Helm. Met dit fonds wordt het museum structureel ondersteund bij het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, nu en in de toekomst. Het fonds is onderdeel van het kapitaal van het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds, wat betekent dat alleen het rendement zal worden besteed. Wij zijn de heer Van der Helm zeer dankbaar voor zijn betrokkenheid.

Hetty Terwee Fonds

In 2022 ontvangt het museum de nalatenschap van mevrouw Hetty Terwee. Mevrouw Terwee

kwam vaak in het museum en besprak in 2016 met het museum haar interesses en de mogelijkheid voor een fonds op naam na haar overlijden. Na deze ontmoeting nam zij het museum in haar testament als een van haar erfgenamen op. Mevrouw Terwee was kunsthistoricus met een grote belangstelling voor twintigste-eeuwse toegepaste kunst uit Nederland, Italië en Scandinavië. In navolging van haar wens richt het museum met haar nalatenschap een fonds op naam op met als doelstelling het ondersteunen van wetenschappelijke publicaties op het gebied van twintigste- en eenentwintigste-eeuwse toegepaste kunst uit Europa en met name Nederland, Italië en Scandinavië. We zijn dankbaar dat mevrouw Terwee haar wensen bij leven met ons heeft besproken en dat in haar nagedachtenis nu het Hetty Terwee Fonds bestaat.

Familie de Heus Restauratiefonds

Dankzij een ruimhartige gift van de familie De Heus in 2017 kan het museum een fonds oprichten, met als doelstelling om restauraties en het voorbereidend onderzoek hiervoor te financieren, met een voorkeur voor moderne en hedendaagse kunst. Dankzij het fonds kan onder meer de gehele fotografielcollectie worden onderzocht en geconserveerd. Het verwijderen van vingerafdrukken, het aanbrengen van barrièrefolie, het hermetisch sealen van foto's of het aanbrengen van secundaire dragers of conserveringslijsten behoren tot de belangrijke conserverende handelingen die zonder deze steun niet mogelijk zouden zijn.

Hoeksche Gaard Fonds

Na jarenlange betrokkenheid via de Boijmans Business Club mag het museum in 2023 dankzij een jaarlijkse ruimhartige gift van Leo en Rineke Schouten een nieuw particulier fonds op naam oprichten. De doelstelling van het fonds is om de collectie toegepaste kunst en vormgeving van het museum te verrijken en met werk van (jonge) ontwerpers en kunstenaars te versterken.

Kalhorn/Timmermans Fonds

Dankzij dit fonds is het museum nog vele jaren in staat om aan de verrijking van de collectie zilver en internationaal hedendaags design te bouwen. Zilver was de passie van Jaap Timmermans. Samen met zijn partner Joop Kalhorn richtte hij in 2009 een fonds op naam op, met als speciaal doel de aankoop van zilver en hedendaags design voor het museum. Een belangrijke reden om dit fonds op naam op te richten was de behoefte die beiden voelden om iets tastbaars achter te laten. Het beheer van het kapitaal berust bij het bestuur van Stichting Museum Boijmans Van Beuningen en wij zijn dankbaar dat de heer F.J. Gosses en Mevrouw S. Höfgen als commissieleden aan het fonds zijn verbonden.

Nedspice Restauratiefonds

In 2023 vond het tweede lustrum van dit bijzondere fonds plaats. Het museum is Nedspice zeer dankbaar voor de duurzame en structurele steun die het al sinds 2014 mag ontvangen. Het Nedspice Restauratiefonds maakte reeds meerdere grootschalige restauraties mogelijk, waaronder schilderijen van Ferdinand Bol, Jheronimus Bosch, Jan van Eyck en Maerten van Heemskerck. Alle kunstwerken in de museumcollectie verdienen voorbeeldig onderzoek en zorgvuldige conservering en restauratie; met een verzameling zo groot als de onze vereist dit voortdurende investering. De jaarlijkse bijdrage van Nedspice verhoogt het restauratiebudget van het museum aanzienlijk en maakt restauraties mogelijk die anders niet te realiseren zouden zijn.

Surrealismefonds

Dankzij de genereuze jaarlijkse bijdrage van een particuliere begunstiger heeft het museum in 2023 het Surrealismefonds mogen oprichten. Het museum bezit een indrukwekkende deelcollectie surrealistische kunst van wereldniveau en een omvangrijke surrealismebibliotheek. De doelstelling van het Surrealismefonds is om deze surrealismeverzameling (zowel de kunst als bibliotheek) te ontsluiten, verdiepen, verrijken en verzorgen. Het fonds wordt de komende vijf jaar als stipendium ter verdieping van de collectie aangewend. Ieder jaar zal een veelbelovende jonge onderzoeker worden aangetrokken om een specifiek deel van de surrealismecollectie of bibliofiele collectie surrealisme te onderzoeken, wat jaarlijks in een online artikel zal resulteren.

Fonds Westerhuis

Dit fonds werd opgericht nadat het museum in 2009 een legaat van de heer Johannes Westerhuis ontving. Het fonds maakt vooral wetenschappelijke publicaties mogelijk waardoor het museum in de gelegenheid is om onderzoek

naar bijvoorbeeld de eigen collectie en de museumgeschiedenis te ontsluiten. Het museum laat de inkomsten uit verkoop van de publicaties terugvloeien naar het fonds, zodat een duurzaam 'revolving' fonds ontstaat.

Nalatenschappen

In 2023 ontvangt het museum enkele legaten en nalatenschappen; in de vorm van een kunstobject, een kunstcollectie of een geldbedrag. Zo is in 2023 onder meer een prachtig schilderij van Edgar Fernhout uit de nalatenschap van Wim Quist aan de museumcollectie toegevoegd. Wij zijn eenieder die besluit of overweegt om het museum in zijn of haar testament te begunstigen buitengewoon dankbaar.

Schenken van kunst

Particulieren die een kunstwerk aan een museum schenken of in langdurig bruikleen geven worden uitgenodigd toe te treden tot de Zodiaque Kring. Dit gezelschap is vernoemd naar een groep mecenasen die Salvador Dalí ondersteunde.

» [Zie hier voor een overzicht van schenkingen van kunst.](#)

Subsidiënten, fondsen en huisstichtingen

Fondsen van particulieren, overheden en bedrijven zijn belangrijke steunpilaren van het museum. Daarnaast heeft het museum een goede relatie met enkele stichtingen die regelmatig ondersteuning bieden bij de belangrijkste taken: beheren, verwerven, presenteren en onderwijzen.

» [Zie hier voor een overzicht van subsidiënten, fondsen en huisstichtingen.](#)

Bedrijven en bedrijfssponsoring

De Boijmans Corporate Members en de leden van de Boijmans Business Club maken gezamenlijk een garantiefonds mogelijk voor grote projecten. Naast de bedrijvenkringen kunnen bedrijven als sponsor bijdragen aan projecten.

De bijdrage van de Boijmans Business Club en Corporate Members wordt in 2023 gereserveerd voor de aankoop in 2024 van *Stilleven met aardappels* van Vincent van Gogh.

» [Zie hier voor een overzicht van alle aangesloten bedrijven en sponsors.](#)

Onderscheidingen

De in 2008 door Ted Noten ontworpen broche, de Gouden B, wordt uitgereikt aan personen die zich op uitzonderlijke wijze voor het museum hebben ingezet. In 2019 is de Bronzen B geïntroduceerd, voor begunstigers die het museum vijf jaar steunen. In 2022 werd de Zilveren B geïntroduceerd, speciaal voor schenkers die participeren in het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds. In 2023 wordt de gouden speld uitgereikt aan Annabelle Birnie en aan Laurens Winkel, beiden als dank voor hun verdiensten als bestuurslid van Stichting Fonds Willem van Rede. In 2023 krijgen vijf schenkers de Bronzen B en worden er vier zilveren B's uitgereikt.



Aanwinst

Filippo Morghen Viaggio dalla Terra alla Luna, 1766-1767

prentserie van 10 etsen

elk circa 280 × 390 mm

aankoop Hill-Stone Inc., met steun van Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Prenten en Tekeningen) en Stichting Lucas van Leyden

Ruim honderd jaar voor Jules Verne en zo'n twee eeuwen voor de Apollo-vluchten fantaseerde de Italiaanse etser Filippo Morghen (1730-na 1777) over hoe je van de aarde naar de maan zou kunnen reizen en wat je daar dan zou aantreffen. Op de titelprent van zijn *Viaggio dalla Terra alla Luna* (Reis van de aarde naar de maan) staat een houten kist met vleugels, het vaartuig waarmee twee ruimtereizigers op de maan zijn geland. De overige negen bladen bevatten voorstellingen van een maandlandschap vol water, met 'maanmannetjes' die in enorme pompoenen wonen. In zijn krachtig maar verfijnd uitgevoerde etsen met grillige vormen en elegante lijnen toont Morghen zich een meesterlijk vertegenwoordiger van de kunst van zijn tijd. Zijn prenten zijn niet los te zien van de fascinatie voor de maan die zich in de achttiende eeuw ook in wetenschap en literatuur uitte. Ze vertegenwoordigen bovendien de fantastische traditie in de beeldende kunst, die zich uitstrekt van het werk van Jheronimus Bosch en Pieter Bruegel tot het surrealisme en verder. Deze traditie is een speerpunt binnen het collectie- en onderzoeksbeleid van Museum Boijmans Van Beuningen, dat als een van de weinige musea ter wereld zowel werk bezit van Bosch en Bruegel als van de surrealisten.

Peter van der Coelen

conservator prenten en tekeningen



Huisstichtingen

Het museum wordt bij de belangrijkste taken – beheren, verwerven, presenteren en onderwijzen – al sinds jaar en dag door enkele gelieerde stichtingen en initiatieven ondersteund. Deze zijn van vitaal belang voor het goed functioneren van het museum. De huisstichtingen worden elk beheerd door een eigen bestuur en hebben een specifiek doel.

Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

De Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, opgericht in 1939 door onder meer de havenbaronnen D.G. van Beuningen en W. van der Vorm in samenwerking met directeur D. Hannema, heeft als doel de belangen van het museum in het algemeen te ondersteunen. Zij verwezenlijkt dat onder andere door op verzoek van het museum aankopen van kunstwerken te realiseren en bedrijfsvrienden te werven, de Bijzondere Begunstigers. De stichting is (in enkele gevallen ten dele) juridisch eigenaar van de kunstwerken die zij koopt of die door particulieren zijn geschonken, bijna 8% van het museumbestand. De stichting verwert ook het eigendom van aankopen ten behoeve van het museum door een aantal huisstichtingen en fondsen op naam die bij haar zijn ondergebracht.

Bestuursleden

Mevrouw I. Huisman-van Baaren, voorzitter
Mevrouw I.J. Klaassen, secretaris
Mevrouw E.R.D. Meijer, penningmeester
Mevrouw mr. E.E. Jurry
De heer mr. B. Vaandrager
Mevrouw drs. M.J. van 't Wout-van der Reijden

Mevrouw dr. A.P. Dekker
Mevrouw mr. J.C.A.T. Frima
Mevrouw drs. A.H.I. Brenninkmeijer-
de Bruin (tot 14 juni 2023)
De heer ir. C.O. van der Vorm
De heer mr. R.E.N. Ploum
Mevrouw mr. M.C. Koenigs

Stichting Fonds Willem van Rede

De Stichting Fonds Willem van Rede is al decennialang een inspirerende motor voor de collectie. Naamgever Willem van Rede (1880-1953) bepaalde dat met zijn kapitaal, dat hij aan de Staat der Nederlanden naliet, een collectie hedendaagse kunst voor Museum Boijmans Van Beuningen moest worden gevormd. De opeenvolgende besturen van de Stichting Fonds Willem van Rede hebben in de geest van het testament en de door de erflater geformuleerde doelstellingen aansluiting gezocht bij de collectie moderne en hedendaagse kunst van het museum.

Commissie van aankoop

Mevrouw I.J. Klaassen, voorzitter
Mevrouw drs. A. Birnie (tot 11 mei 2023)
De heer mr. M.A. van Valen
Mevrouw drs. L.C. Schreuder
(per 1 november 2023)

Financiële commissie

Mevrouw E.J. Reurink,
secretaris-penningmeester
Mevrouw mr. J.P. van Loon
Mevrouw prof. dr. S.J.C. Hemels

Stichting Van Beuningen/ Peterich-fonds

Met een kunstenaar als vader en de verzamelaar D.G. van Beuningen als grootvader, wordt Peter Paul Peterich (1933-2000) van jongs af aan door kunst omringd. Hij studeert kunstgeschiedenis en heeft grote affiniteit met de poëzie. In 1965 richt hij samen met zijn moeder, Flora van Beuningen, de Stichting Van Beuningen-Peterich op ter ondersteuning van de beeldende kunst en de tekenkunst in het bijzonder. Tussen 1965 en 1973 wordt uit dit fonds, vaak op advies van de toenmalige conservator, een honderdtal tekeningen aangekocht voor het museum. Op grond van Peterichs testament wordt het fonds na zijn dood in 2000 nieuw leven ingeblazen en krijgt het museum jaarlijks een bedrag van enkele tienduizenden euro's om eigentijdse (teken)kunst aan te kopen. Aankopen van deze stichting geschieden op verzoek en initiatief van het museum en worden eigendom van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Bestuursleden

De heer J. Peterich, voorzitter
Mevrouw B. Peterich, secretaris
De heer drs. O.F.J. Paymans, penningmeester

Commissie van Toezicht (tot zomer 2023)

Mevrouw M.A. Kraaijeveld van Hemert-Peterich
De heer D.G. Peterich († 2 juni 2023)
De heer mr. drs. H. van den Brink

Stichting Lucas van Leyden

Dr. J.C.J. Bierens de Haan (1867-1951) leidde een avontuurlijk leven. In de roerige jaren van de vroege twintigste eeuw is hij werkzaam in oorlogsgebieden als Transvaal en Oranje Vrijstaat, Griekenland en in Frankrijk. Hoewel

Bierens de Haan vanaf zijn studententijd prenten verzamelt, gaat hij zich er pas na zijn artsenloopbaan actief op toeleggen. Hij brengt een collectie bijeen die van meet af aan bedoeld is voor Museum Boymans, zoals het museum dan nog wordt genoemd, en verzamelt gericht op lacunes in de museumcollectie. Zijn collectie van ruim 26.000 prenten laat hij na aan het museum, casu quo de gemeente Rotterdam. Ook legateert hij een geldbedrag waarvan de jaarlijkse rente bestemd is voor uitbreiding van de collectie prenten. Dit fonds, waarvan de opbrengst jaarlijks wisselt, draagt de naam Stichting Lucas van Leyden en dient tot vandaag de dag zijn doel. Ruim tienduizend prenten zijn door het museum sinds 1951 met dit fonds ten behoeve van de gemeentelijke collectie aangekocht. Het kapitaal van de stichting wordt beheerd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Bestuursleden

Mevrouw I. Huisman-van Baaren, voorzitter
Mevrouw I.J. Klaassen, secretaris
Mevrouw E.R.D. Meijer, penningmeester

Stichting Willem van der Vorm

Willem van der Vorm (1873-1957), havenbaron en verzamelaar, is een van de meest loyale begunstigers van Museum Boymans. Directeur Hannema adviseert hem bij de opbouw van zijn collectie en Van der Vorm is nauw bij de oprichting van de Stichting Museum Boymans betrokken. Tijdens de eerste vergadering in 1939 schenkt hij het museum *De kwakzalver*, een hoogtepunt in het oeuvre van Gerard Dou. Een genereus gebaar dat later door vele schenkers is nagevolgd. Aanvankelijk wordt de collectie van Willem van der Vorm na zijn dood in 1957 tentoongesteld in zijn woonhuis aan

de Westersingel. In 1972 moet dit pand wijken voor de metro en besluit de Stichting Willem van der Vorm de door haar beheerde collectie met schilderijen van Gerard ter Borch, Gabriel Metsu en Anthonie van Dijk in langdurig bruikleen te geven aan het museum.

Bestuursleden

De heer C.W. van der Vorm, voorzitter
Mevrouw A.F. Boumeester-van der Vorm, regent secretaris
Mevrouw dr. A. Ottevanger, regent conservator
De heer R.W. Polak, regent

Boijmans Van Beuningen Basis Fonds

Het museum is altijd in beweging. En zal dat blijven ook. Om die continue beweging in stand te houden, is het Boijmans Van Beuningen Basis Fonds opgericht. Het Basis Fonds is een zelfstandige stichting met een eigen bestuur. Het doel van de stichting is een structureel eigen vermogen op te bouwen. Het rendement van dit vermogen wordt ingezet om essentiële en strategische investeringen van het museum op het gebied van aankopen, educatie, restauraties en tentoonstellingen mogelijk te maken. Een bijdrage aan het fonds wordt op lange termijn geïnvesteerd en alleen het rendement wordt besteed. Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van het museum in 2024 zijn 500 Certificaten van Participatie beschikbaar gesteld ter waarde van 12.500 euro per stuk.

Bestuursleden

Mevrouw E.S. Schuitemaker, voorzitter
De heer R.M.S.M. Munsters, secretaris
De heer mr. L.W. de Waard, penningmeester
Mevrouw M.M. Kaan



foto Tim Bowditch

Aanwinst

Thomas Thwaites Goatman, how I took to a holiday from being human?, 2011-2015

hout, metaal, plastic, karton, silicone, eikenhout, geitskelet,
schaatsen

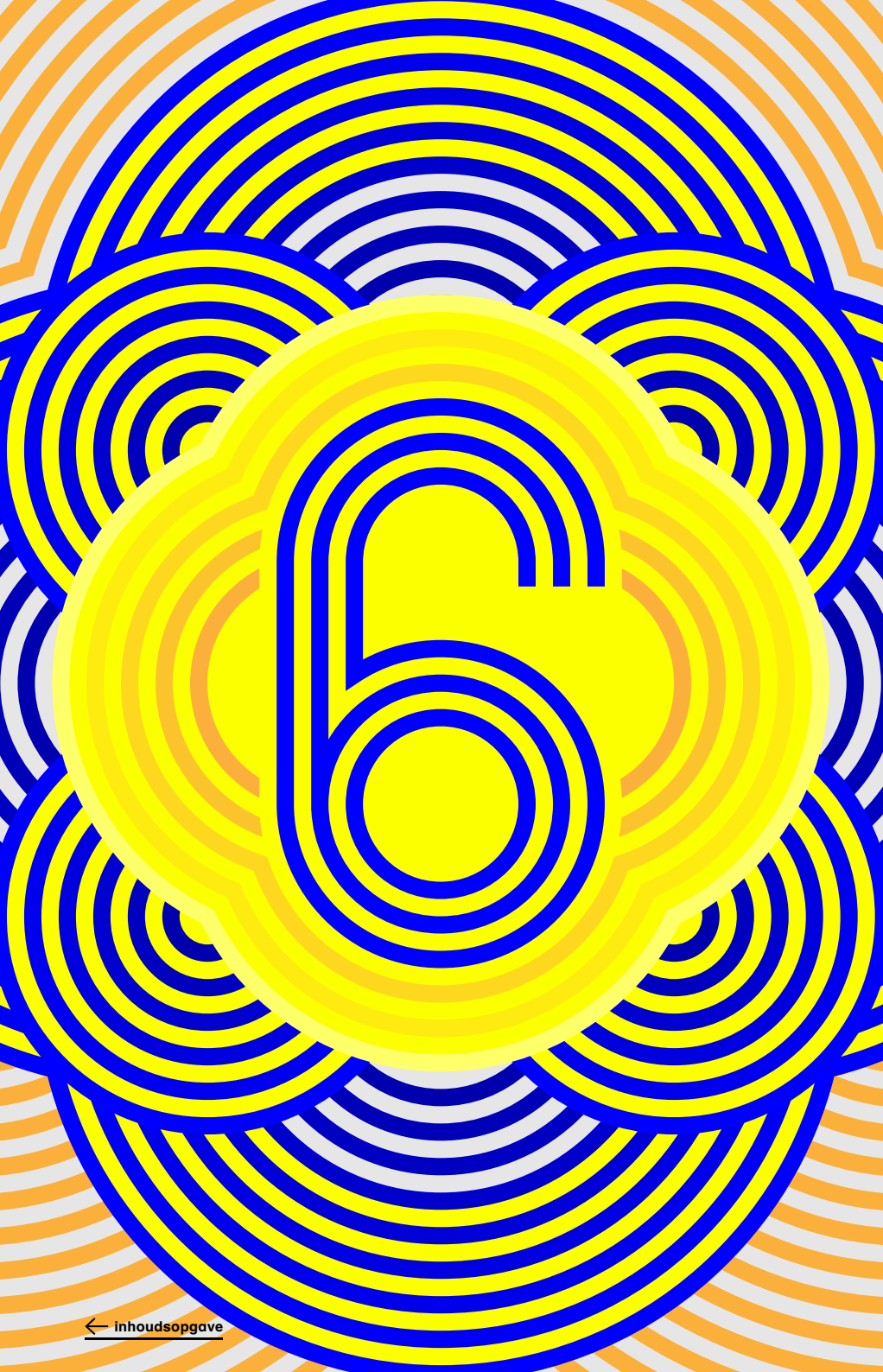
verschillende afmetingen

aankoop kunstenaar, met steun van Mondriaan Fonds

Als ontwerper Thomas Thwaites (1980) in 2016 even geen baan heeft, ziet hij in vertwijfeling hoe het leven aan hem voorbijtrekt. Zijn hond Noggin ligt aan zijn voeten te slapen en is zich nergens van bewust. Kon hij maar even aan de maalstroom van het leven ontsnappen, mijmert Thwaites, op vakantie gaan en het mens-zijn voor een tijdje achter zich laten. Kon hij maar even net als Noggin zorgeloos zijn. In het tweejarige onderzoeksproject dat volgt onderzoekt de kunstenaar met filosofen, wetenschappers, biologen en uiteindelijk een prothesemaker hoe hij voor zes weken een geit kan zijn, met als ultieme test een vakantieverblijf in de Alpen. Hoe verander je het menselijk skelet tijdelijk naar een vierbenig systeem? Hoe ontwikkel je de ingewanden zodanig dat ze het gras uit de alpenweide kunnen verteren, en hoe bescherm je het hoofd tegen de impact van een kopstoot? De schetsmodellen, de protheses en het uiteindelijk pak, inclusief de externe maag die nodig was om werkelijk met de kudde de bergen in te gaan, zijn voor de collectie aangekocht, evenals de film en het boek met de registratie van Thwaites' performance. Daarmee is de surreële vraag of de mensheid zichzelf even 'uit' kan zetten onderdeel van de museale collectie geworden.

Annemartine van Kesteren

conservator design



Marketing en communicatie

De communicatiestrategie van het museum is simpel: het monumentale gebouw mag dan helaas voor langere tijd zijn gesloten, het museum zelf *leeft!* Depot en Zuid. zijn te bezoeken en het museum organiseert tal van rondreizende tentoonstellingen die de vermaarde collectie in binnen- en buitenland onder de aandacht brengen.

2023 is het tweede volle jaar dat Depot Boijmans Van Beuningen is geopend. Ook dit jaar wordt het depot met 248.000 bezoekers goed bezocht en scoort het hoge ogen op het gebied van media, marketing en communicatie. Tegelijkertijd is ook Zuid. Boijmans Van Beuningen aan de Hillevliet een belangrijke locatie geworden. Daar wordt onderzocht hoe een hedendaags kunstmuseum onderdeel kan zijn van het sociale weefsel van de stad en worden relaties met jonge *creatives* aangegaan. Het museum vertelt hierover talloze verhalen via verschillende kanalen en in de media. Daarnaast vraagt ook de renovatie en vernieuwing van Museum Boijmans Van Beuningen in 2023 volop aandacht en inspanning.

Evenementen

Het jaar begint met een aantal hoogtepunten. Zo is er de goedbezochte Museumnacht, die met eigen nieuwsberichten en beeld onder de aandacht wordt gebracht en vooral via social media veel respons krijgt. Het museum mag zich verheugen op een hoge interactie met zijn volgers, zowel fysiek (een uitverkocht huis tijdens de Museumnacht en later *Rooftopbar*), als online. Een groot succes is ook de samenwerking met het International Film Festival Rotterdam (IFFR). Tijdens IFFR gaat de documentaire *DEPOT - Reflecting Boijmans* in première. De documentaire van

Sonia Herman Dolz volgt directeur Sjarel Ex en architect Winy Maas in het tot stand brengen van Depot Boijmans Van Beuningen. Later in het jaar wordt de documentaire ook uitgezonden bij *Het Uur van de Wolf* op NPO2. Op de vijfde verdieping van het depot is tijdens het filmfestival bovendien *Sunshine State* van kunstenaar Steve McQueen te zien, een installatie die niet alleen veel bezoekers trekt maar ook online veelvuldig wordt besproken en ruime aandacht van pers en media geniet. Voor deze gelegenheid wordt voor het eerst in het depot op de ruime vijfde verdieping geprogrammeerd. Aan het einde van het jaar vindt op diezelfde verdieping ook het project *Drawing Probable Conclusions* van kunstenaar Rosa Barba plaats.

Nieuwe doelgroep

Bij het tot stand brengen van de *Rooftopbar* gaat in de zomer veel tijd en aandacht naar de marketing en communicatie van dit nieuwe initiatief. Gedurende vier weekenden is er programmering en ruimte voor plezier en verblijf op het dak van het depot. Het is een pilotproject dat, enigszins onverwacht aangezien de verwachtingen aanvankelijk bescheiden zijn, zeer succesvol uitpakt. Niet alleen zijn alle avonden van de *Rooftopbar* uitverkocht, via social media en andere communicatie, zoals een simpele, maar effectieve campagne, slaat het museum bovendien een brug naar een (goeddeels) nieuwe doelgroep. Het evenement wordt vooral bezocht door Rotterdammers die in creatieve beroepen werkzaam zijn of een creatieve studie afronden. Tijdens de *Rooftopbar* nemen zij actief aan de festiviteiten deel én laten hun vingerafdruk achter: ze programmeren mee, treden op, voeden het museum via social media



Première van de documentaire *Reflecting Boijmans* door Sonia Herman Dolz tijdens IFFR, foto Aad Hoogendoorn



Bezoekers voor het depot tijdens Museumnacht010, foto Aad Hoogendoorn

met content en verspreiden zo de boodschap: Depot Boijmans Van Beuningen is een leuke, essentiële plek om als jonge creatieveling in Rotterdam plezierig te verblijven.

Presentaties

In het najaar is er een campagne rondom de presentatie *Kunst tussen de ruïnes*. In dit project wordt gekeken naar het leven en werk van Rotterdamse kunstenaars in de nasleep van het bombardement van 14 mei 1940 en tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Samen met de presentatie van werken uit de collectie in het depot verschijnen ook een digitale stadswandelkaart én het boek *De vuurvogelgeneratie* dat door het museum wordt uitgegeven. Hiervoor wordt in samenwerking met ontwerp bureau Thonik een beeldmerk ontworpen dat op posters door de stad wordt verspreid. Samen met filmmaker Suzanne Koopstra wordt bovendien een serie video's gerealiseerd ter online promotie van presentatie, boek en kaart. Gastconservator Sandra Smets, verantwoordelijk voor het boek en presentatie, komt veel in de media. Zo is ze te horen op NPO Radio1 en in verschillende cultuurprogramma's. Ook is er een goedbezochte boekpresentatie van *De vuurvogelgeneratie* in boekhandel Donner aan de Coolingsingel te Rotterdam. Een tweede boekpresentatie, ditmaal in het eigen depot, wordt georganiseerd voor *Lee Miller in Print*, een publicatie in het Nederlands en Engels over het gepubliceerde oeuvre van fotomodel, fotograaf en surrealist Lee Miller. Het boek krijgt nationale en internationale aandacht in de pers.

Samenwerkingen

Om het verhaal van het museum steeds weer op een andere, prikkelende manier voor het

voetlicht te brengen werkt het museum in 2023 intensief met externe partijen samen. Zo is er een samenwerking met bierbrouwer Duvel die, geïnspireerd op het schilderij *Ciel-bouteille* (1940) van René Magritte, een speciaal glas en een speciale fles ontwikkelt. De samenwerking met Duvel wordt landelijk, in acht vestigingen van de Bijenkorf, uitgezet. Met de Amsterdamse brillenzaak Ace & Tate brengt het museum een speciale depot-zonnebril op de markt. Deze bril is onderdeel van een campagne die het museum samen met het merk ontwikkelt en uitzet, en die door het Rotterdamse bureau From Form wordt vormgegeven. Kledingmerk Bonne Suits maakt een speciale 'bedrijfsjas' voor Zuid. Boijmans Van Beuningen, en ook hiervoor ontwikkelt het museum beeld en campagne. De fraai vormgegeven, rode Bonne-jasjes worden op de locatie in Zuid, gedragen. In de nazomer is de bovenste verdieping van het depot het decor van de start van de Amsterdam Fashion Week. Modeontwerper Tess van Zalinge toont op het dak van het gebouw haar nieuwe collectie met een modeshow die niet alleen veel aandacht trekt, maar het depot ook weer op een andere manier in de schijnwerpers zet.

De Rotterdammer

Een van de belangrijkste stakeholders van Museum Boijmans Van Beuningen, zo niet dé belangrijkste, is 'de Rotterdammer' en die wordt in het jaar 2023 dan ook bij tal van activiteiten betrokken, te beginnen met de Museumnacht waarbij zowel depot als een aansluitend feest bij Zuid. Boijmans Van Beuningen goed worden bezocht. Rotterdammers zijn ook volop te vinden op de drukke Zaterdagen op Zuid, die via nieuwsbrief, eigen kanalen en promotie in de etalage worden gezet. Met de start van het culturele seizoen organiseert het museum voor het eerst en met succes de Open Dag Depot.

Maar liefst 3.407 Rotterdammers vinden hun weg naar het gebouw dat op zaterdag 23 september gratis te bezoeken is. Er zijn extra rondleidingen, conservatoren geven toelichtingen bij werken uit de collectie en er is op verschillende plekken in het gebouw muziek. Tijdens deze Open Dag wordt voor het eerst ook via een filter op Facebook en Instagram gebruik gemaakt van *augmented reality*. Tot de 'Rotterdammer als stakeholder' behoren uiteraard ook leden van de Rotterdamse gemeenteraad. Voor hen worden in de zomer van 2023 een rondleiding en informele presentatie gepland, en informeert onder anderen directeur Ina Klaassen hen die dag over de huidige stand van zaken in het museum.

Social media

Op social media is Museum Boijmans Van Beuningen zeer actief. Qua aantallen volgers en traffic nestelt het zich comfortabel in de top 5 van landelijke musea. De groei van het aantal volgers (ruim 275.000) zet zich vooral door op Instagram en LinkedIn. Er is veel interactie (shares, reacties, likes) en nog belangrijker: het socialmedia-team wordt door zowel professionals als volgers gecompimenteerd met de sterk inhoudelijke content die het plaatst. Misschien wel het beste voorbeeld in 2023 is de bijna documentaire-achtige *reel* die het museum over het transport van een schilderij van Jean-Michel Basquiat plaatst. Met ruim een half miljoen views en meer dan 40.000 likes is het in ieder geval de best 'presterende' post uit de online historie van het museum. Het is een van de vele manieren waarop het museum zich onderscheidt en een van de redenen waarom het museum hierop zal blijven inzetten. De aanmeldingen voor de nieuwsbrief van het museum blijven groeien: van 11.000 in 2022 naar ruim 12.000 in 2023. De website van het museum telt in 2023 ruim 1,1 miljoen unieke bezoekers.

Pers en media

Op het gebied van pers en media is het eveneens een druk jaar, want het museum staat vaak in de schijnwerpers, onder meer met het actuele nieuws rondom de renovatie en vernieuwing. Zo neemt het in de zomer deel aan een debat in Arminius, dat die dag met meer dan driehonderd bezoekers volledig is uitverkocht. Ina Klaassen houdt een lezing en beantwoordt vragen van mensen in de zaal. Aan het programma van het museum wordt in 2023 geregeld door alle landelijke dagbladen, op de grote televisiezenders en online aandacht besteed, zowel in binnen- als buitenland. Er verschijnen fraaie, inhoudelijke artikelen, onder meer over het reinigen van de spiegelkamer van Yayoi Kusama (*de Volkskrant*), over kunstenaar Neo Muyanga (*NRC Handelsblad*) en over *Lee Miller in Print* (*NRC Handelsblad*, *Trouw*, het Vlaamse weekblad *Knack*). De reizende tentoonstellingen van het museum, in Mexico, Milaan en het Deense Aarhus, trekken naast veel bezoekers ook veel media-aandacht, en dat is zelfs tot in Rotterdam te merken. Veel buitenlandse journalisten brengen een bezoek aan de stad met als gevolg dat Depot Boijmans Van Beuningen internationaal in tientallen kranten en magazines wordt besproken. Een hoogtepunt is het bezoek van de Britse comedian Joe Lycett, die het depot in de zomer in zijn reisprogramma *Travel Man* (Channel Four) belicht. De lange reportage wordt hoog gewaardeerd, goed bekeken (ook online) en in het begin van 2024 wereldwijd uitgezonden. Tot slot leidt de tentoonstelling in het Rijksmuseum, samengesteld uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen, tot veel media-aandacht, waaronder talloze lovende recensies.



Modeshow van ontwerper Tess van Zalinge op het dak van Depot Boijmans Van Beuningen tijdens Amsterdam Fashion Week, foto Olivia Witmond



Het transport van een schilderij van Jean-Michel Basquiat krijgt online ruim een half miljoen views, foto Denzel Feurich



Aanwinst

Roy Villevoye
Ti, Asmat, Papua, February 24, 2017
(Made with Daan van Golden's Agfa Clack Camera), 2022

fotoserie

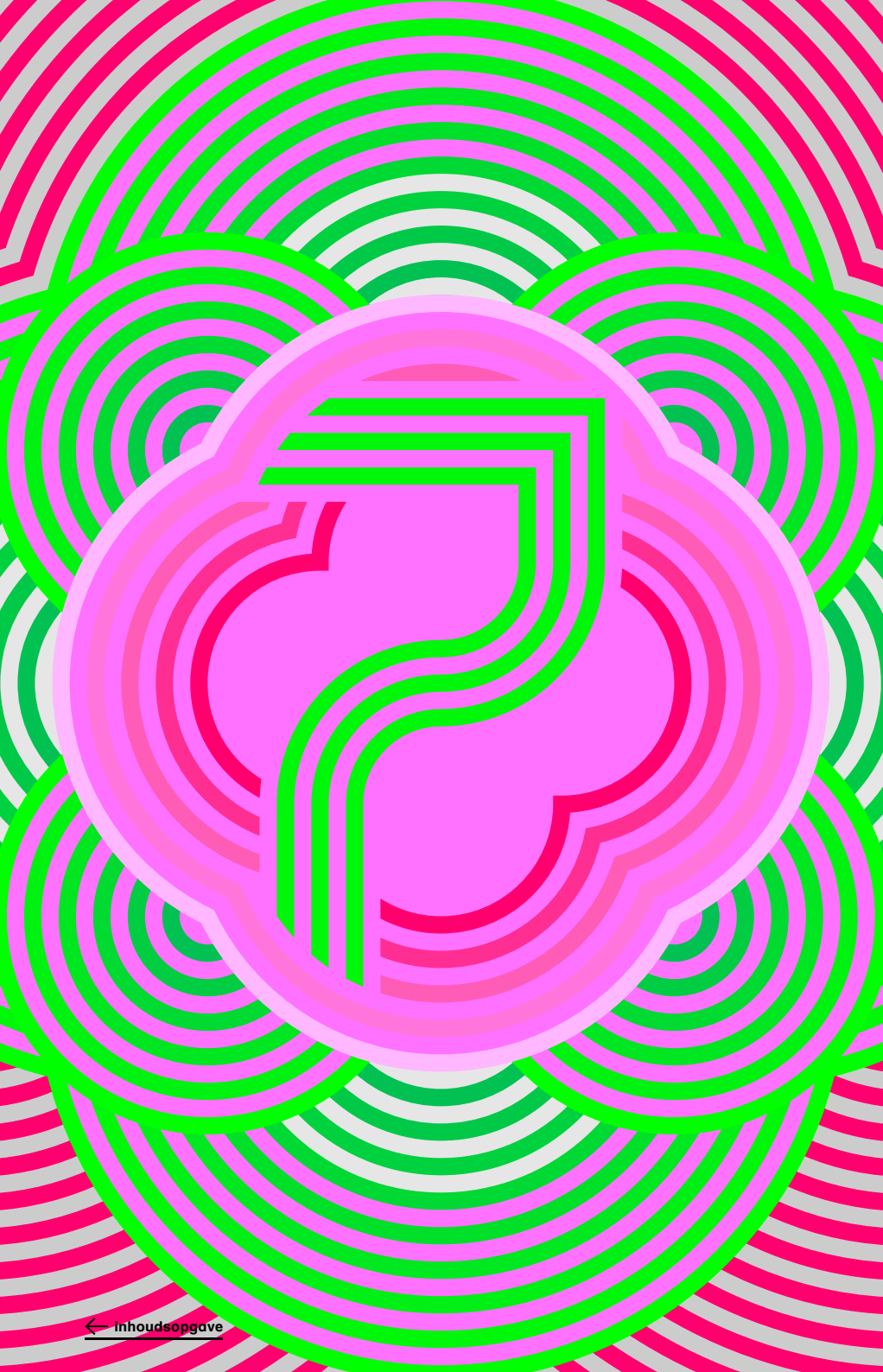
90 × 60 cm

aankoop kunstenaar

In 1979 maakte de Rotterdamse kunstenaar Daan van Golden (1936-2017) een foto van zijn dochter Diana die als klein meisje om een eeuwenoude eikenboom in Laren rent. Van Golden nam de foto met een Agfa Clack, een eenvoudig toestel dat zo nu en dan licht lekt. Hierdoor is op de afdruk een oranje lichtvlek te zien. Bijna veertig jaar later vroeg fotograaf Koos Breukel (1962) aan Roy Villevoye (1960) of hij de Agfa Clack van Van Golden wilde lenen en er foto's mee wilde maken, dit als onderdeel van een project dat hedendaagse kunstenaars in de gelegenheid stelt met toestellen van bekende overleden fotografen en kunstenaars te fotograferen. Villevoye ging op het aanbod in en nam het toestel mee naar de Asmat in Papoea-Nieuw-Guinea, waar hij spelende kinderen in en bij een rivier fotografeerde. Op een van de foto's is een kind vastgelegd dat met een blauwe jerrycan de rivier in rent. Qua compositie doet het beeld denken aan de foto van Diana, temeer daar op het beeld van Villevoye een soortgelijke lichtvlek te zien is. Met de verwerving van deze foto wordt dan ook een brug geslagen tussen het oeuvre van twee kunstenaars die beiden met meerdere werken in de collectie van het museum zijn vertegenwoordigd. De erven van Van Golden waren zo genereus om de Agfa Clack aan het museum te schenken.

Saskia van Kampen-Prein

conservator moderne en hedendaagse kunst



Publiekszaken en horeca

Floormanagers en publieksmedewerkers werken iedere dag aan een goede ontvangst van de bezoeker. Ze helpen bezoekers op hun weg door het depot, geven informatie en adviseren in de winkel. In 2023 krijgen alle publieksmedewerkers een hospitalitytraining. Deze training bereidt niet alleen publieksmedewerkers, maar ook depotgidsen, beveiliging en horecamedewerkers voor op een optimale omgang met publiek.

Huurders in het depot

In 2023 nemen enkele nieuwe huurders hun intrek in het depot, waaronder Stichting Vedute en Verhalenhuis Belvédère. Zij stellen hun compartiment in het verzameldepot drie keer per week open voor publiek en delen zo verhalen, onder andere over de geschiedenis van de Chinese gemeenschap in Rotterdam. Externe huurders manifesteren zich steeds actiever. Rabobank Collection organiseert regelmatig concerten op zondagmiddag en houdt in zijn compartiment wisselende presentaties. Met een afsluitende tentoonstelling biedt Lakeside Collection jaarlijks ruimte aan een *artist in residence*; in 2023 is dit Jiyan Düyü. De KPN-collectie stelt zijn compartiment open voor alle bezoekers die aan een instaprondleiding meedoen.

Depot Store

Vanaf de opening van het depot is de winkel op de begane grond een succes. Het bestede bedrag per bezoeker is hoger dan begroot. De gestelde winsten worden gehaald en het assortiment van producten wordt door bezoekers gewaardeerd. De artikelen bezitten een duidelijke link met objecten en presentaties in het depot, en daarnaast wordt actief met lokale ontwerpers en kunstenaars

samengewerkt, wat de zichtbaarheid van Depot Boijmans Van Beuningen in de stad stimuleert. Eind 2023 wordt een begin gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe webshop die begin 2024 zal worden opgeleverd.

Horeca en evenementen

Na een rustige start nemen het horecabezoek en de evenementendrukke in de loop van het jaar toe, met name in het vierde kwartaal, waarin de omzet aanzienlijk hoger uitvalt dan begroot.

In vier zomerweekenden opent het museum een *Before Sunset: pop-up rooftopbar* op het dak van het depot. Voor deze avonden wordt een experimenteel programma samengesteld, bestaande uit filmvertoningen, talks, ontmoetingen en (muziek)performances. Het experiment blijkt een succes; de vier weekenden zijn uitverkocht en blijken vooral populair onder jonge mensen die nog niet eerder een bezoek aan het depot brachten. Het 'carte blanche'-dinerconcept in Renilde blijft onderscheidend en geniet brede waardering. Verschillende experimenten worden gedaan om bezoekers beter en breder te bedienen, met positieve reacties vanuit het publiek en een aanzienlijke omzettingstijging als resultaat.

Door evenementen te faciliteren legt de horeca steeds sterker een eigen fundament en vergroot ook aanzienlijk zijn omzet. Voor het nog efficiënter en effectiever ondersteunen van relaties wordt in 2023 gestart met de implementatie van een evenementmanagementsysteem. Sinds eind oktober beschikt de horeca over een nieuw rooster- en kassasysteem, waarmee intensief aan een verbeterde dienstverlening, aan zowel medewerkers als gasten, wordt gewerkt.



Optreden van een koor onder leiding van dirigent Amare Bilate tijdens de Open Dag, foto Fleur Beerthuis



Bezoekers in het depotcompartiment van Verhalenhuis Belvédère, foto Fleur Beerthuis



Before Sunset: pop-up rooftopbar op het dak van Depot Boijmans Van Beuningen, foto Iris van den Broek



Aanwinst

Cubic 3 Design Bokkenrijderskast, 1987

geplastificeerd spaanplaat, hardboard, lak, zink, messing, aluminium, verf, nylon

229,3 × 99,1 × 50,3 cm

aankoop kunstenaars, met steun van @Boijmans

Het ding stond jaren bij een van de ontwerpers in de slaapkamer: de zwarte *Bokkenrijderskast*, een monumentaal werk dat in 1987 in het toonaangevende tijdschrift *Avenue* nog prominent een reportage over 'het interieur van de toekomst' had gesierd. Het museum verwerft niet alleen deze kast maar ook een aantal andere werken van Ton Hoogerwerf (1956) en Gerwin van Vulpen (1958). Onder de naam Cubic 3 Design vervaardigden zij van 1981 tot 1995 humoristische objecten, vol dubbelzinnige reflecties op het ontwerpersvak en vaak ook vol maatschappijkritiek (het was de punktijd...).

Zo verschenen er vazen van purschuim, porseleinen kopjes voor bouwvakkers en een servies van papier-maché. Met hun afwijkende vorm- en materiaalgebruik en doe-het-zelfmentaliteit zette Cubic zich af tegen het strakke modernistische functionalisme en sloot zich aan bij de traditie van het 'tegendraadse design' en postmodernisme. Niet *form follows function* was het adagium van de twee ontwerpers, maar *form follows fun*. Daarnaast preludeerde hun werk op het hedendaagse duurzaamheidsideaal en op de prangende ontwerpogaven die het museum op de voet volgt.

De titel van de kast verwijst naar een achttiende-eeuwse legende over een Limburgse dievenbende die op bokken door de lucht reed, maar meer nog op het spreekwoord 'de groten rijden te paard en de kleinen hangen tussen hemel en aarde', waarmee de kunstenaars een sombere voorspelling deden over de groeiende inkomensongelijkheid.

Sue-an van der Zijpp

conservator toegepaste kunst en vormgeving



Bedrijfsvoering

Financiën en control

Depot Boijmans Van Beuningen wordt in 2023 voor het tweede jaar op rij druk bezocht. In totaal brengen 248.000 mensen een bezoek aan het depot. Zij geven ruim 4,6 miljoen euro uit. In restaurant Renilde worden daarnaast meer dan 9.000 couverts uitgeserveerd, wat zorgt voor bijna 893.000 euro omzet. Bijzondere aandacht gaat dit jaar uit naar het verbeteren van de projectadministratie en het ontwikkelen van een sturings- en managementinformatiesysteem, in het bijzonder voor de horeca. Ook wordt het meer- en minderwerk van het depot met de gemeente en Stichting Collectiegebouw verrekend, en wordt de nieuwe webwinkel aan het eind van het jaar mee ingericht. Deze winkel gaat begin 2024 'live'. Ten behoeve van het cultuurplan, dat in januari 2024 bij de gemeente Rotterdam wordt ingediend en waarmee het museum subsidie voor de periode 2025-2028 aanvraagt, ligt de focus in het najaar op het opstellen van de bijbehorende meerjarenbegroting, inclusief investeringsraming en risicoparaagraaf.

tevens een concept ontwikkeld waarmee de klimaatinstallatie efficiënter kan functioneren. Het streven is om dit concept in praktijk te brengen zodra het binnenklimaat in het depot gestabiliseerd en geborgd is. In het depot voor kleurenfoto's worden de laatste aanpassingen aan de koelinstallatie verricht. Na voltooiing van deze werkzaamheden zal de installatie veiliger opereren, met verminderd risico op lekkage. Bovendien is de koelinstallatie in het gebouwbeheerssysteem geïntegreerd, waardoor het mogelijk is om deze op afstand te monitoren en bedienen. Gestreefd wordt de ruimte tegen eind februari 2024 op te leveren. In 2023 wordt ook begonnen met het aanpakken van aanzienlijk wat kinderziektes, en veel kwesties worden in de loop van het jaar succesvol door de aannemer (BAM) verholpen. Van de 52 'gebreken' zijn er aan het eind van het jaar nog 25 over. In 2024 zal samen met BAM, Heijmans en de gemeente Rotterdam worden gewerkt aan verdere reductie van het aantal gebreken.

Renovatie

Het voorlaatste voorlopig ontwerp voor de renovatie en nieuwbouw van het museum krijgt begin dit jaar een negatief advies van de commissie voor Welstand en Monumenten en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Op voorspraak van het Kuypersgenootschap besluit de minister bovendien aan de bouwdelen Bodon en Henket de rijksmonumentale status toe te wijzen. In mei vraagt de gemeente het museum weer aan tafel; het ontwerpproces wordt opnieuw opgestart en binnen vijf weken ligt er een ontwerpschema voor een versoberd

Facilitaire zaken en huisvesting

In 2023 wordt gestreefd naar een reductie in het energieverbruik, maar de uitdagingen waar de klimaatinstallatie ons voor plaatst blijken weerbarstig. Om de luchtgesteldheid in het depot eerst constant en goed te krijgen ligt de focus daarom nog vooral op de stabilisatie en borging van het binnenklimaat. Wel verwerft het museum met het oog op duurzaamheid inzicht in het energieverbruik en de uitstoot van CO₂. In samenwerking met een adviseur wordt

ontwerp. Gedurende de zomer wordt het schema uitgewerkt tot een ontwerpschets die door de drie partijen (gemeente, architect en museum) wordt gedragen. De ramingen in september laten echter zien dat de kosten als gevolg van de inflatie en de gestegen bankrente veel hoger uitkomen dan het beschikbare budget van 223,5 miljoen euro. In het najaar wordt daarom door het ontwerpteam aan alternatieve scenario's voor zowel de ambitie als het basisscenario gewerkt.

ICT en informatiebeheer

De aandacht op ICT-gebied gaat ook dit jaar uit naar het ondersteunen van projecten die essentieel zijn voor het goed functioneren van het depot, zoals de depot-app, het kassasysteem, de website, ticketing en de infrastructuur (bedraad en draadloos). Daarnaast worden het beheer en de beveiliging van de digitale middelen en toegang van medewerkers verder verbeterd en wordt het beheer van accounts gestandaardiseerd en geautomatiseerd. De afspraken die binnen de organisatie en met leveranciers over het beheer van bedrijfsapplicaties en ICT-systemen zijn gemaakt worden aangescherpt. Alle afdelingen en projecten werken inmiddels digitaal via Teams samen en interne communicatie gebeurt via het Sharepoint intranet. Het invoeren en opvolgen van cybersecuritymaatregelen vraagt en krijgt steeds meer aandacht. Om medewerkers bewuster te maken van digitale dreigingen starten we dit jaar een trainingsprogramma en gaan daar de komende jaren mee door.

Personeel en organisatie

In 2023 hebben zowel het museum als de horeca met een hoog personeelsverloop te

maken. Voor de horeca is dat deels sectoreigen, mede vanwege het relatief hoge aantal kleine deeltijdcontracten. Voor het museum geldt dat minder; hier wreken zich vooral de grote concurrentie op de arbeidsmarkt, het feit dat het museum inmiddels bijna vijf jaar is gesloten en de trage besluitvorming op het renovatiedossier. Het aantrekken van nieuwe medewerkers, vooral op het gebied van horeca en beveiliging, blijft vanwege de krappe arbeidsmarkt uitdagend. Om toch over voldoende personeel te beschikken wordt samengewerkt met diverse detacheringsbureaus.

Naast medewerkers met een dienstverband werkt het museum in 2023 met 100 freelancers, 11 vrijwilligers en vervullen 38 stagiaires (op mbo-, hbo- en universitair niveau) hun praktijkopdracht. In 2023 wordt een e-learning platform geïntroduceerd, met een uitgebreid en gevarieerd aanbod aan digitale opleidingen en trainingen die voor alle medewerkers in dienst van het museum toegankelijk zijn. In samenwerking met diverse afdelingen en KPN wordt bovendien een cybersecurity awareness programma (e-learning) ontwikkeld en uitgevoerd. Ook wordt in 2023 gestart met het geven van hospitalitytrainingen die gericht zijn op de omgang van medewerkers met het publiek. Deze trainingen worden breed binnen de organisatie ingezet en ook in 2024 voortgezet.

In samenwerking met de gemeente Rotterdam zet Museum Boijmans Van Beuningen dit jaar voor het eerst ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in. De eerste nieuwe collega is inmiddels via dit traject aangenomen, en verdere ontwikkeling van het initiatief staat in het komende jaar centraal. De werkgroep onboarding, die uit een brede vertegenwoordiging van mensen binnen de organisatie is samengesteld, ontwikkelt en

implementeert in 2023 een inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Het verzuim stijgt met 5,3% in 2022 naar 6,9% in 2023. Net als vorig jaar wordt die stijging veroorzaakt door een toename van langdurig verzuim, wat dan ook een belangrijk punt van zorg en aandacht blijft.

» [Zie hier een overzicht van Personeel en organisatie.](#)

Bewaking, beveiliging en veiligheid

Veel aandacht wordt in 2023 besteed aan het verder ontwikkelen van preventieve maatregelen en het professionaliseren van de beveiligings- en BHV-organisatie. Om voor 2023 en 2024 nog scherper op het verkleinen van risico's in te kunnen zetten is een aantal terreinen van risicobeheersing aan de praktijk getoetst. Daarnaast wordt extra aandacht gegeven aan de gastvrijheid voor publiek, zowel overdag voor depotbezoekers als in de avond voor de gasten van de horeca. Het team begeleidt op dit gebied meerdere stagiaires.

Collectiebeheer

Om de art handling in het depot te optimaliseren werken afdelingen in 2023 steeds beter met elkaar samen. Voor het publiek worden gedurende het jaar bovendien maandelijks inpakworkshops georganiseerd en is gestart met de pilot 'kunst op aanvraag'; deze maakt het mogelijk om op verzoek een kunstwerk uit de collectie te bezichtigen. Veel tijd en zorg wordt dit jaar bovendien gegeven aan het in- en uitpakken van bruiklenen, evenals de begeleiding ervan, voor bijvoorbeeld de tentoonstellingen in het Deense museum ARoS en het Rijksmuseum Amsterdam.

Diversiteit en inclusie

Museum Boijmans Van Beuningen onderschrijft de code Diversiteit en Inclusie. Het statement dat in 2022 met een brede vertegenwoordiging van het museum personeel werd opgesteld, is ook dit jaar richtinggevend: *Wij geloven dat kunst mensen verrijkt en verbindt. Museum Boijmans Van Beuningen is er voor ons allemaal, maar op dit moment bereiken we velen nog niet. Door de collectie te verbinden aan een meerstemmig en inclusief programma en in de organisatie te werken aan een veilige, transparante en open cultuur, zetten we in op ervaringen met kunst en design voor iedereen.* Het plan van aanpak, dat als leidraad voor de ambities van het museum werd ontwikkeld, is inmiddels door een stuurgroep verder uitgewerkt en daar waar nodig aangepast. Voor elk aandachtsterrein (personeel, publiek, partners en programma) zijn concrete acties geformuleerd en uitgevoerd. Naast de stuurgroep heeft een ambassadeursgroep bovendien onderwerpen intern zichtbaar en bespreekbaar gemaakt. Om het proces te optimaliseren en eventuele doelstellingen te behalen is met een extern adviseur samengewerkt.

Rotterdamse Culturele Basis (RCB)

De RCB is per 2021 ingesteld en bestaat uit acht culturele instellingen die volgens de gemeente Rotterdam van groot belang zijn voor (het culturele leven in) de stad: het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Concert- en congresgebouw de Doelen, Theater Rotterdam, Theater Zuidplein, Museum Boijmans Van Beuningen, Maritiem Museum Rotterdam, Luxor Theater en de Kunsthal Rotterdam. De RCB heeft voor cultuurplanperiode 2021-2024 een werkagenda ontwikkeld met de onderwerpen:



Blik in het atrium van Depot Boijmans Van Beuningen, foto Fleur Beerthuis



Bezoekers tijdens een inpakworkshop, foto Fleur Beerthuis

'talentontwikkeling achter de schermen', 'talentontwikkeling voor de schermen', 'publieksoptontwikkeling' en 'duurzaamheid, klimaatneutraal, omgeving, gebouw'. Naast deze vier thema's geeft de RCB als strategische gesprekspartner gevraagd en ongevraagd advies aan de wethouder. De RCB-directeuren vergaderen structureel tweewekelijks online en komen een paar keer per jaar fysiek bijeen om grotere thema's uit te werken. In het voorjaar en in het najaar is er voortgangsoverleg met de wethouder Cultuur. Ook in 2023 heeft het Rotterdams Philharmonisch Orkest de voorzitter en de secretaris van de RCB geleverd.

Twee onderwerpen markeren 2023 voor de Rotterdamse Culturele Basis: Ten eerste was daar eind 2022 het besluit van de gemeente Rotterdam om een nieuw adviesmodel voor Cultuur te ontwikkelen, zonder een rol voor de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC). Dit zette de 'transitie Cultuur' in gang. Volgens de gemeente werkte de eerdere cultuurplansystematiek niet alleen verlamdend, deze werkte ook concurrentie in de hand. Op uitnodiging van de cultuursector werd samen op zoek gegaan naar een werkwijze die meer recht doet aan de dynamiek, diversiteit en samenhang van het culturele ecosysteem. De RCB heeft aan deze uitnodiging gehoor gegeven en in 2023 veel capaciteit en aandacht gestoken in de transitie Cultuur, vanuit de ambitie om als onderdeel van een florerend cultureel ecosysteem te bouwen aan een veerkrachtige en toekomstbestendige culturele sector in Rotterdam.

Daarnaast is de werking van de RCB over de periode 2021-2023 geëvalueerd. De focus van deze evaluatie lag op de toekomst, met als doel aanscherpingen voor de komende twee jaar en de volgende cultuurplanperiode 2025-2028. De RCB werd geadviseerd om

de ervaringen en inzichten van de eerste twee jaar te gebruiken om de functionele rol nader in te vullen. De RCB heeft vervolgens in afstemming met het culturele veld, zoals binnen het Directeurenoverleg, een plan van aanpak 2025-2028 geschreven en adviseert om in plaats van de huidige RCB-agenda en in samenspraak met de gemeente (wethouder en afdeling Cultuur) de komende cultuurplanperiode een aantal 'doe-tafels' te organiseren rondom belangrijke onderwerpen waarmee we samen echt het verschil kunnen maken voor andere instellingen en de stad. De RCB zal per thema een eerste verdieping op de verschillende onderdelen voordragen. Op voordracht van de RCB kan de gemeente daarna (collega-)instellingen, bedrijven en vertegenwoordigers uit andere gemeentelijke domeinen uitnodigen die een bijdrage aan deze thema's kunnen leveren om zo kennis te delen en waar mogelijk deelplannen op te stellen. Het doel zal te allen tijde zijn dat er in samenwerking een impactversnelling ontstaat. De twee thema's die de RCB vanaf 2024 gaat oppakken zijn 'Gebouw en gebiedsontwikkeling (en duurzaamheid)' en 'Werkgeverschap'.



Aanwinst

Domenicus van Wijnen Nachtmerrie, 1680-1700

olieverf op doek

100 × 84 cm

aankoop Rafael Valls Limited, met steun van gelden uit de
nalatenschap van mevrouw N.C. van Riemsdijk-Borsje

Op de voorgrond van dit schilderij is een modieus geklede jongeman in slaap gevallen. Hij wordt omringd door een schare aan wonderlijke figuren uit zijn nachtelijk visioen en het is al snel duidelijk dat het om een allesbehalve leuke droom gaat. Rondom de man liggen naakte lijken, bovenaan rechts wordt een baby opgepeuzeld door een geharnaste man op een draak en centraal rijdt een skelet achterwaarts op een wild schoppend paard. Een dergelijk expliciete voorstelling van een nachtmerrie is erg zeldzaam binnen de oude Europese kunst, en pas aan het einde van de achttiende eeuw zou Henry Fuseli echt furore maken met dergelijke voorstellingen. Dit schilderij dateert echter van een eeuw eerder en wordt toegeschreven aan Domenicus van Wijnen (1661-1698). Hij werd geboren in Amsterdam en opgeleid in Den Haag, maar vertrok al snel naar Rome waar hij ongeveer tien jaar in het gezelschap verkeerde van de zogenaamde Bentvueghels, een broederschap die hoofdzakelijk bestond uit kunstenaars uit de Nederlanden. Vanuit thematisch oogpunt was Van Wijnen radicaal vernieuwend omdat hij één van de eerste schilders is die in zijn oeuvre de wereld van de droom gaat verkennen en nachtelijke visioenen visualiseert. Daardoor slaat dit schilderij een prachtige brug tussen de visionaire werken van Jheronimus Bosch en de surrealisten in onze collectie.

Ruben Suykerbuyk

conservator oude schilder- en beeldhouwkunst



Financieel verslag

Dit verkort financieel verslag is ontleend aan het financieel jaarverslag 2023 van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. De controleverklaring van de accountant mag niet aan het verkort financieel verslag worden toegevoegd. Bij het volledig financieel jaarverslag 2023 heeft de accountant een 393-verklaring afgegeven, waarvan de strekking goedkeurend is.

Resultaat en eigen vermogen

Het jaar 2023 wordt afgesloten met een resultaat (na resultaatbestemming) van 120.000 euro negatief. De algemene reserve neemt met dat bedrag af en bedraagt 1.181.000 euro positief per 31 december 2023. De bestemmingsreserves en -fondsen nemen tezamen 106.000 toe en bedragen 3.685.000 euro per 31 december 2023.

Subsidie

Museum Boijmans Van Beuningen ontvangt conform artikel 11 lid 1 van de verzelfstandigingsovereenkomst een structurele subsidie van de gemeente Rotterdam. De subsidiebeschikking wordt jaarlijks vastgesteld en is gebaseerd op een voortschrijdende vierjarenperiode.

Geconsolideerde balans per 31 december 2023 en per 1 januari 2023

Bedragen in duizenden euro's

Activa	31 december 2023	1 januari 2023
<i>Vaste activa</i>		
• Materiële vaste activa	10.543	11.622
• Financiële vaste activa	203	202
Totaal vaste activa	10.746	11.824
<i>Vlottende activa</i>		
• Voorraden	249	262
• Vorderingen	7.287	6.086
• Liquide middelen	4.998	4.938
Totaal vlottende activa	12.534	11.286
Totaal Activa	23.280	23.110
<i>Passiva</i>		
<i>Eigen vermogen</i>		
• Algemene reserve	1.181	1.301
• Bestemmingsreserves	2.288	1.617
Vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen	3.469	2.918
Bestemmingsfondsen	1.397	1.962
Eigen vermogen met een bestedingsverplichting	1.397	1.962
Totaal eigen vermogen	4.866	4.880
Voorzieningen	81	72
<i>Schulden</i>		
• Langlopende schulden	7.888	8.427
• Kortlopende schulden	10.445	9.731
Totaal schulden	18.333	18.158
Totaal Passiva	23.280	23.110

Geconsolideerde staat van baten en lasten

Bedragen in duizenden euro's

Baten	2023	2022
Opbrengsten	8.264	8.267
Subsidie Gemeente Rotterdam	13.847	13.256
Overige bijdragen	3.225	11.523
Totaal Baten	25.336	33.046
<i>Lasten</i>		
Personeelskosten	11.482	10.548
Afschrijvingen	1.080	1.084
Kosten van activiteiten	5.094	12.835
Overige bedrijfskosten	7.718	7.383
Totaal Lasten	25.374	31.850
Rentebaten en -lasten	24	-13
Onverdeeld Resultaat	-14	1.183
Als volgt bestemd:		
• Bestemmingsreserves	-671	-471
• Bestemmingsfondsen	565	-370
Resultaat (mutatie algemene reserve)	-120	342

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is opgericht op 4 oktober 2005. Per 1 januari 2006 werd het museum verzelfstandigd. Vanaf die datum voert de Stichting het beheer over het museum. De Stichting heeft ten doel het in stand houden en exploiteren van Museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam op een zodanige wijze dat het museum met haar collecties permanent ten dienste staat van de gemeenschap en haar ontwikkeling en tevens toegankelijk is voor het publiek.

De geconsolideerde jaarrekening omvat Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen en zijn op 18 augustus 2021 opgerichte dochteronderneming Horeca Boijmans Van Beuningen bv. Een dochteronderneming is een onderneming waarin de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen beslissende zeggenschap uitoefent. Volgens de integrale consolidatiemethode worden in de geconsolideerde jaarrekening de activa, passiva, baten en lasten van Horeca Boijmans Van Beuningen bv voor 100% opgenomen. Onderlinge transacties tussen de moeder- en dochteronderneming worden geëlimineerd.

Verbonden partijen

Er is sprake van verbonden partijen als de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen feitelijk beleidsbepalend is in een andere (beleidsafhankelijke) rechtspersoon of als een sleutelfunctionaris van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen zitting heeft in het bestuur en/of het management van een gelieerde rechtspersoon. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is beleidsbepalend bij de op 18 augustus 2021

opgerichte horeca bv. Bij Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Stichting Lucas van Leyden en Stichting Fonds Willem van Rede is Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen niet beleidsbepalend maar één directeur/bestuurder is tevens bestuurder bij deze stichtingen.

- Horeca Boijmans Van Beuningen bv De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen heeft een 100%-belang in deze onderneming. De bestuurder van de stichting is tevens bestuurder van de bv. Sinds 1 oktober 2022 vormen de stichting en de bv een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Door de stichting is 64.894 euro betaald aan Horeca Boijmans Van Beuningen bv voor zaalhuur en catering veelal in voor relatiebeheeractiviteiten. Ook is 764.722 euro ontvangen van de bv, vooral voor huur en dienstverlening.
- Stichting Museum Boijmans Van Beuningen Van deze stichting is een van de bestuurders van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2023 70.925 euro ontvangen van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen voor verleende diensten en relatiebeheer.
- Stichting Lucas van Leyden Van deze stichting is een van de bestuurders van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2023 70.925 euro ontvangen van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen voor verleende diensten en relatiebeheer.
- Stichting Fonds Willem van Rede Van deze stichting is een van de bestuurders van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van

Beuningen voorzitter. In totaal heeft het museum 5.000 euro in 2023 ontvangen als bijdrage voor een restauratie.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De jaarrekening is opgesteld conform boek 2 titel 9 BW, de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving in het bijzonder RJ 640, de WNT en artikel 7 van de uitvoeringsregeling van de Subsidieverordening Rotterdam 2014. Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het museum zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Als begroting is de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting gebruikt. Daar waar tussentijds bij bestuursbesluit de begroting is aangepast en de Raad van Toezicht hiervan in kennis is gesteld, is de in de jaarrekening gebruikte begroting daaraan aangepast mits dit het inzicht vergroot.

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Bedragen staan vermeld in duizenden euro's.

De collectie

Conform de herziene collectiebeheersovereenkomst die op 6 november 2020 is afgesloten met de gemeente Rotterdam bestaat de collectie van het museum uit:

- A. de gemeentelijke collectie, in eigendom van de gemeente Rotterdam;
 - B. voorwerpen in gedeeld eigendom van de gemeente Rotterdam en een tweede partij, bijvoorbeeld de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen;
 - C. voorwerpen in langdurig bruikleen gegeven door de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, de Stichting Willem van der Vorm, de Stichting Het Nederlandse Gebruiksvoorwerp, de Han Nefkens Fashion on the Edge en H+F Collection;
 - D. voorwerpen, langdurig gegeven van de Nederlandse Staat (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, onder andere aanwinsten van de Stichting Fonds Willem van Rede);
 - E. collectieonderdelen aan de Stichting in bruikleen gegeven door particulieren of rechtspersonen, anders dan voor tijdelijke tentoonstellingen;
 - F. aan de collectie gerelateerd archief- en documentatiemateriaal;
 - G. de bibliotheek van de Stichting.
- Eveneens conform de collectiebeheersovereenkomst worden alle verworven kunstvoorwerpen eigendom van de gemeente Rotterdam tenzij eigendomsoverdracht geschiedt aan een van de onder b. genoemde stichtingen.
- Kunstaankopen en bijdragen die bestemd zijn voor kunstaankopen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt

die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De belangrijkste schattingsposten betreffen de voorzieningen onderhoud en personeelsregelingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire jaarlijkse afschrijvingen. Vanaf het moment van ingebruikname wordt afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. Investeringsbijdragen worden opgenomen onder de schulden. Vrijval van investeringsbijdragen loopt gelijk met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten.

Financiële vaste activa

Bankgaranties zijn als overige vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa tegen nominale waarde plus eventuele ontvangen rente.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs. Bij de waardering van de voorraden is rekening gehouden met op de balansdatum opgetreden waardeverminderingen. Voor incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

Vorderingen

Waardering vindt plaats tegen nominale waarde. Een eventuele voorziening wegens oninbaarheid wordt op basis van individuele

beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen bepaald.

Voorzieningen

Er is een voorziening getroffen voor jubileumgratificaties. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Alleen de voorziening voor jubileumgratificaties wordt gewaardeerd tegen de contante waarde.

Investeringsbijdragen voor Depot Boijmans Van Beuningen

Voor de opslag van de collectie van het museum is Depot Boijmans Van Beuningen gebouwd in opdracht van de Stichting Collectiegebouw. Als eigenaar van het grootste deel van de collectie heeft de gemeente Rotterdam dit gebouw voor een groot deel gefinancierd. Stichting De Verre Bergen is medefinancier. Gelden voor belangrijke inrichtingselementen zoals het entreegebied en een atriumvitruine zijn door de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen door middel van een Capital Campaign geworven. Deze geworven gelden worden als investeringsbijdragen geboekt onder de schulden en vallen jaarlijks vrij ten gunste van het resultaat evenredig aan de levensduur van de investering.

Pensioenen

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen heeft zijn pensioenregeling ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), het bedrijfstak-pensioenfonds voor overheid en onderwijs. De pensioenregeling van het ABP is een zogenaamde toegezegd-pensioenregeling. Echter, het museum verwerkt deze regeling in de jaarrekening als een toegezegde-bijdrageregeling, omdat in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting bestaat tot het doen van aanvullende bijdragen

anders dan hogere toekomstige premies.

Dit is conform de uitzonderingsregeling voor bedrijfstakpensioenfonds in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 271.309).

Per jaareinde verschuldigde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De indexatie van de pensioenen is, zowel formeel als feitelijk, voorwaardelijk en afhankelijk van voldoende middelen bij het pensioenfonds. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is niet verplicht bij te betalen voor indexatie van de uitkeringen.

Subsidie gemeente Rotterdam

De subsidie van 2022 is definitief vastgesteld (brief met kenmerk 20.01.00157 d.d. 15-3-2024). De subsidie van de gemeente Rotterdam over het boekjaar 2023 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Bijdragen derden

Alle in de jaarrekening opgenomen bijdragen van derden zijn toegekend, maar sommige moeten nog verantwoord en/of formeel vastgesteld worden.

Nalatenschappen (en recht van vruchtgebruik)

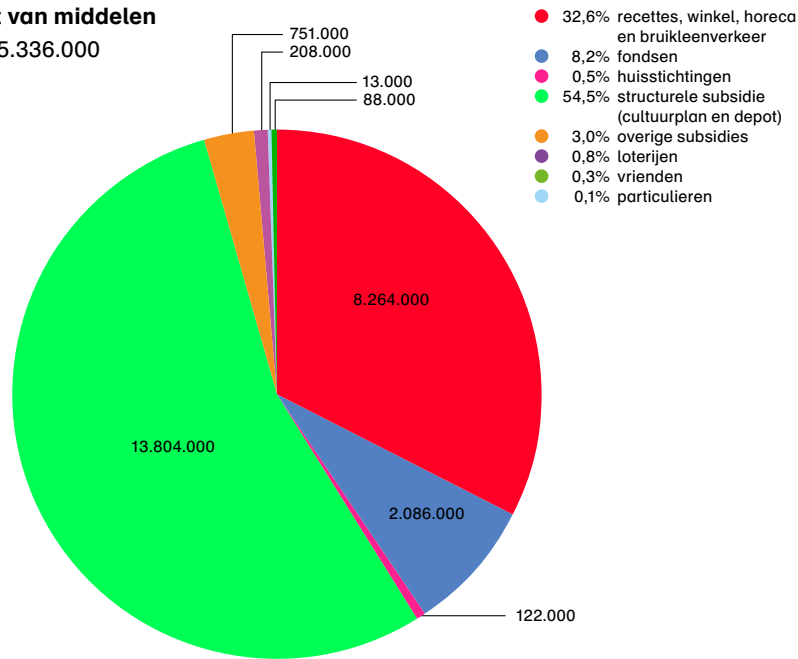
Nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Dit vindt plaats op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling. Indien sprake is van nalatenschappen die met vruchtgebruik zijn belast, dient bij de waardering van de nalatenschappen hiermee rekening te worden gehouden.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt een nieuw fiscaal regime voor indirecte overheidsbedrijven waarbij zij normaal onder de vennootschapsbelasting vallen. Dat betekent dat de Stichting vanaf 2016 voor het hele bedrijf aangifte vennootschapsbelasting moet doen. Echter, omdat de Stichting is aangemerkt als ANBI-cultuur zorgen fiscale aftrekposten ervoor dat veelal geen sprake is van belastingplicht. De Belastingdienst heeft over 2016 tot en met 2022 daarom ook geen aangiftebiljet uitgereikt. De verwachting is dat dat ook niet over 2023 zal gebeuren. Voor Horeca Boijmans Van Beuningen bv zal wel aangifte vennootschapsbelasting worden gedaan.

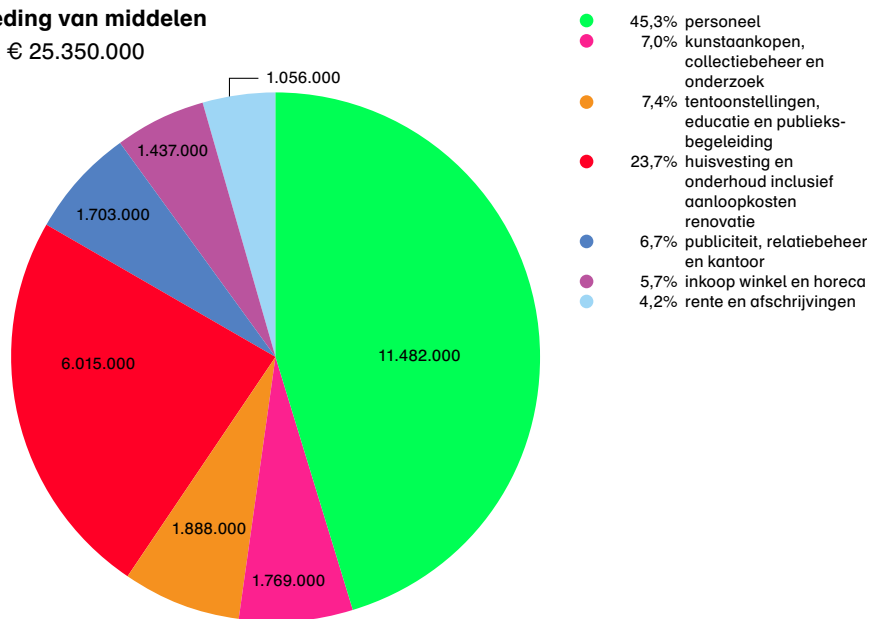
Baten 2023

herkomst van middelen
totaal € 25.336.000



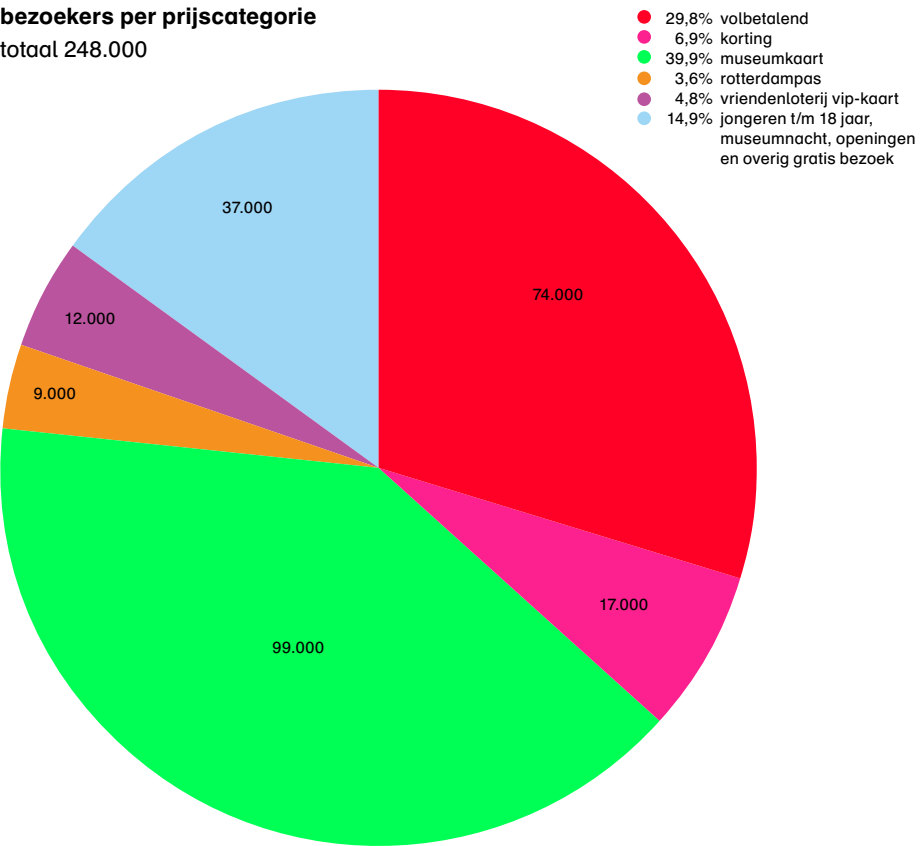
Lasten 2023

besteding van middelen
totaal € 25.350.000



Bezoek in 2023

bezoekers per prijscategorie
totaal 248.000

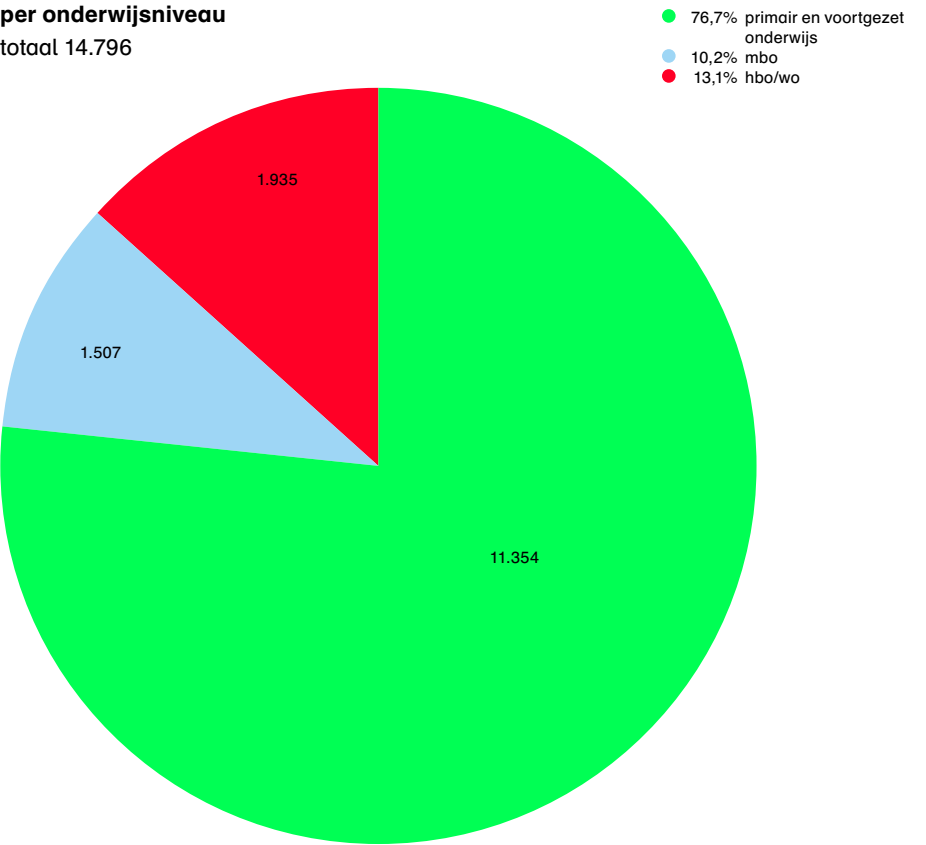


bezoekers per maand



Deelname aan educatieve activiteiten en onderwijsprogramma's

per onderwijsniveau
totaal 14.796

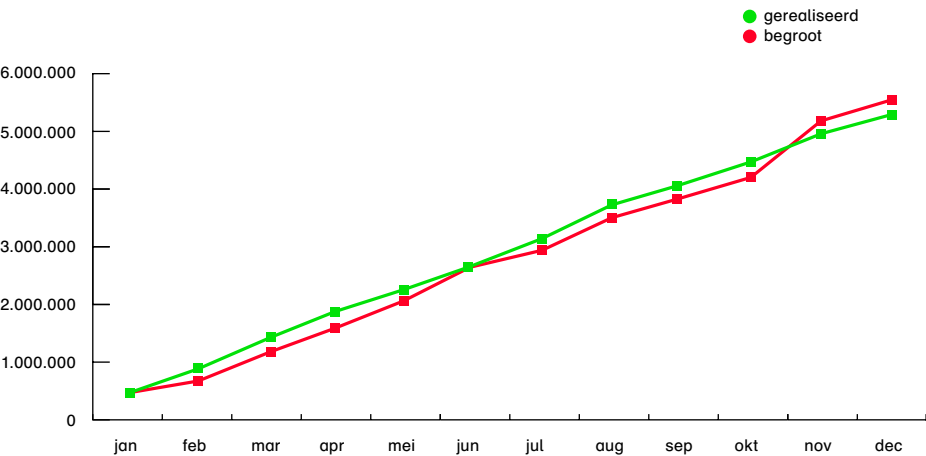


Het museum als werkgever

personeelskosten		ziekteverzuim	
loonkosten	9.784	< 8 dagen	0,82%
inhuur algemeen	1.286	8 – 43 dagen	1,34%
inhuur voor tentoonstellingen en overige projecten	1.011	> 43 dagen	4,73%
totaal uitbetaald aan medewerkers	12.081	totaal	6,89%

Bedragen in duizenden euro's

Inkomsten uit entree, horeca en winkel per maand versus de begroting (cumulatief)



Subsidieafhankelijkheid

	2020	2021	2022	2023	gemiddeld
Baten					
● Cultuurplansubsidie	9.816	9.528	9.670	10.048	9.766
● Overige subsidie	3.469	6.510	3.586	3.799	4.341
● Omzet	369	1.167	8.267	8.264	4.517
● Bijdragen derden	2.860	4.051	11.523	3.225	5.415
Saldo	16.514	21.256	33.046	25.336	24.038

Bedragen in duizenden euro's



Aanwinst

George Romney Gevecht tussen twee klassieke krijgers te paard. Het gevecht tussen Hector en Ajax, circa 1787-1793

potlood, pen in zwarte inkt, grijs gewassen

410 × 549 mm

aankoop Le Claire Kunst, met steun van VriendenLoterij

Deze bijzondere tekening behoort tot een groep studies in pen en gewassen zwarte inkt van de Britse kunstenaar George Romney (1734-1802) die zich hiervoor onder meer door het werk van schrijvers als William Shakespeare en John Milton liet inspireren. Vermoedelijk is deze scène aan Shakespeare's toneelstuk *Troilus en Cressida* ontleend en zien we het gevecht tussen Hector en Ajax. De nadruk ligt echter niet zozeer op de twee figuren maar op de dramatische sfeer die, ook getuige de uitgelopen druppel inkt midden bovenaan het blad, in een energieke, expressieve stijl is uitgewerkt. Romney vervaardigde tekeningen als deze om even aan de eisen en de sleur van het portretschilderen te ontsnappen.

In de collectie die het museum beheert zijn tekeningen van Britse kunstenaars relatief ondervertegenwoordigd. Dit blad is daarom een belangrijke aanvulling, ook omdat zich in de collectie al een klein schetsboek van dezelfde kunstenaar met studies geïnspireerd op Milton bevindt. De tekening met de twee krijgers verradt dat Romney een groot bewonderaar was van het dynamische werk van Peter Paul Rubens, wiens tekeningen en olieverschetsen overigens tot de topstukken van het museum behoren. De studie is zelfs in een nog bredere internationale context te plaatsen aangezien deze ook kan worden gerelateerd aan het expressieve werk van andere kunstenaars die naar Rubens keken, zoals Eugène Delacroix.

Rosie Razzall

conservator tekeningen

Raad van Toezicht

Museum Boijmans Van Beuningen wordt geëxploiteerd door de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. Deze stichting wordt bestuurd door directeur/bestuurder Ina Klaassen. De toezichthoudende taken worden vervuld door een Raad van Toezicht. Bestuur en toezicht verhouden zich tot elkaar conform het Raad-van-Toezicht-model, zoals dat is beschreven in de Governance Code Cultuur (2019).

In de praktijk betekent dit dat de directie/het bestuur verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen van het museum. De Raad van Toezicht stelt de begroting en de jaarrekening vast en ziet toe op de wijze waarop de directeur/bestuurder gestalte geeft aan het realiseren van de doelstellingen van het museum. De directeur/bestuurder wordt benoemd en beoordeeld door de Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht worden, op voordracht van de Raad, gehoord het bestuur, benoemd door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam.

In 2023 vinden vijf vergaderingen in aanwezigheid van de directie plaats. De Raad van Toezicht vergadert ook een aantal keer zonder de directie, bijvoorbeeld in het kader van een proces van zelfevaluatie. De Raad van Toezicht wordt door de directie regelmatig geïnformeerd over de gang van zaken in het museum en de Raad van Toezicht overlegt minimaal één keer per jaar met de ondernemingsraad (OR). De Raad bespreekt met de directie de plannen die het museum ontwikkelt op inhoudelijk en financieel gebied. Op de expertise van de individuele raadsleden wordt regelmatig een beroep gedaan.

Samenstelling en profielschets

De Raad van Toezicht van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen bestaat uit zeven leden inclusief de voorzitter. Bij het opstellen van een voordracht voor een nieuw lid gaat de Raad uit van een profielschets waarin de meest gewenste deskundigheden en andere kwalificaties zijn opgenomen.

Voor het geheel van de Raad van Toezicht wordt gestreefd naar diversiteit, onder meer op het gebied van gender, leeftijd en (inter) nationale/lokale achtergrond. Een van de leden wordt geacht expliciet het vertrouwen te genieten van de families die Museum Boijmans Van Beuningen groot hebben gemaakt. De Raad dient bij voorkeur te beschikken over deskundigheden op wetenschappelijk, artistiek, financieel, economisch, juridisch en politiek/bestuurlijk gebied. Bij voorkeur heeft een van de leden een achtergrond in (inter)nationaal museumbeleid.

De Raad van Toezicht functioneert conform de Governance Code Cultuur en streeft naar een meerstemmige samenstelling, waarbij de Code Diversiteit en Inclusie richtinggevend is.

Samenstelling in 2023

De heer J.B.J. Stegmann (1960), commissaris en bestuursadviseur (voorzitter)
Mevrouw drs. C.A. Pieters (1949), freelance kunsthistoricus
De heer ir. A. Salemi (1977), partner SENS real estate b.v., lid raad van commissarissen Woonbron

Mevrouw drs. L.A. Goossens-Kloek RA (1971), partner bij Deloitte Accountants BV
Mevrouw U. Erbslöh, MBA (1966), managing director Fondation Beyeler (Riehen/Basel)
Mevrouw mr. M. Hoogesteger (1968), advocaat en partner bij &DeJonge Advocaten (per december 2023 &Hoogesteger Velthuizen Advocaten)
De heer ir. C.W. van der Vorm (1972), ondernemer en filmmaker (aangetreden per 24 oktober 2023)

De Raad kent een rooster van aftreden dat enerzijds doorstroming bewerkstelligt en anderzijds de continuïteit van het toezicht garandeert. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen maximaal acht jaar aanblijven, ongeacht het aantal herbenoemingen.

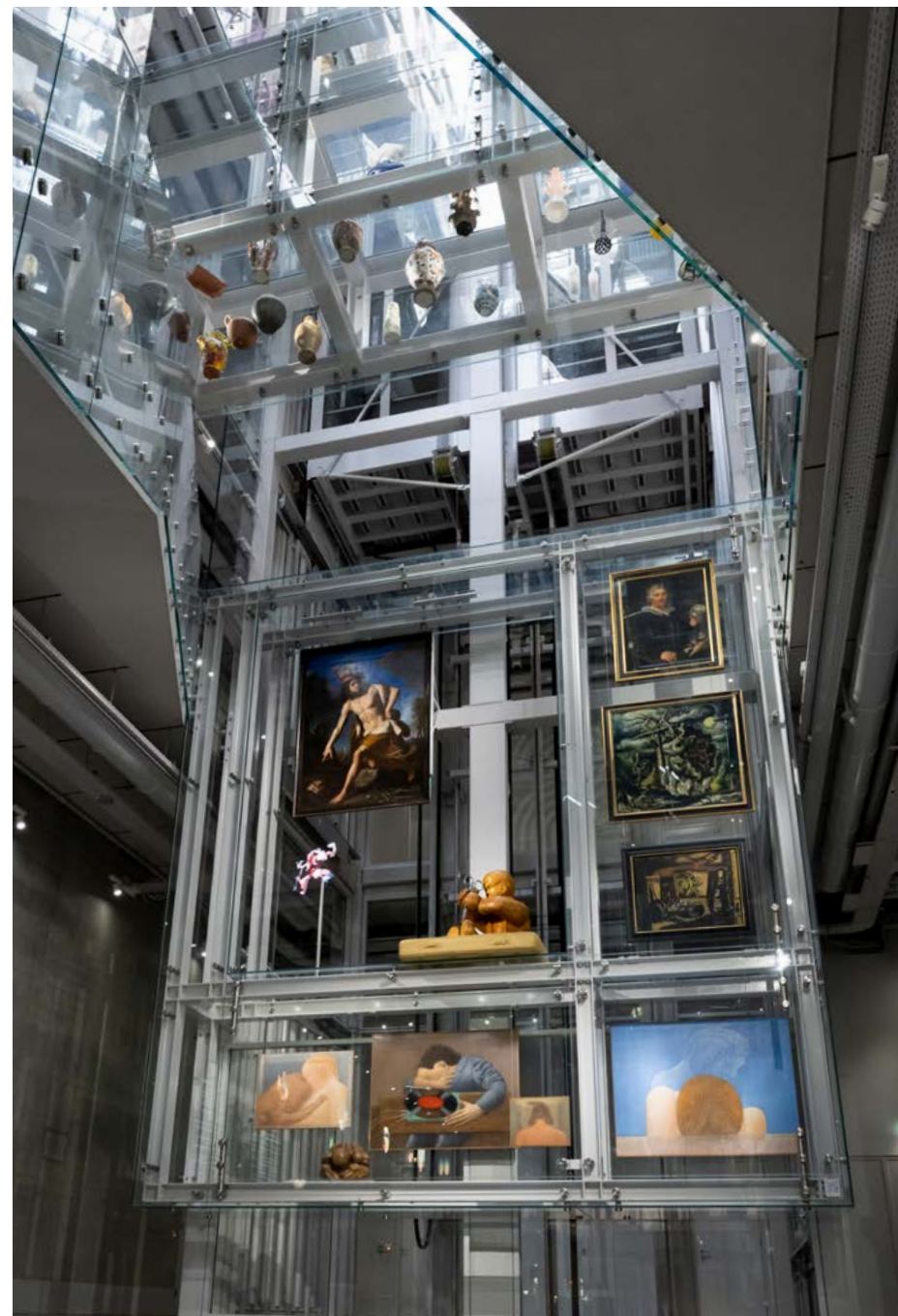
Cultural Governance

Het museum onderschrijft en volgt de drie codes van de cultuursector: de Governance Code Cultuur (two-tier), de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. Dat geldt ook voor de code uit de eigen branche, de Ethische Code voor Musea. Het museum heeft op 5 oktober 2021 het Charter Diversiteit van de SER ondertekend.

De in 2019 herschreven Governance Code Cultuur wordt door de Raad van Toezicht als richtlijn gebruikt bij het evalueren van zijn werkzaamheden en de samenwerking tussen de directie en de toezichthouder. De in de code beschreven principes en *best practices* worden toegepast.

De Raad van Toezicht kent drie commissies, te weten de remuneratiecommissie, de auditcommissie en de bouwcommissie. De remuneratiecommissie voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur/bestuurder en doet, indien daartoe aanleiding is, voorstellen aan de Raad voor de

honorering. De auditcommissie komt jaarlijks viermaal bijeen en buigt zich over de financiële gang van zaken binnen het museum. Dit betreft met name de jaarrekening, de kwartaal- en halfjaarrapportages en de wijze waarop het museum zijn administratieve organisatie inricht. De Raad van Toezicht heeft in 2022 een bouwcommissie in het leven geroepen waarin de voortgang van het gemeentelijk renovatieproject wordt besproken. De bouwcommissie komt in 2023 vijfmaal plenair bijeen. Naast twee leden van de Raad van Toezicht zitten de directeur/bestuurder en de bouwdirecteur in de bouwcommissie. Leden van de Raad van Toezicht nemen regelmatig individueel deel aan programma's die door het museum worden geëntameerd.



Kunstenaar Cyprien Gaillard heeft de centrale atriumvitrine ingericht rondom zijn eigen werk *L'Ange du foyer (Vierte Fassung)* (2019), middenlinks, foto Lotte Stekelenburg



Aanwinst

Kevin Osepa *La Última Ascensión*, 2022

16mm-film (digitaal afgewerkt), kleur, geluid

23 min.

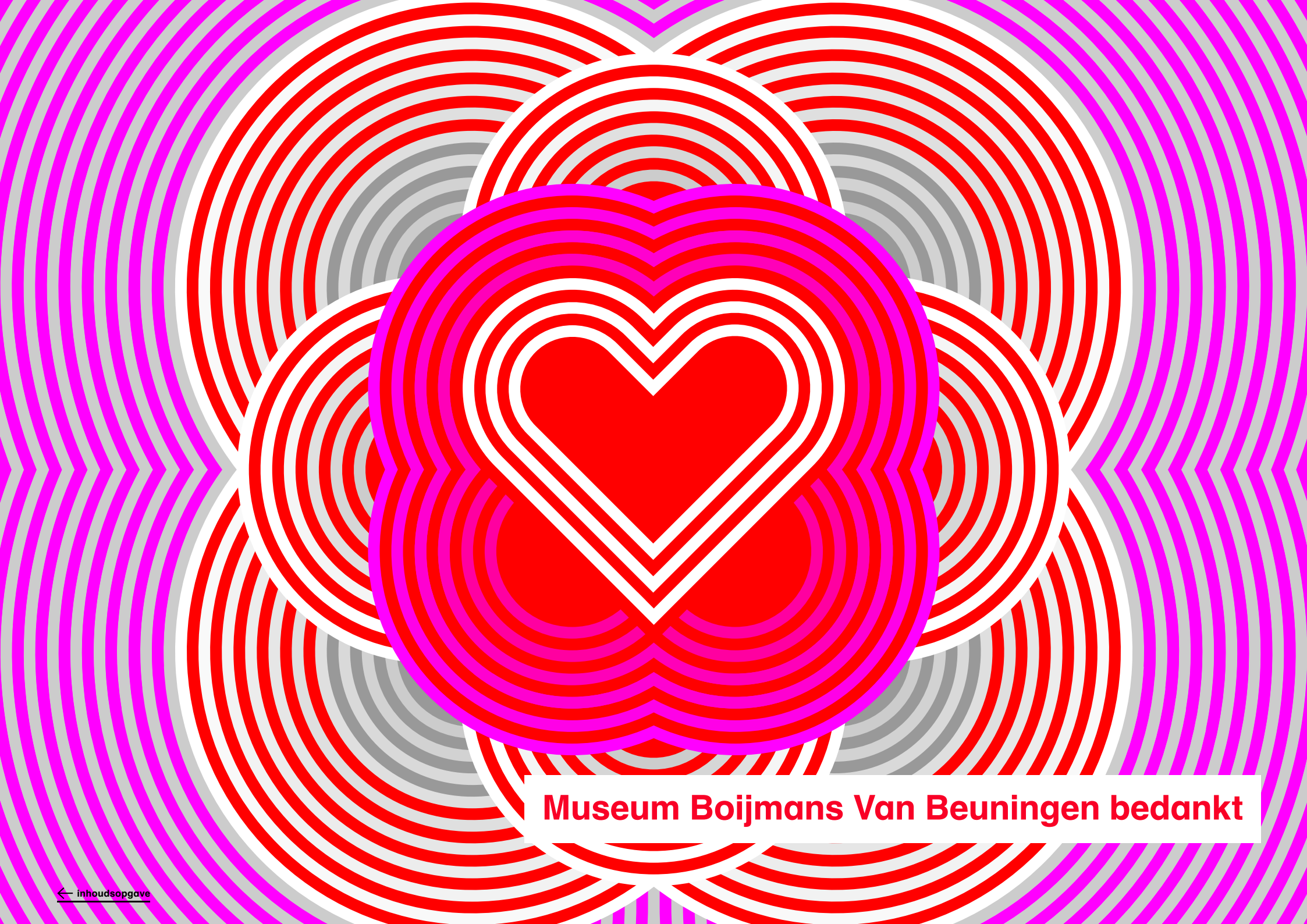
aankoop Smarthouse Films Productie B.V., met steun van Mondriaan Fonds

Als onderdeel van het doorlopende onderzoeksproject *Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden en de collectie*, dat zes maanden in het depot te zien is, tonen we *La Última Ascensión* (2022, Smarthouse Films), de nieuwste korte film van beeldend kunstenaar Kevin Osepa (1994). Voor de kleine filmzaal in het depot programmeert Osepa bovendien op uitnodiging een aantal kunstenaarsfilms uit de museumcollectie. Met *La Última Ascensión* reflecteert Osepa op de pre- en postkoloniale werkelijkheid van zijn geboorteplek (Willemstad, Curaçao). Het is een magisch-realistische, transhistorische en autobiografische vertelling waarin hij identiteit, seksualiteit, dood en wedergeboorte met elkaar verbindt. Shi, een van de hoofdpersonen in het verhaal, behoort tot de Caquetío, de oorspronkelijke bewoners van Curaçao die in de zestiende eeuw naar Hispaniola werden gevoerd om er in de mijnen te werken. De huidige bewoners van het eiland bestaan voornamelijk uit afstammelingen van Afrikaanse tot slaaf gemaakten die, net als de voorouders van Osepa, door de West-Indische Compagnie naar het eiland waren verscheept. Kevin Osepa won met *La Última Ascensión* een Gouden Kalf voor Beste Korte Film.

De film is een passende hedendaagse toevoeging aan de bestaande collectie kunstenaarsfilms, waaronder een aantal van Osepa's inspiratiebronnen, zoals werken van Bas Jan Ader, Steve McQueen en Guido van der Werve.

Alexandra van Dongen

conservator historische vormgeving



Museum Boijmans Van Beuningen bedankt

Museum Boijmans Van Beuningen bedankt

Museum Boijmans Van Beuningen wordt door vele handen gedragen. Het museum is alle particulieren, bedrijven, fondsen en stichtingen zeer dankbaar voor hun genereuze steun, betrokkenheid en vertrouwen.

Particuliere schenkingen

In 2023 zijn deze particulieren, naast zij die anoniem wensen te blijven, lid van de Kring Van Eyck, het Basis Fonds of de Gezelschappen:

Kring Van Eyck

Familie van Ardenne
Wouter en Lenneke van Benten-Messer
René van Beuningen
Carel Blotkamp
Margriet de Boer
Gertie Both-van der Hoeven
Frits en Jacqueline Breeman-Koolen
Eline van Burken en Remco van der Kuijp
Fam. Cool-MacLean
Robert en Annemijn Crinice le Roy-van Munster van Heuven
Mw. C.C. van Dam
Alda en Henk Dijkgraaf
Eric-Paul Dijkhuizen en Willemien Dijkhuizen-Nauta
Annie Doeksen Stichting
Stichting Doelwijk
J. Faith
Albert Elen
Jacob en Janine van der Goot
Familie De Groene-van der Linden
Marc van Gulik en Niels Jens
Gerard van 't Hoff
De heer en mevrouw Hudig-Titulaer
E. Huisman en I. Huisman-Van Baaren
De heer A.G. Jacobs en mevrouw C.M.M. Jacobs
Lodewijk en Godelieve

Eveline Jurry en John Fiszbajn
Mariëlle Koppenol-Laforce
Edzard Koning en Anneke Kloppe
Peter en Adriana Koudstaal
Maria Kuster
De heer A. Lampe en de heer A. Plompen
De heer en mevrouw De Lange
Annemarie Lütjens
De heer en mevrouw Loorbach-van Driel
Jaap van Manen
D. van der Mark
Albert Meuter
Dick Moerman
Rob en Josien Nijman-de Neef
Albert van Ommen sr.
Pieter van Onzenoort en Bernadette Boersen
M. van Oosten-Snoek
Familie Roos-Hesselink
Jantine Scheele
Gerrit van den Steenhoven en Liesbeth van den Steenhoven-Vellekoop
Jan en Henny Strooij-Sterken
Lisette Schuitemaker en Jos van Merendonk
Andrea en Jan Teunissen
Bastiaan en Nathalie Vaandrager-van Spaendonck
Jan en Penelope Valkier
Jos van der Velde en Rianne Versluis
De heer en mevrouw Voûte
Christiaan en Olga Wagenaar
Marlies Wijsenbeek
Mevrouw A. van Wensveen-Kolff en de heer D.M.N. van Wensveen
Mark en Roel von Weiler
Otto en Tineke de Witt Wijnen-Jansen Schoonhoven

Boijmans Van Beuningen Basis Fonds

Tanneke den Blaauwen
Job Dura en Susi Zijdeveld
Familie Goderie

F.J.A.M. van der Helm via het Publicatiefonds
Frans van der Helm
H.H. Lelieveld
Jan en Mimi Loorbach-van Driel
Marjoanne Munsters
Mr. H.R. Okkens
Ivo W. Opstellen
Onno en Willeke Paymans-Schippers
Tjapke Rademaker-Mensinga
J.K. Schieven en I.J.C. ten Brink
Lisette Schuitemaker en Jos van Merendonk
Stichting De Stichtse Werf
Jos en Rianne van der Velde-Versluis
Sytske de Vries
Lourens en Nathalie de Waard

Gezelschap Bas Jan Ader

Eelco en Annemarie Blok-Weverling
Ron en Correlie Bosch
Simone en Allard Castelein-van den Akker
Houtgroep Van Drimmelen
Mevrouw Van de Geijn-Verhoeven
De heer en mevrouw Krikke
Caia en Jan Peter Peterson-van Vollenhoven
Joke en Steven Lamberts
Hester en Dick Verbeek
Robert en Marijke Willink

Gezelschap Salvador Dalí

Emie Dekker
Publicatiefonds Frans van der Helm
JK Stichting
Albert en Catherine de Kreijl
Nedspice Restauratiefonds
Leo en Rineke Schouten

Gezelschap Paul Cézanne

Emie Dekker
Publicatiefonds Frans van der Helm

JK Stichting
Albert en Catherine de Kreij
Nedspice Restauratiefonds
Leo en Rineke Schouten

Gezelschap Paul Cézanne

Diederik van Dommelen en Brigit van Elk
Familie De Heus Restauratiefonds
Stichting Saphir
Jurgen en Carin Stegmann-Overzier
Erik W. Wentges

Gezelschap Jheronimus Bosch

Piet van der Slikke en Sandra Swelheim
Han Nefkens Fashion on the Edge

Bedrijven

Boijmans Business Clubleden

ABN AMRO MeesPierson
Bruynzeel Storage Systems BV
Havenbedrijf Rotterdam
IMCD Group B.V.
Lakeside Capital
NGM International B.V.
Peterson Control Union
Ploum Rotterdam Law Firm
ProDelta Holding B.V.
PwC (partnership)
Signify B.V.
Quooker
Rabobank Rotterdam
Rotterdam Harbour Holding B.V.
The Asahi Shimbun
RSM Audit

Boijmans Corporate Members

A. de Jong Groep
AKD
AM
Anthony Veder Groep N.V.
Aon Groep Nederland

Auto Hoogenboom
Bakker Barendrecht B.V.
Bilderberg Parkhotel Rotterdam
Breeman Automotive B.V.
Capital Support
Corthaus Beheer B.V.
Eversheds Sutherland B.V.
F. van Lanschot Bankiers N.V.
Friends in Business
Gemeente Rotterdam
HAL Investments B.V.
Handelsbanken
HD Groep
Houthoff
IMAP Netherlands
ING Bank Rotterdam
KoenVisser Group
KPN
Middelland Beheer B.V.
MKB Rotterdam Rijnmond
Mommers Schoonmaak
Möller Autoschade Groep
STOER
Thonik
Vismans Deurwaarders & Incasso

Sponsors

Met steun van het Nedspice Restauratiefonds is het zestiende-eeuwse drieluik van de Meester van de Aanbidding te Lille, onderzocht. Het onderzoek geeft meer inzicht in de mogelijkheid van restauratie en de wens is de behandeling in 2024 uit te voeren.

Daarnaast bedankt het museum de volgende sponsors:
KPN als ICT-partner, Bruynzeel Storage Systems voor zijn partnership, en PwC voor zijn digitale partnership. PwC helpt het museum bij het analyseren en interpreteren van data uit het onderzoek *Nagelaten*, naar vrouwelijke schenkers en legatoren in de geschiedenis van het museum.

Fundraising Board

Sinds 2014 wordt het museum bijgestaan door de Fundraising Board. De board bestaat in 2023 uit de volgende ambassadeurs:

Annemijn Crince le Roy-van Munster van Heuven
Eric-Paul Dijkhuizen
Pieter Jan van Drimmelen
Marc van Gulik
Catherine de Kreij-Sauderais
Kees Krikke

Voor de bedrijven is sinds 2016 Magchelina Möller actief als ambassadeur voor het museum.

Grondleggers Depot Boijmans Van Beuningen

Onmisbaar in de realisatie van Depot Boijmans Van Beuningen was de steun van partners, sponsors, fondsen, stichtingen en schenkers. De genereuze schenking van Stichting De Verre Bergen maakte het mogelijk om het depot voor publiek toegankelijk te maken. Het museum is alle donateurs zeer dankbaar voor de geweldige steun. De hoofdsponsor en grondleggers van het depot, naast zij die onvermeld wensen te blijven, zijn:

Hoofdsponsor

Stichting De Verre Bergen

Grondleggers

- VriendenLoterij
- The Asahi Shimbun
- Stichting Elise Mathilde Fonds
- Peterson en Control Union
- De heer en mevrouw Schoufour-Martin
- Piet van der Slikke en Sandra Swelheim
- Stichting Bevordering van Volkskracht namens Swart-van Essen Fonds
- Erasmusstichting
- KPN
- VSBfonds

- Jurgen en Carin Stegmann-Overzier
- G.Ph. Verhagen-Stichting
- Familie Verweij-Engelaer
- Nedspice
- Havenbedrijf Rotterdam
- Bruynzeel Storage Systems
- PwC
- RSM | Audit | Tax | Consulting

Subsidiënten, fondsen en huisstichtingen

In 2023 dragen deze subsidiënten, fondsen en stichtingen, naast zij die onvermeld wensen te blijven, bij aan de volgende projecten:

Creative Europe

- Educatief programma *The Floor is Yours*

DigitALL

- Ontwikkelingsbijdrage voor *De surrealistische stad*

Elise Mathilde Fonds

- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*

Fonds 21

- Boijmans Hillevliet, vervolg op Boijmans Van Beuningen Transit Academie
- Trainee conservator educatie

The Getty Foundation

- Onderzoeksproject *Getty Paper Project for Italian Drawings*
- Online publicatie digitale bestandscatalogus *Italiaanse tekeningen 1400-1600*

Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds

- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*

Innovatielabs

- Transitprogramma Zuid. Boijmans Van Beuningen

Interreg Vlaanderen-Nederland

- Onderzoeksproject Smart*Light

Ministerie van Economische Zaken

- Onderzoeksproject Smart*Light

Mondriaan Fonds

- Collectieprogramma 2022-2023
- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*
- Educatief programma *Family of Objects*
- Transitprogramma: Zuid. Boijmans Van Beuningen
- Aankoop Philip Akkerman, *Zonder titel*
- Aankoop Maarten Baas, *Hey chair, be a bookshelf*
- Aankoop Célio Braga, *Eyes Wide Open (Black, Red, Brown, Blue, Green)*
- Aankoop Brassai, *Untitled (La Magie) – Graffiti*
- Aankoop Marion Busch, fotoserie; *Basquiat in zijn studio in Annina Nosei Gallery, 1982*
- Aankoop Paul Citroen, *Zonder titel*
- Aankoop Kiki van Eijk, verschillende werken uit de *RAKU*-serie
- Aankoop Arie van Geest, *Déjà Vu (Alice)*
- Aankoop Éric Van Hove, *Mahjoubia 4 Collector Edition*
- Aankoop Vytautas Kumza, *I kept on looking en Upside down*
- Aankoop Tommy van der Loo, *Intouchable 1 en Intouchable 2*
- Aankoop Christien Meindertsma voor Rotterdam Circulair, jas en broek van *De Zachte Stad*
- Aankoop Willem Oorebeek, *Een duizend eclipsen*
- Aankoop Kevin Osepa, *La Ultima Ascensión*
- Aankoop anoniem, label Elsa Schiaparelli
- Aankoop Wilma Sommers, *The left eye (The eye and I cannot deny)*
- Aankoop Henk Tas, *All Ears, Muss I Denn zu Kaw-liga en De stad bruist*
- Aankoop Thomas Thwaites, *Goatman, how I took to a holiday from being human?*
- Aankoop Co Westerik, *Moeder met kind*

Cultuurfonds (mede dankzij het Breeman Talle Fonds)

- Educatief programma *Family of Objects*

Cultuurfonds Zuid-Holland

- Transitprogramma: Zuid. Boijmans Van Beuningen
- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*

M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

- Onderzoek naar vrouwelijke schenkers en legatoren

Rotterdam Festivals / Cultuur Concreet

- Educatief programma Tweeduizend-meter-maaltijd

Stichting Ammodo

- Hedendaagse kunstprogramma *Le Miroir Vivant*

Stichting de Leeuwenberg

- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*
- Onderzoek, publicatie en tentoonstelling *Lee Miller in Print*

Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven

- Aankoop Carl Adler, *Souvenirroos Naaimachines*

Stichting Groenendijk-Clemens

- Transitprogramma Zuid. Boijmans Van Beuningen

Stichting Lucas van Leyden:

- Aankoop Filippo Morghen, prentserie *Viaggio dalla Terra alla Luna*

Stichting Mevrouw K. Hooykaas-la Lau Fonds

- Educatief programma Ongezien Boijmans 2.0

Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

- Aankoop anoniem, *Portret van kunsthandelaar en verzamelaar Jan de Bosch (1737-1823)* met steun van Fonds Coen Schimmelpenninck van der Oije

Stichting Pieter Haverkorn van Rijsewijk

- Onderzoek, publicatie *De vuurvogelgeneratie* en tentoonstelling *Kunst tussen de ruïnes*

Stichting Schouwenburgh

- Transitprogramma Zuid. Boijmans Van Beuningen

Vereniging Rembrandt

- Aankoop Filippo Morghen, prentserie *Viaggio dalla Terra alla Luna*

VriendenLoterij

- Aankoop anoniem, twee kruiken
- Aankoop Ko Cossaar, *Portret van Kees van Dongen*
- Aankoop Georges Hugnet en Marcel Duchamp, *La septième face du dé: poèmes-découpages*
- Aankoop John Bingley Garland, *Blood Collage*
- Aankoop Berthe Morisot, *Pivoines*
- Aankoop George Romney, *Gevecht tussen twee klassieke krijgers te paard. Het gevecht tussen Hector en Ajax*

Schenken van kunst

Onderstaande particulieren en instellingen schenken of laten na in 2023, naast zij die onvermeld wensen te blijven:

mevrouw L. Carp, Johannes Crol, Thimo G. te Duits, Gemeente Rotterdam, erven Daan van Golden, Frida de Jong, mevrouw D.U. Kuyken-Schneider, Helly Oestreicher, Olphaert den Otter, de heer G. Peet, dr. J. Riezenkamp, Michael S. Sachs, drs. C.O.A. baron Schimmelpenninck van der Oije, Collectie Michaël Sesteer, P.A. Terwen, Roel van Tour, Laurens Vancravel, de heer Varon, Her de Vries, en meerdere particuliere collecties waarvan één ter herinnering aan Emma Boll-Lion en Jan Boll.

Langdurig bruiklenen

Eén particulier geeft een werk in langdurig bruikleen.

Boijmans Genootschap

Het Boijmans Genootschap is opgericht in 2013 en bestaat in 2023 uit 15 leden: fiscalisten, accountants, notarissen en advocaten. De leden delen hun kennis en expertise met Museum Boijmans Van Beuningen.

Arcagna

- De heer mr. W. Verstijnen

BDO Accountants & Adviseurs

- De heer C. Alblas

DRV Accountants & Adviseurs

- De heer mr. H. Treure

Erasmus Universiteit Rotterdam

- Mevrouw R. Buijze MA
- Mevrouw prof. dr. S.J.C. Hemels

EY

- De heer mr. T.A. Huiskes

Kooijman Autar Notarissen

- De heer mr. A. Autar

KPMG Meijburg & Co

- De heer drs. J.A. Stigter

Loyens & Loeff

- De heer P. van Onzenoort

Ploum Rotterdam Law Firm

- Mevrouw mr. J. van Loon

PwC

- Mevrouw drs. E.C. van der Bas

Roosje & Van Der Laarse

- De heer mr. S.C. Roosje

SmeetsGijbels

- Mevrouw mr. C.L.M. Smeets

Weerts Advocaten

- Mevrouw mr. M.P.Ph.M. Weerts

Zantboer & Partners BV

- De heer P. van Gelderen



Aanwinsten

Aankopen

Philip Akkerman
Zonder titel, circa 2000
prent
aankoop Linda en Trudy
Verhoeff met steun van
Mondriaan Fonds
MB 2023/29 (PK)

Anoniem
kruik, 1583
aankoop Casimir Meijling met
steun van VriendenLoterij
A 9057 (KN&V)

Anoniem
kruik, 1670-1690
aankoop Casimir Meijling met
steun van VriendenLoterij
A 9058 (KN&V)

Anoniem
*Portret van kunsthandaar en
verzamelaar Jan de Bosch
(1737-1823)*, 1800-1810
tekening
bruikleen Stichting Museum
Boijmans Van Beuningen,
aankoop Den Otter Fine Art
met steun van Fonds
Coen Schimmelpenninck
van der Oije
MB 2023/T 2 (PK)

Maarten Baas
Hey chair, be a bookshelf,
2002
kast

aankoop Stef Bakker met
steun van Mondriaan Fonds
V 3437 (KN&V)

Célio Braga
*Eyes Wide Open (Black, Red,
Brown, Blue, Green)*, 2020
leporello
aankoop Galerie Phoebus met
steun van Mondriaan Fonds
4344 (MK)

Brassaï
Untitled (La Magie) – Graffiti,
afdruk circa 1950
2 foto's
aankoop Hidde van Seggelen
Gallery met steun van
Mondriaan Fonds
4329 (MK), 4330 (MK)

Marion Busch
*Basquiat in zijn studio in
Annina Nosei Gallery*, 1982,
1982 (afdruk 2023)
7 foto's
aankoop Marion Busch met
steun van Mondriaan Fonds
4334 a-g (MK)

Paul Citroen
Zonder titel,
circa 1950-1983
prent
aankoop Linda en Trudy
Verhoeff met steun van
Mondriaan Fonds
MB 2023/28 (PK)

Ko Cossaar
Portret van Kees van Dongen,
circa 1909

tekening
aankoop Le Claire Kunst met
steun van VriendenLoterij
MB 2023/T 1 (PK)

» Cubic 3 Design
Bokkenrijderskast, 1987
kast
aankoop kunstenaars met
steun van @Boijmans
V 3427 a-j (KN&V)

Cubic 3 Design
Boomhutklok, 1983
klok
aankoop kunstenaars met
steun van @Boijmans
V 3430 (KN&V)

Cubic 3 Design
*Koffieservices Proest, "Mendini,
eat your heart out"*, 1984
koffieservices
aankoop kunstenaars met
steun van @Boijmans
V 3429 a-j (KN&V)

Cubic 3 Design
Parelvaas, 1985
vaas
aankoop kunstenaars met
steun van @Boijmans
V 3432 (KN&V)

Cubic 3 Design
Tafelstuk zwart-wit, 1983

tafelstuk aankoop kunstenaars met steun van @Boijmans V 3428 (KN&V)	wandtapijt aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3439 a-b (KN&V)	steun van Mondriaan Fonds V 3434 (KN&V) Georges Hugnet <i>La septième face du dé : poèmes-découpages</i> , 1936 boek aankoop Bubb Kuyper met steun van VriendenLoterij 2023/0136	jas en broek aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3435 7 a-b (KN&V) » <u>Filippo Morghen</u> <i>Viaggio dalla Terra alla Luna</i> , 1766-1767 prentserie van 10 etsen aankoop Hill Stone Inc. met steun van Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Prenten en Tekeningen) en Stichting Lucas van Leyden L 2023/1 a-j (PK) » <u>Berthe Morisot</u> <i>Pivoines</i> , 1885 schilderij aankoop Bob Haboldt met steun van gelden uit de nalatenschap van mevrouw N.C. van Riemsdijk-Borsje, VriendenLoterij en mede mogelijk gemaakt door een particuliere schenker ter nagedachtenis aan Ger Luijten 4321 (MK) Willem Oorebeek <i>Een duizend eclipsen</i> , 1995 prent aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds MB 2023/30 (PK) » <u>Kevin Osepa</u> <i>La Última Ascensión</i> , 2022 film aankoop Smarthouse Films	Productie B.V. met steun van Mondriaan Fonds 272 Olphaert den Otter <i>Gele ruïne</i> , 1998 tekening aankoop kunstenaar MB 2023/T 4 (PK) » <u>George Romney</u> <i>Gevecht tussen twee klassieke krijgers te paard. Het gevecht tussen Hector en Ajax</i> , circa 1787-1793 tekening aankoop Le Claire Kunst met steun van VriendenLoterij MB 2023/T 5 (PK) » <u>Anoniem, label Elsa Schiaparelli</u> hoed, circa 1960-1970 aankoop Fashion Amsterdam met steun van Mondriaan Fonds V 3436 (KN&V) Wilma Sommers <i>The left eye (The eye and I cannot deny)</i> , 1987 tafel aankoop Ton Hoogerwerf met steun van Mondriaan Fonds V 3433 (KN&V) Henk Tas <i>All Ears</i> , 1992 foto aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds 4339 (MK)	Henk Tas <i>De stad bruist</i> , zonder datum foto aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds 4341 (MK) Henk Tas <i>Muss I Denn zu Kaw-liga</i> , 1993 foto aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds 4340 (MK) » <u>Thomas Thwaites</u> <i>Goatman, how I took to a holiday from being human?</i> , 2011-2015 installatie aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3438 a-g (KN&V) » <u>Roy Villevoye</u> <i>Ti, Asmat, Papua, February 24, 2017 (Made with Daan van Golden's Agfa Clack Camera)</i> , 2022 fotoserie aankoop kunstenaar 4327 a-f (MK) Co Westerik <i>Moeder met kind</i> , 1980 prent aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds MB 2023/26 (PK)
Cubic 3 Design <i>Waaiervaas met bloem</i> , 1985 vaas aankoop kunstenaars met steun van @Boijmans V 3431 a-b (KN&V)	Kiki van Eijk <i>RAKU small black stripes 01</i> , 2022 schaal aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3444 (KN&V)	Vytautas Kumža <i>I kept on looking</i> , 2023 fotowerk aankoop Galerie Martin van Zomeren met steun van Mondriaan Fonds 4332 a-b (MK) Vytautas Kumža <i>Upside down</i> , 2023 fotowerk aankoop Galerie Martin van Zomeren met steun van Mondriaan Fonds 4333 a-b (MK)			
Kiki van Eijk <i>RAKU big red stripes 01</i> , 2022 schaal aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3443 (KN&V)	Kiki van Eijk <i>RAKU small orange check 01</i> , 2022 schaal aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3445 (KN&V)				
Kiki van Eijk <i>RAKU Black 02 M</i> , 2022 vaas aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3442 (KN&V)	John Bingley Garland <i>Blood Collage</i> , circa 1850-1860 collage aankoop Lowell Libson & Jonny Yarker Ltd met steun van VriendenLoterij MB 2023/T 6 (PK)	Tommy van der Loo <i>Intouchable 1</i> , 2022 sculptuur aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds BEK 2080 (MK)			
Kiki van Eijk <i>RAKU Black 06 XL</i> , 2022 vaas aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3440 (KN&V)	Arie van Geest <i>Déjà Vu (Alice)</i> , 1987 schilderij aankoop Linda en Trudy Verhoeff met steun van Mondriaan Fonds 4345 (MK)	Tommy van der Loo <i>Intouchable 2</i> , 2022 sculptuur aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds BEK 2081 (MK)			
Kiki van Eijk <i>RAKU Celadon 01 L</i> , 2022 vaas aankoop kunstenaar met steun van Mondriaan Fonds V 3441 (KN&V)	Éric Van Hove <i>Mahjoub 4 Collector Edition</i> , 2023 scooter aankoop kunstenaar met	Christien Meindertsma voor Rotterdam Circulair <i>De Zachte Stad</i> , 2023			
Kiki van Eijk, uitgevoerd door BYBORRE <i>RAKU knit check</i> , 2022					

» Domenicus van Wijnen

Nachtmerrie, 1680-1700

schilderij

aankoop Rafael Valls Limited

met steun van gelden uit de

nalatenschap van mevrouw

N.C. van Riemsdijk-Borsje

4338 (OK)

Schenkeningen

Carl Adler

Souvenirroos Naaimachines,

1862

prent

schenking met steun van

Stichting Fonds A.H. Martens

van Sevenhoven

MB 2023/31 recto/verso (PK)

Agfa AG

Agfa Clack-camera van Daan

van Golden, 1954-1965

fototoestel

schenking erven Daan van

Golden

BEK 2075 (MK)

Pat Andrea

Even niet kijken, 1976

schilderij

schenking Dr. J. Riezenkamp

4322 (MK)

Anoniem

Hansje in de kelder, 1666?

drinkschaal

schenking mevrouw L. Carp

MBZ 565 (KN&V)

Anoniem

kelkglas, 1600-1700

schenking P.A. Terwen

2550 (KN&V)

Anoniem

tegels, 1870-1890

schenking de heer G. Peet

A 9052 (KN&V)

Francis Bacon

George Dyer, 1972

prent

schenking Dr. J. Riezenkamp

MB 2023/1 (PK)

Baksteen & Middendorp

dekselbokaal, 1878

schenking Johannes Crol

MBZ 566 a-c (KN&V)

Breyten Breytenbach

Bonjour Monsieur

Blettenbach, 1980-1990

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 30 (PK)

Breyten Breytenbach

Tronk tekening, 1976-1977

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 19 (PK)

Breyten Breytenbach

Zonder titel, 1987

prent

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/18 (PK)

Jorge Camacho

Le boiteaux se revolte, 1962

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 25 (PK)

Maria Carlier

Zonder titel, 1975

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 11 (PK)

Maria Carlier

Zonder titel, 1979

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 12 (PK)

Gerardo Chávez

Al Maneggio, 1960-2000

prent

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/20 (PK)

Gerardo Chávez

Face à l'amour, face à la mort,

1960-2000

prent

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/21 (PK)

Adrian Dax, samengesteld

door Bureau de recherches

surréalistes en Her de Vries

Dossier Adrien Dax,

1966-2009

tekening

schenking uit de nalatenschap

van Her de Vries

MB 2023/T 36 a-c (PK)

Rikki Ducornet

Lures from the

Parchment Sea; Amulets

of Shell and Fossil Sponse,

1997

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 31 (PK)

Anne Éthuin

Zonder titel, 1975

collage

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 28 (PK)

Anne Éthuin

Zonder titel, 1975

collage

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 29 (PK)

Giuseppe Gallizioli

Il posta del gab[onleesbaar],

1977

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 34 (PK)

Giuseppe Gallizioli

La metamorfose imcatenata,

1976

tekening

schenking uit de nalatenschap

van Her de Vries

MB 2023/T 22 (PK)

Arie van Geest

Vroeg in de morgen, 1976

schilderij

schenking Dr. J. Riezenkamp

4324 (MK)

Arie van Geest

I'm not in love, 1978

schilderij

schenking Dr. J. Riezenkamp

4323 (MK)

Kayoko Hoshino

plastiek, 2012

schenking mevrouw D.U.

Kuyken-Schneider

A 9059 (KN&V)

Herman IJsebaert

Zonder titel, 1967

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 18 (PK)

Han Janssen

Waddenproject 1980, 1980

foto

schenking Dr. J. Riezenkamp

4325 (MK)

Alex Januário

Les eaux sulfureuses

de l'Her de Vries, 2021

collage

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 17 (PK)

Nancy Lee Katz

Foto's uit Nancy Lee Katz'

Pantheon, 1986-2009

(afgedrukt 2018-2023)

42 foto's

schenking Michael S. Sachs

4336 1-42 (MK)

On Kawara

Untitled, 13-11-1967

ansichtkaart

schenking Collectie

Michaël Sesteer

MB 2023/22 (PK)

On Kawara

Untitled, 1969

ansichtkaart

schenking Collectie Michaël

Sesteer

MB 2023/23 (PK)

Juul Kraijer

z.t., 2002

tekening

schenking Dr. J. Riezenkamp

MB 2023/T 3 (PK)

Milan Kunc

Kanone, 1985

schilderij

schenking particuliere

collectie

4342 (MK)

Sérgio Lima

Zonder titel, 1960-2000

prent

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/5 (PK)

Sérgio Lima

Zonder titel, 1979

tekening

schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong

MB 2023/T 20 (PK)

Rik Lina

Monument for Lam, 2002

tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 32 (PK)	prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/8 (PK)	schenking kunstenaar A 9054 a-b (KN&V) Helly Oestreicher <i>TREKKING</i> , 2005 plastiek schenking kunstenaar A 9055 (KN&V)	Jörg Remé <i>Zonder titel</i> , 1990 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 21 (PK)	Michaël Sesteer MB 2023/T 35 d 1-305 (PK) Michaël Sesteer <i>Odyssee Book VI</i> , 1974-1976 boek schenking Collectie Michaël Sesteer MB 2023/T 35 e 1-252 (PK)	Joost van den Toorn <i>il Miraculo</i> , 1986 sculptuur schenking particuliere collectie BEK 2078 (MK)
Rik Lina <i>Ontwerp voor boekomslag '62, Bouwdoos'</i> , 1974 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/17 (PK)	Renzo Margonari <i>Insecte avec un'aile supplémentaire</i> , 1960-2000 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 9 (PK)	» <u>Helly Oestreicher</u> <i>VAASVORM</i> , 1989 sculptuur schenking kunstenaar A 9053 a-f 5 (KN&V)	Andreas Schelfhout <i>Duinlandschap bij Haarlem</i> , 1845-1855 schilderij schenking particuliere collectie, ter herinnering aan Emma Boll-Lion en Jan Boll 4337 (OK)	Michaël Sesteer <i>Odyssee Book VIII</i> , 1987-1988 tekening schenking Collectie Michaël Sesteer MB 2023/T 35 f 1-40 (PK)	Roel van Tour <i>De zachte stad</i> , 2020-2021 video schenking kunstenaar 271
Rik Lina <i>Sting Ray Series</i> , 1977 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/19 a-g (PK)	Christien Meindertsma voor Rotterdam Circulair <i>De Zachte Stad</i> , 2020 installatie schenking gemeente Rotterdam V 3435 1-42 (KN&V)	Olphaert den Otter <i>De wereld synthetisch</i> , 1989 schilderij schenking kunstenaar 4326 (MK)	Michaël Sesteer <i>Odyssee M. I Book I, Water and Other Ideas</i> , 1970 boek schenking Collectie Michaël Sesteer MB 2023/T 35 a 1-143 (PK)	Sarah Slappey <i>Blue Chainlink</i> , 2021 schilderij schenking de heer Varon 4328 (MK)	Her de Vries cassette met 9 portfolio's samengesteld door Her de Vries etsplaat schenking uit de nalatenschap van Her de Vries MB 2023/24 a-i (PK)
Rik Lina <i>Vurig schuim</i> , 1975 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 33 (PK)	Janpeter Muilwijk <i>Kyrië Eleison</i> , 2005 tekening schenking particuliere collectie MB 2023/T 37 (PK)	Jörg Remé <i>Zonder titel</i> , 1960-2000 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/9 (PK)	Michaël Sesteer <i>Odyssee Book III</i> , 1971 boek schenking Collectie Michaël Sesteer MB 2023/T 35 b 1-96 (PK)	Joost van den Toorn <i>Atomic Dog</i> , 2015 sculptuur schenking particuliere collectie BEK 2079 (MK)	Susana Wald <i>Zonder titel</i> , 2010 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 8 (PK)
Rik Lina <i>Zonder titel</i> , 1960-2000 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/6 (PK)	Gerard Muller <i>Gironde</i> , 1926 kelkglas schenking Thimo G. te Duits 2549 (KN&V)	Jörg Remé <i>Zonder titel</i> , 1975 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/10 (PK)	Michaël Sesteer <i>Odyssee Book IV ('72) & VII ('77) [combined]</i> , 1972-1977 boek schenking Collectie Michaël Sesteer MB 2023/T 35 c 1-126 (PK)	Joost van den Toorn <i>Coco Chanel</i> , 1988 sculptuur schenking particuliere collectie BEK 2077 (MK)	John Welson <i>Figure of the Mists #1</i> , 2000 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 7 (PK)
Rik Lina <i>Zonder titel</i> , 1960-2000 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/7 (PK)	Helly Oestreicher <i>OPLUCHTING</i> , 2001-2004 plastiek schenking kunstenaar A 9056 (KN&V)	Jörg Remé <i>Zonder titel</i> , 1978 prent schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/15 (PK)	Michaël Sesteer <i>Odyssee Book V</i> , 1972-1974 boek schenking Collectie	Joost van den Toorn <i>Gung Ho</i> , 1999 sculptuur schenking particuliere collectie BEK 2076 (MK)	John Welson <i>Mehefin</i> , 2007 tekening schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong MB 2023/T 16 (PK)
Rik Lina <i>Zonder titel</i> , 1960-2000	Helly Oestreicher <i>PAAR</i> , 1988 sculptuur				

John Welson
Zonder titel, 2006
prent
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/11 (PK)

John Welson
Zonder titel, 2006
prent
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/12 (PK)

John Welson
Zonder titel, 2006
prent
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/13 (PK)

John Welson
Zonder titel, 2006
prent
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/14 (PK)

Philip West
Cascade, 1974
tekening
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 14 (PK)

Philip West
El Arci y la Lira, 1984
tekening
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 27 (PK)

Philip West
Project for Monuments in a Landscape II. Survivor's Song, 1974
collage
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 23 (PK)

Philip West
Project for Monuments in a Landscape IV. The Age of Light, 1974
collage
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 24 (PK)

Philip West
The Valley of the Kings, 1978
prent
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/16 (PK)

Philip West
Zonder titel, 1976
tekening
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 13 (PK)

Philip West
Zonder titel, 1981
tekening
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 15 (PK)

Philip West
Zonder titel, 1984
tekening
schenking Laurens Vancrevel

en Frida de Jong
MB 2023/T 26 (PK)

Jan van der Zee
z.t., 1949
prent
schenking Dr. J. Riezenkamp
MB 2023/2 (PK)

Ludwig Zeller en Susana Wald
Poetry is made by all, 1974
collage
schenking Laurens Vancrevel
en Frida de Jong
MB 2023/T 10 (PK)

Overdrachten

Ferdinand Leeke
Richard Wagner Werk: Ein Bildercyklus von Ferdinand Leeke, 1894
prentalbum met 15 helio-gravures
overdracht Bibliotheek Rotterdam
MB 2023/4 a-o (PK)

Jean Baptiste Madou
Physionomie de la Société en Europe, depuis 1.400 jusqu'à nos jours. Quatorze tableaux, 1837
prentalbum met 15 litho's
overdracht Bibliotheek Rotterdam
MB 2023/3 a-o (PK)

Nalatenschappen

Edgar Fernhout
Ruimte I, 1971
schilderij
uit de nalatenschap
van Wim Quist
4335 (MK)

Langdurige bruiklenen

Johan Thorn Prikker
Twee apostelen, 1906
tekening
bruikleen particuliere collectie
BRL 2023-01 (PK)

Uitgaande bruiklenen

Uitgaande bruiklenen nationaal

Stedelijk Museum Alkmaar

Van Gogh, Cézanne, Le Fauconnier & de Bergense School

29 apr 2023 – 3 sep 2023

- Paul Cézanne
Landschap bij Aix met de Tour de César, 1895
VdV 95

Cobra Museum voor Moderne Kunst, Amstelveen

Cobra 75: Grenzeloos en vrij

1 jun 2023 – 8 okt 2023

- Karel Appel
De val, 1981
3045 (MK)
- Jean-Michel Basquiat
Untitled, 1982
3047 (MK)

Museum JAN, Amstelveen

Ted Noten & co. Over waarde

3 okt 2023 – 4 feb 2024

- Ted Noten
Chastity Belt, 2010-2012
V 2905 a-b (KN&V)

Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam

Titus is weer thuis. Een zoon, een vader, een meesterwerk

18 mrt 2023 – 11 jun 2023

- Rembrandt van Rijn
Titus aan de lezeaar, 1655
St 2

Stadsarchief Amsterdam

Amsterdam in vuur en vlam. De uitvindingen van Jan van der Heyden (1637-1712)

6 apr 2023 – 6 aug 2023

- Jan van der Heyden
Studies van mannen met emmers water en een ladder (voor het blussen van een brand), circa 1680-1690
JvdH 1 di. (PK)
- Jan van der Heyden
Portret van Huybert van Waghtbeke, 1661
JvdH 2 di. (PK)
- Jan van der Heyden
Portret van Lijntje ter Hiel, 1661
JvdH 3 di. (PK)

Stedelijk Museum Amsterdam

MODERN. Van Gogh, Rietveld, Léger en anderen

18 mei 2023 – 24 sep 2023

- Charles Robert Ashbee voor Guild of Handicraft Ltd.
schaal, 1900
MBZ 404 (KN&V)
- Christopher Dresser voor Hukin & Heath, Birmingham
toasthouder, 1878
V 241 (KN&V)

CODA Museum, Apeldoorn

Behind the screens. 50 jaar computerkunst

22 jan 2023 – 4 jun 2023

- Nam June Paik
Internet dweller: mpbd. three.cgsspv, 1994
BEK 1804 a-j (MK)

Paleis Het Loo, Apeldoorn

Kracht van de troon

14 okt 2023 – 10 mrt 2024

- Adriaen Isenbrant
Maria met kind op een troon, circa 1530
2452 (OK)

Drents Museum, Assen

Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe

11 sep 2023 – 7 jan 2024

- Jacob Isaacksz. van Ruisdael
Zandweg tussen geboomte, circa 1649
1743 (OK)
- Philips Koninck
Vlak landschap met brede rivier, circa 1648
2505 (OK)
- Marie Bilders-van Bosse
Heidelandschap, circa 1891-1900
4278 (MK)
- Vincent van Gogh
Landschap met boerenerf bij Etten (provincie Noord-Brabant), circa 1881
MB 549 (PK)

- Vincent van Gogh
Appelboomgaard met lindeboom achter herberg Mensingh in het dorp Zweeloo (Coevorden, provincie Drenthe), 1883
MB 1965/T 2 (PK)

Museum Prinsenhof Delft
Het Delft van Vermeer
10 feb 2023 – 4 jun 2023

- Jan Havicksz. Steen
De dorpsbruiloft, 1653
2314 (OK)

Museum Paul Tetar van Elven, Delft
Presentatie i.v.m. Vermeerjaar
30 apr 2023 – 25 jun 2023

- Han van Meegeren
De Emmaüsgangers, 1937
St 1

Museum Prinsenhof Delft
Jan Schoonhoven en Lothar Wolleh. Vrienden voor de kunst
6 jul 2023 – 7 jan 2024

- Jan Schoonhoven
Kwadragenreliëf, 3de opvatting, 1967
BEK 1431 (MK)
- Jan Schoonhoven
R 69-41, 1969
BEK 1456 (MK)

Haags Historisch Museum, Den Haag
Koloniaal Den Haag
25 mrt 2023 – 3 sep 2023

- Isaac Israëls
Javaanse danser, circa 1916
1357 (MK)

Kunstmuseum Den Haag
Helma af Klint & Piet Mondriaan
7 okt 2023 – 25 feb 2024

- Piet Mondriaan
Chrysant in een glas, circa 1921-1924
MB 1761 (PK)

Museum Panorama Mesdag, Den Haag
Kinderen van de Haagse School
16 dec 2023 – 20 mei 2024

- Wally Moes
Schaftuurtje, 1885
1529 (MK)

Rijksmuseum Twenthe, Enschede
Onderweg naar Bentheim. Twente door de ogen van Ruisdael, Hobbema en Waterloo
5 nov 2023 – 4 feb 2024

- Jacob Isaacksz. van Ruisdael
Watermolen bij een boerenwoning met rietdak, circa 1653
2520 (OK)

Teylers Museum, Haarlem
Wybrand Hendriks was hier!
22 sep 2023 – 7 jan 2024

- Wybrand Hendriks
Kop van een jonge ree, circa 1820

MB 463 (PK)

- Wybrand Hendriks
De poppenkastvoorstelling, 1827
MvS 122 (PK)
- Wybrand Hendriks
Interieur van een schuur met een opengesplakt varken, circa 1800-1810
MvS 123 (PK)

Museum Belvédère, Heerenveen-Oranjewoud
Giorgio Morandi en Nederland
17 jun 2023 – 24 sep 2023

- Giorgio Morandi
Natura morta, circa 1947-1948
2903 (MK)
- Giorgio Morandi
Binnenhof aan de via Fondazza, 1954
2904 (MK)

Museum de Fundatie - Kasteel Het Nijenhuis, Heino/Wijhe
Maria Roosen & Guests
11 nov 2023 – 14 apr 2024

- Maria Roosen
Pantoffels voor de Reus van Rotterdam, 1992
BRL 93-07 a-b (MK)
- Maria Roosen
Pantoffels voor de Reus van Rotterdam, 1992
BRL 93-08 a-b (MK)

Singer Museum, Laren
Kees van Dongen
17 jan 2023 – 7 mei 2023

- Kees van Dongen
La commode, circa 1910
1188 (MK)
- Kees van Dongen
Intérieur pauvre, 1898
KvD 2 (PK)
- Kees van Dongen
Maaimachine met paarden in een korenveld, 1905
KvD 31 (PK)
- Kees van Dongen
Schovenbindsters, 1905
KvD 32 (PK)
- Kees van Dongen
Achtersteven van een aak, 1907
KvD 41 (PK)
- Kees van Dongen
Le doigt sur la joue, circa 1910
St 78

Singer Museum, Laren
La Grande Bleue. Schilders van de Méditerranée
12 sep 2023 – 7 jan 2024

- Johan Barthold Jongkind
La Ciotat, 1880
1378 (MK)

Fries Museum, Leeuwarden
Christoffel en Kate Bisschop. Verlangen naar vroeger
17 jun 2023 – 7 jul 2024

- Christoffel Bisschop
Friesch interieur met jonge boerin en meisje, circa 1848-1904
1055 (MK)

Fries Museum, Leeuwarden
Gerrit Benner Prijs 2023
28 okt 2023 – 31 mrt 2024

- Kinke Kooi
Meten is weten, 2010
MB 2010/T 3 (PK)
- Kinke Kooi
Oh Boy, (4), 2017
MB 2021/T 115 (PK)

Bonnefanten, Maastricht
Shinkichi Tajiri: The Restless Wanderer
1 dec 2023 – 12 mei 2024

- Shinkichi Tajiri
Number 8, 1968
BEK 1524 (MK)

Zeeuws Museum, Middelburg
De omgekeerde wereld van Adriaen van de Venne
30 sep 2023 – 21 apr 2024

- Adriaen van de Venne
Portret van een man, 1616
1894 (OK)
- Crispijn van den Queborn
Allegorie op Frederik Hendrik na de verovering van Den Bosch, Wezel en Grol, 1630
BdH 10092 (PK)

Kunsthall Rotterdam
(H)erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden
24 jun 2023 – 29 okt 2023

- Guido van der Werve
Nummer acht. Everything is going to be alright, Finland 2007, 2007
85

- Jan Davidsz. de Heem
Stilleven met ham, kreeft en vruchten, circa 1652
1289 (OK)
- Bartholomeus van der Helst
Portret van Daniel Bernard, 1669
1297 (OK)
- Isaac Israëls
Koffiepijpers, 1886
1361 (MK)
- Jan Adam Kruseman
Damesportret, 1829
1426 (OK)
- Rob Scholte
Utopia, 1986
3121 (MK)
- Bas Jan Ader
I'm Too Sad To Tell You, 1970
3277 (MK)
- Anoniem
koffiekan, 1760-1770
A 5143 (KN&V)
- Jan van de Velde (II)
De zoon geeft de voorkeur aan wereldse genoegens, 1633
BdH 8417 (PK)
- Robert Gober
Untitled, 1990
BEK 1650 (MK)
- Sarah Lucas
One Armed Bandits (Mae West), 1995
BEK 1691 a-h (MK)
- Claes Oldenburg
Meats, 1964
BEK 1749 1-16 (MK)
- Atelier Van Lieshout
Operation, 2007
BEK 1864 (MK)

- Anoniem kabinet, 1680-1710 Div. M 20 a-c (KN&V) - Anoniem staande klok, 1750 Div. M 25 a-k (KN&V) - Giuseppe Arcimboldo <i>Humani Victus Instrumenta</i>, circa 1569 L 2017/3 (PK) - Roy Lichtenstein <i>Crying Girl</i>, 1963 MB 1965/29 (PK) - Anoniem handwerkset, 1880-1920 MBZ 512 a-g (KN&V) - Constant <i>Schets voor een sector</i>, 1966 St. v.B./P 1966/T 31 (PK) - Bert Sissingh <i>Local History</i>, 1996 Stad-F 109 - Bert Sissingh <i>Symbolic Violence</i>, 1997 Stad-F 110 - Edwin Janssen <i>Kleider machen Leute</i>, 1989 Stad-G 91 a-h - Ondine de Kroon <i>Karel I</i>, 1991 Stad-G 122 - Paul van der Eerden <i>L'Exécution du Testament du Marquis de Sade</i>, 2000 Stad-T 212 g recto - Willem Hendrik Gispen voor Gispen's Fabriek voor Metaalbewerking N.V. <i>Gispen 404</i>, 1936 (uitvoering 1953-1966) V 403 (KN&V)	- Christopher Dresser voor Coalbrookdale & Co. <i>paraplubak</i>, 1875 V 1112 (KN&V) - Dick van Hoff <i>Tirannie van de stekker</i>, 2003 V 2257 a-d (KN&V) - BLESS <i>Hairbrush Small</i>, 1999 V 2472 (KN&V) - Afra Scarpa <i>Africa</i>, 1975 V 2499 (KN&V) Nieuwe Instituut, Rotterdam <i>REBOOT - Baanbrekende digitale kunst</i> 7 okt 2023 – 12 mei 2024 - Peter Struycken <i>Computerstructuur 4A</i> 1969, 1969 2761 (MK) - Peter Struycken <i>Computerstructuur 5A</i> 1970-1971, 1971 2776 (MK) - Peter Struycken <i>Computerstructuur IA-72</i>, 1972 2811 (MK) Wereldmuseum Rotterdam <i>Kolonialisme en Rotterdam</i> 30 nov 2023 – 3 nov 2024 - Frans Post <i>Een suikermolen</i>, circa 1660 2116 (OK) Stedelijk Museum Schiedam <i>Yayoi Kusama. De Nederlandse jaren 1965-1970</i>	23 sep 2023 – 17 mrt 2024 - Theo van Houts <i>Performance Kusama (Internationale Galerij Orez, Den Haag)</i>, 1967 3768 9 (MK) - Theo van Houts <i>Performance Kusama (Internationale Galerij Orez, Den Haag)</i>, 1967 3768 13 (MK) - Theo van Houts <i>Performance Kusama (Internationale Galerij Orez, Den Haag)</i>, 1967 3768 43 (MK) - Theo van Houts <i>Performance Kusama (Internationale Galerij Orez, Den Haag)</i>, 1967 3768 53 (MK) - Theo van Houts <i>Performance Kusama (Internationale Galerij Orez, Den Haag)</i>, 1967 3768 57 (MK) - Yayoi Kusama <i>Shoe</i>, 1966 BEK 1887 (MK) - Yayoi Kusama <i>Shoe</i>, 1966 BEK 2027 (MK) Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven <i>Lot uit de loterij</i> 16 feb 2023 – 24 sep 2024 - Hermanus Sonnemans avondmaalbeker, 1641 BZ 23 (KN&V) - Hermanus Sonnemans avondmaalbeker, 1641 BZ 24 (KN&V)	- Jan Hermansz. van Ossevoort <i>Geboortebeker 'Hansje in de kelder'</i>, 1622 MBZ 11 (KN&V) - Willem van Asperen lepel, 1693 MBZ 188 (KN&V) - Alexander van der Hoeven beker, 1622 MBZ 199 (KN&V) - Anthoni Grill (I) zoutvat, 1646 MBZ 303 (KN&V) - Elias van de Velde (sr.) specerijenschaal, 1666 MBZ 440 (KN&V) - Anoniem brandewijnkom, 1671 MBZ 441 (KN&V) - Geeraert de Rasier tazza, 1535-1587 MBZ 489 (KN&V) - Jan van Millingen roemer, 1616 MBZ 491 (KN&V) Centraal Museum, Utrecht <i>De Bentvueghels</i> 11 feb 2023 – 4 jun 2023 - Willem de Heusch <i>Italianiserend landschap met waterval</i>, circa 1660 1302 (OK) - Michelangelo Cerquozzi <i>De granaatappeloogst</i>, circa 1640-1660 2662 (OK) - Anoniem <i>Portretten van twee Bentvueghels: Antooni van Amersfoort alias Chambelaer en Francisco</i>	<i>van Rotterdam alias Prookureur (Franciscus Veroli of Viroly)</i>, circa 1623 MB 289 (PK) - Anoniem <i>Portretten van vier Bentvueghels: Jacob de Waell alias Caualler, Peter van Wtrecht alias Wintmoolen, Jacob wt den Haech alias Watermoolen, den Berbier alias Biervliech</i>, circa 1623 MB 290 (PK) - Anoniem <i>Portretten van vier Bentvueghels: Alias Braef (Jean Ducamps uit Kamerik, genaamd Giovanni del Campo), Peter Groenwegen alias Leeuw (Pieter Groenewegen), Joost Lampen van Amsterdam alias Stokkade, Sijmon van Antwerpe alias den Toovenaar</i>, circa 1623 MB 291 (PK) - Anoniem <i>Portretten van vijf Bentvueghels: Joost wt den Haech alias Schotsen Trommel, Cornelis van Wtrecht alias Satir (Cornelis van Poelenburch), Wouter van der Gouw alias Almanack (Wouter Pietersz. Crabeth II), Tyman van den Emster alias Botterkull (Timan Craft), Peter van Leyden alias Ram</i>, circa 1623 MB 292 (PK)	- Anoniem <i>Portretten van elf Bentvueghels: Cornelius Scut alias Brootsaken, Joan Muller alias Grunvink (Jan Molenaer), Willemo Mollo alias Steekreiter (Wilhelmus Moll), Alexander uyt et land van Cleve alias Quicstert (Alexander van Welinckhoven), Bartolomeo van deventer alias Het Fret (Bartholomeus Breenbergh), Gioris Bossart alias Spirink Hooft, Reijnier van Heuklem alias Wolf, Rinaldo van Leuu alias Pickeur, Paulus Borro alias Orlando (Paulus Bor), Joan Linsen alias Hermafrodito</i>, circa 1623 MB 293 (PK) - Jan Baptist Weenix <i>Twee tekenaars in een ruïne</i>, circa 1642-1646 MB 323 (PK) Museum Catharijneconvent, Utrecht <i>Ode aan Antwerpen</i> 14 mei 2023 – 17 sep 2023 - Jan van der Elburcht <i>De doop van de Ethiopische eunuch</i>, 1556-1563 2121 (OK) Centraal Museum, Utrecht <i>Stoel neemt stelling</i> 23 sep 2023 – 14 jan 2024 - Gerhard Richter <i>Der Stuhl</i>, 1965 2824 (MK)
--	--	--	--	---	--

- Gebrüder Thonet, 1853-1923
Nr. 14, 1859
V 285 (KN&V)
- Charles en Ray Eames voor Herman Miller Furniture Company
Plastic Side Chair (model DSW), 1951
V 1680 (KN&V)
- Full Grown
The Wiltshire Chair, 2007-2016
V 3239 (KN&V)
- Christien Meindertsma
Flax Chair, 2015
V 3334 (KN&V)

Uitgaande bruiklenen nationaal - langdurig

Stedelijk Museum Breda

De Nassaus van Breda: kasteel, stad en land
24 apr 2023 – 24 apr 2028

- Scholte Jansen
Herdenkingsbeker n.a.v. het beleg van Breda in 1637, 1648
MBZ 144 (KN&V)

Uitgaande bruiklenen internationaal

Snijders & Rockoxhuis, Antwerpen

Barokke Influencers. Jezuïeten, Rubens en de kunst van het overtuigen in de 17e eeuw
21 apr 2023 – 16 jul 2023

- Peter Paul Rubens
De kroning van Maria, 1620-1621
2416 (OK)

Gemäldegalerie - Staatliche Museen zu Berlin, Berlijn

Hugo van der Goes
31 mrt 2023 – 16 jul 2023

- Anoniem naar Hugo van der Goes
De Heilige Lucas schildert de Madonna, circa 1500
N 94 (PK)

Guggenheim Museum Bilbao (venue 2)

Oskar Kokoschka. A Rebel from Vienna
17 mrt 2023 – 3 sep 2023

- Oskar Kokoschka
Dubbelportret van Hans Mardersteig en Carl Georg Heise, 1919
2419 (MK)

Château de Chantilly - Musée Condé, Chantilly

Ingres. L'artiste et ses princes
3 jun 2023 – 1 okt 2023

- Jean Auguste Dominique Ingres
Studies voor de figuur van Stratonice, circa 1834-1840
F II 36 (PK)

Lehmbruck Museum, Duisburg

The Liberation of Form: Barbara Hepworth – A Master of Abstraction

in the Mirror of Modernism
2 apr 2023 – 20 aug 2023

- Barbara Hepworth
Marble with colour (Crete), 1964
BEK 1421 (MK)

Palazzo dei Diamanti, Ferrara

Ercole de' Roberti e Lorenzo Costa
18 feb 2023 – 19 jun 2023

- Ercole de' Roberti
Heilige Antonius Abt, 1472
2561 (OK)
- Francesco Francia (Francesco Raibolini)
Portret van Pietro Cenni, circa 1500
2562 (OK)

Amon Carter Museum of American Art, Fort Worth, Texas (venue 1)

The World Outside: Louise Nevelson at Midcentury
27 aug 2023 – 7 jan 2024

- Louise Nevelson
Rain Forest Wall, 1967
BEK 1448 1 a-10 f (MK)

Städel Museum, Frankfurt am Main (venue 1)

Outstanding! The Relief from Rodin to Picasso
23 mei 2023 – 17 sep 2023

Hamburger Kunsthalle, Hamburg (venue 2)
Outstanding! The Relief from Rodin to Taeuber-Arp
13 okt 2023 – 11 feb 2024

- Aristide Maillol
Le désir, 1907
BEK 1279 (MK)

Queen's House, Greenwich, Londen

The Van de Veldes: Greenwich, Art and the Sea
2 mrt 2023 – 23 aug 2023

- Willem van de Velde (I) en James, Duke of York
Situatieschets van de zeeslag bij Solebay, 28 mei 1672, circa 1673-1674
MB 1866/T 90 (PK)
- Willem van de Velde (II)
Het Engels koninklijk jacht 'Katherine', 1673
MB 1959/T 8 (PK)

Deichtorhallen, Hamburg

Dix and the Present
30 sep 2023 – 1 apr 2024

- Kara Walker
The Last Memory of Birdie Africa, 2016
BRL 2018-03 a-b (MK)

Bucerius Kunst Forum, Hamburg (venue 1)

Ingenious Women: Women Artists and their Companions
14 okt 2023 – 28 jan 2024

- Juriaen Pool (II)
Portret van de schilderes Rachel Ruysch, 1710-1720
1672 (OK)
- Juriaen Pool (II)
Portret van professor Frederik Ruysch, 1702
1673 (OK)

Ateneum Art Museum, Helsinki

Colour & Light: The Legacy of Impressionism
20 okt 2023 – 25 feb 2024

- Theo Van Rysselberghe
Staan naakt voor een spiegel, circa 1907
1753 (MK)

Museum Ludwig, Keulen

Ursula – That's me. So what?
18 mrt 2023 – 23 jul 2023

- Ursula
The Pandora-Box with Head, 1973
BEK 1520 (MK)

Musée du Louvre, Lens

Fantastic Animals
27 sep 2023 – 22 jan 2024

- Willem van Konijnenburg
Natura integra (Drakengevecht), circa 1910-1912
2187 (MK)

M - Museum Leuven

Dieric Bouts. Tussen Hemel en Aarde
20 okt 2023 – 14 jan 2024

- Dieric Bouts
Het hoofd van Christus, circa 1470
2442 (OK)
- Anoniem, werkplaats van Rogier van der Weyden
Madonna met zegenend Christuskind, circa 1440-1450
N 9 (PK)

Palazzo Te, Mantua

Rubens at Palazzo Te: Painting, Transformation and Freedom
7 okt 2023 – 28 jan 2024

- Peter Paul Rubens
De centaur Chiron onderricht de jeugdige Achilles, 1630-1635
1760 a (OK)
- Peter Paul Rubens
Achilles vertoornd op Agamemnon, 1630-1635
1760 b (OK)

Gallerie d'Italia - Piazza Scala, Milaan

Moroni (1521-1580): A Portrait of his Time
6 dec 2023 – 1 apr 2024

- Giovanni Battista Moroni
Portret van een Camaldulenser monnik, 1561-1-563
2559 (OK)

Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, München (venue 1)

Flowers Forever: Flowers in Art and Culture
3 feb 2023 – 27 aug 2023

- Abraham Mignon
Bloemen in een vaas, circa 1665
1526 (OK)
- Herman Doomer
Tulpenkabinet, circa 1635-1650
Div. M 17 a-d (KN&V)

Norwich Castle Museum & Art Gallery, Norwich

The Last Voyage of the Gloucester: Norfolk's Royal Shipwreck

25 feb 2023 – 10 sep 2023

- Willem van de Velde (I)
'Gloucester'? Derde Rang, bouwjaar 1654, 62 kanonnen, schipbreuk 1682, 1673
MB 1866/T 312 (PK)

Mu.ZEE, Oostende

Rose, Rose, Rose à mes yeux. James Ensor en het stilleven in België 1830-1930

16 dec 2023 – 14 apr 2024

- James Ensor
Nature morte au canard, circa 1910
2047 (MK)
- James Ensor
Bloemstilleven van tulpen en rozen, 1882
2602 (MK)

Jeu de Paume, Parijs (venue 2)

Johan van der Keuken: The Rythm of Images

16 jun 2023 – 17 sep 2023

- Johan van der Keuken
De Spaanse schreeuw, 2000
3487 a-l (MK)

Cité de la Musique - Philharmonie de Paris, Parijs (venue 2)

Seeing Loud: Basquiat and Music

6 apr 2023 – 30 jul 2023

- Jean-Michel Basquiat
Dog Bite/ Ax to Grind, 1983
3097 (MK)

Museum Barberini, Potsdam

Clouds and Light: Impressionism in Holland

8 jul 2023 – 22 okt 2023

- Anton Mauve
In de moestuin (De warmoezenierster), 1887
1499 (MK)
- Jan Sluijters
Kipkarretjes, 1907
2428 (MK)
- Leo Gestel
Boomgaard, 1913
BRL 97-09 (MK)

La Piscine, Musée de l'Art et d'Industrie André Diligent, Roubaix

René Iché (1897-1954): Art in Struggle

24 jun 2023 – 4 sep 2023

- René Iché
Portret van de vrouw van de kunstenaar, 1930
BEK 1261 1 (MK)

Palazzo Roverella, Rovigo

Renoir and Italy

25 feb 2023 – 25 jun 2023

- Auguste Renoir
Jeune fille en rose dans un paysage, circa 1903
2614 (MK)

- Auguste Renoir
Twee meisjes met bloemen op hun hoed, 1875-1900
MB 1976/T 27 (PK)

Sompo Museum of Art, Tokyo

Van Gogh and Still Life

17 okt 2023 – 21 jan 2024

- Vincent van Gogh
Vaas met rode gladiolen en witte violieren, 1886
2607 (MK)
- Edouard Manet
Witte pioenrozen en andere bloemen in een blauwgrijze vaas, circa 1880
2609 (MK)

The Ueno Royal Museum, Tokyo (venue 1)

Claude Monet: The Series Paintings

20 okt 2023 – 28 jan 2024

- Claude Monet
La maison du pêcheur, Varengeville, 1882
1544 (MK)
- Claude Monet
Printemps à Vétheuil, 1880
St 93

Museum of Modern Art Warsaw (on the Vistula), Warschau

Kissing Doesn't Kill: Ania Nowak

28 jul 2023 – 10 sep 2023

- Nancy Grossman
Smith, 1971
BEK 1494 (MK)

Reizende tentoonstellingen

Uitgaande bruiklenen nationaal

Rijksmuseum Amsterdam, Amsterdam

Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum

28 sep 2023 – 14 jan 2024

- Yang Fudong
The Revival of the Snake, 2005
82.1-10
- Jheronimus Bosch
De marskramer, circa 1500
1079 (OK)
- Roland Delaporte
Stilleven met vruchten en brood, 1775-1785
1121 (OK)
- Pyke Koch
De schiettent, 1931
1425 (MK)
- Dick Ket
Zelfportret, 1932
1427 (MK)
- Piet Mondriaan
Compositie met kleurvlakjes, 1917
1543 (MK)
- Meester van de Virgo inter Virgines
De verkondiging aan Maria, 1470-1500
1568 (OK)
- Odilon Redon
Rue de village, circa 1875
1714 (MK)

- Peter Paul Rubens
Thetis dompelt Achilles in de Styx, 1630-1635
1760 (OK)
- Pieter Jansz. Saenredam
Gezicht op de Mariaplaats en de Mariakerk te Utrecht, 1662
1765 (OK)
- Gerard ter Borch (II)
Flagellanten-processie, circa 1638
1855 (OK)
- Joachim Patinir
Landschap met de brand van Sodom en Gomorra, circa 1520
2312 (OK)
- Jan Toorop
De nieuwe generatie, 1892
2337 (MK)
- Edvard Munch
Twee meisjes bij een appelboom, 1905
2426 (MK)
- Pieter Bruegel (I)
De toren van Babel, circa 1568
2443 (OK)
- Geertgen tot Sint Jans
De verheerlijking van Maria, 1490-1495
2450 (OK)
- Jan Gossart
De metamorfose van Hermaphroditus en Salmacis, circa 1520
2451 (OK)
- Vincent van Gogh
Portret van Armand Roulin, 1888
2608 (MK)

- Claude Monet
Champ de coquelicots, 1881
2611 (MK)
- Salvador Dalí
Shirley Temple, le plus jeune monstre sacré du cinéma de son temps, 1939
2751 (MK)
- David Hockney
Twee ligstoelen, Calvi, 1972
2808 (MK)
- Cornelis Cornelisz. van Haarlem
De val van Ixion, circa 1588
3006 (OK)
- Pablo Picasso
Paar, 1970
3042 (MK)
- Anselm Kiefer
Dem unbekannten Maler, 1982
3070 (MK)
- Co Westerik
De handkus, 1984
3101 (MK)
- Christopher Wool
Untitled, 1990
3249 (MK)
- On Kawara
17.DEZ.1976, 1976
3267 a (MK)
- On Kawara
26 AUG.1983, 1983
3268 a (MK)
- On Kawara
APR.5.1990, 1990
3269 a (MK)
- On Kawara
30 JUL.68, 1968
3270 a (MK)
- On Kawara
4 MARS 1973, 1973

3271 a (MK)	• George Minne <i>L'Extase maternelle</i> , 1923 BEK 1295 (MK)	• Ugo Rondinone <i>Breathe, Walk, Die</i> , 2014 BEK 1974 a-n (MK)	• Giovanni Battista Tiepolo <i>Kop van een jongeling met gesloten ogen</i> , circa 1750 I 362 (PK)	• Co Westerik <i>Kutje voelen</i> , 1962 MB 2004/T 21 (PK)	Uitgaande bruiklenen internationaal
• Sarah Lucas <i>Got a Salmon on (Prawn)</i> , 1994 3326 a-i (MK)	• Marisol <i>The Car</i> , 1964 BEK 1493 a-c (MK)	• Desirée Dolron <i>Escuela Julio Mella</i> , 2002 BRL 2004-08 (MK)	• Fra Bartolommeo (Bartolomeo-Domenico di Paolo del Fattorino, Baccio della Porta) <i>Twee studies voor de omhelzing van de heiligen Franciscus en Dominicus en een studie voor een draperie in 'Het mystieke huwelijk van de heilige Catharina' (Parijs, Musée du Louvre) en voor een lunetfresco in het Ospizio della Maddalena (Le Caldine)</i> , circa 1511 I 563 M 122 (PK)	• Jheronimus Bosch <i>Het uilennest</i> , circa 1505-1515 N 175 recto (PK)	ARoS Aarhus Kunstmuseum, Aarhus <i>A Surreal Shock: Masterpieces from Museum Boijmans Van Beuningen</i> 7 okt 2023 – 21 jan 2024
• Francis Picabia <i>Egoïsme</i> , 1947-1950 3400 (MK)	• Nancy Grossman <i>Smith</i> , 1971 BEK 1494 (MK)	• Desirée Dolron <i>Escuela Julio Mella</i> , 2002 BRL 2004-09 (MK)	• Francisco Goya <i>Dansende oude vrouw met castagnetten</i> (<i>'Contenta con su suerta'</i>), circa 1810-1820 S 3 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Vier studies van Rembrandts vrouw Saskia</i> , circa 1635-1636 R 83 recto (PK)	• René Clair <i>Entr'acte</i> , 1924 34
• Alicia Framis <i>Anti_Dog Alicia Framis</i> , 2002 3536 a-g (MK)	• Lee Bontecou <i>Untitled</i> , 1960 BEK 1495 (MK)	• Walter Van Beirendonck <i>Finally Chesthair</i> , 1997 DTM 84 (KN&V)	• Rembrandt van Rijn <i>Titus aan de lezenaar</i> , 1655 St 2	• Raoul Hausmann <i>Courrier DADA</i> , 1958 1970/263	• Tristan Tzara <i>L'antitête</i> , 1933 1993/405
• Alicia Framis <i>Anti_Dog Alicia Framis</i> , 2002 3538 a-h (MK)	• Duane Hanson <i>Seated Child</i> , 1974 BEK 1529 (MK)	• Jean Antoine Watteau <i>Studie van twee jonge schoenlappers</i> , circa 1715-1716 F I 68 (PK)	• Peter Paul Rubens <i>Bacchus en Ariadne</i> , 1636 St 29	• Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitiaux : premier cahier, Dimanche : élément: la boue : exemple: le lion de belfort</i> , 1934 1996/256 (1)	• André Breton <i>Dictionnaire abrégé du surréalisme</i> , 1938 1994/268
• Alicia Framis <i>Anti_Dog Dior</i> , 2002 3541 a-h (MK)	• Stanley Brouwn <i>100 km</i> , 1976 BEK 1561 a-u (MK)	• Jean-Honoré Fragonard <i>Het vertrouwelijke gesprek (La Confidence)</i> , circa 1778-1780 F I 228 (PK)	• Peter Paul Rubens <i>De triomftocht van Bacchus</i> , 1636 St 31	• Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitiaux : deuxième cahier, Lundi : élément: l'eau : exemple: l'eau</i> , 1934 1996/256 (2)	• Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitiaux : troisième cahier, Mardi : élément: le feu :</i>
• Alicia Framis <i>Anti_Dog Chanel</i> , 2002 3542 a-h (MK)	• Bruce Nauman <i>Double Steel Cage Piece</i> , 1974 BEK 1568 1-37 (MK)	• François Boucher <i>Achteroverliggend vrouwelijk naakt op een dolfijn</i> , circa 1730-1740 F I 243 (PK)	• Peter Paul Rubens <i>Nereïde op een triton rijdend</i> , 1636 St 32		
• Max Beckmann <i>Portret van de familie Lütjens</i> , 1944 3610 (MK)	• Anna <i>Mijn plaats aan tafel 2</i> , 1972-1973 BEK 1609 a-b (MK)	• Henri de Toulouse-Lautrec <i>Slapende jonge vrouw</i> , circa 1896 F II 160 (PK)	• Daan van Golden <i>Youth is an Art</i> , 1997 Stad-F 107/1-107		
• Vilhelm Hammershøi <i>De kamer met balkon in Spurveskjul</i> , 1911 3750 (MK)	• Donald Judd <i>Untitled</i> , 1984 BEK 1632 a-z (MK)	• Jean Auguste Dominique Ingres <i>Portret van Madame Augustine-Modeste- Hortense Reiset en haar dochter Thérèse-Hortense- Marie, bijgenaamd Babiche</i> , 1844 F II 168 (PK)	• Charlotte Schleiffert <i>Zonder titel</i> , 1997 Stad-T 201		
• Geert Lap <i>Kleurendriehoek bestaande uit 21 kommen</i> , 1988 A 7683 a-u (KN&V)	• Robert Gober <i>Untitled</i> , 1992 BEK 1670 (MK)		• Peter Paul Rubens <i>Jonge vrouw met gekruiste handen</i> , circa 1629-1630 V 81 (PK)		
• Giambologna <i>Slapende nimf en satyr</i> , 1580-1590 BEK 1123 a (OK)	• Paul McCarthy <i>Chocolate Santa</i> , 2008 BEK 1807 (MK)				
• Edgar Degas <i>Petite danseuse de quatorze ans</i> , 1880-1881 (1922) BEK 1239 (MK)	• Yayoi Kusama <i>Infinity Mirror Room - Phalli's Field (Floor Show)</i> , 1965 (1998) BEK 1859 a-y (MK)				
	• Piero Manzoni <i>Corpo d'aria</i> , 1959-1960 BEK 1885 a-c (MK)				

<i>exemple: la cour du dragon</i>, 1934 1996/256 (3) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : quatrième cahier, Mercredi : élément: le sang : exemple: Oedipe</i>, 1934 1996/256 (4) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : dernier cahier, Jeudi : élément: le noir : exemples: le rire du coq, l'île de paques - Vendredi : élément: la vue : exemple: l'intérieur de la vue - Samedi : élément: inconnu : exemple: la clé des chants</i>, 1934 1996/256 (5) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux</i>, 1934 1996/256 (6) • Salvador Dalí <i>La conquête de l'irrationnel</i>, 1935 1997/6a • André Breton <i>Nadja</i>, 1928 1998/194 • Max Ernst <i>Rêve d'une petite fille qui voulut entrer au Carmel</i>, 1930 1998/196 • Salvador Dalí <i>Metamorphosis of</i>	<i>Narcissus</i>, 1937 1998/493 • André Breton <i>Qu'est-ce que le surréalisme?</i>, 1934 1999/223 • Comte de Lautréamont <i>Les chants de Maldoror : illustrations de René Magritte</i>, 1948 1999/226 • Comte de Lautréamont <i>Oeuvres complètes, contenant Les Chants de Maldoror, les Poésies, les Lettres</i>, 1938 2000/171 • Edouard Léon Théodore Mesens <i>Marie : journal bimensuel pour la belle jeunesse</i>, 1926 2000/174 (2) • Francis Picabia <i>Pensées sans langage : poème</i>, 1919 2000/300 • Anoniem <i>Ma Gouvernante</i>, 1937 2001/288 (14) • Man Ray <i>Facile</i>, 1935 2001/292 • Céline Arnaud <i>Ça Ira : revue mensuelle d'art et de critique : Dada, sa naissance, sa vie, sa mort</i>, 1921 2001/359 • Julien Levy Gallery <i>Drawings and Etchings to Illustrate Lautréamont's 'Chants de Maldoror'</i>	<i>by Dalí</i>, 1934 2001/360 • André Breton <i>Ode à Charles Fourier</i>, 1947 2001/415 • Drouot <i>Collection André Breton et Paul Éluard : Sculptures d'Afrique, d'Amérique, d'Océanie</i>, 1931 2001/530 • Sigmund Freud <i>Le rêve et son interprétation</i>, 1925 2003/55 • Julien Levy <i>Surrealism</i>, 1936 2003/354 • Kurt Schwitters <i>Die Kathedrale: 8 Lithos von Kurt Schwitters</i>, 1920 2005/123 • Kurt Schwitters <i>Anna Blume: Dichtungen</i>, 1919 2005/178 • Carel Willink <i>Late bezoekers van Pompeï</i>, 1931 2005 (MK) • Tristan Tzara <i>Sept manifestes Dada, quelques dessins de Francis Picabia</i>, 1924 2014/0197 • Salvador Dalí <i>Salvador Dalí: The Endless Enigma</i>, 1939 2017/0103 • André Breton <i>Les champs magnétiques</i>,	1920 2019/0149 • Max Ernst <i>La femme 100 têtes</i>, 1929 2019/0198 • André Breton <i>Manifeste du surréalisme - poisson soluble</i>, 1924 2019/0561 • Roberto Matta <i>Deux personnages debout</i>, 1961 2701 (MK) • Max Ernst <i>Le couple</i>, 1923 2708 (MK) • René Magritte <i>Au seuil de la liberté</i>, 1930 2709 (MK) • Wifredo Lam <i>Clarividencia</i>, 1950 2728 (MK) • Salvador Dalí <i>Le visage de la guerre</i>, 1940 2766 (MK) • Paul Delvaux <i>La ville rouge</i>, 1944 2782 (MK) • Man Ray <i>Mon premier amour</i>, 1952 2797 (MK) • Félix Labisse <i>L'état d'urgence</i>, 1962 2813 (MK) • Salvador Dalí <i>Table solaire</i>, 1936 2938 (MK) • René Magritte <i>La reproduction interdite</i>, 1937 2939 (MK)	• René Magritte <i>La jeunesse illustrée</i>, 1937 2940 (MK) • René Magritte <i>La saignée</i>, 1938-1939 2941 (MK) • René Magritte <i>La maison de verre</i>, 1939 2942 (MK) • René Magritte <i>Le poison</i>, 1939 2943 (MK) • Salvador Dalí <i>Couple aux têtes pleines de nuages</i>, 1936 2988 a-b (MK) • Salvador Dalí <i>Le grand paranoïaque</i>, 1936 2989 (MK) • Salvador Dalí <i>Espagne</i>, 1938 2990 (MK) • Salvador Dalí <i>Impressions d'Afrique</i>, 1938 2991 (MK) • René Magritte <i>Le modèle rouge III</i>, 1937 2992 (MK) • Man Ray <i>Composition</i>, 1952 3234 (MK) • Hans Bellmer <i>L'idole</i>, 1937 3396 TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>La poupée</i>, 1938 3397 (MK) • Francis Picabia <i>Viens avec moi là-bas</i>, 1948 3402 (MK)	• Francis Picabia <i>Danger de la Force</i>, 1947-1950 3404 (MK) • Kristians Tonny <i>Zonder titel</i>, 1928-1930 3474 c verso (MK) • Kristians Tonny <i>Zonder titel</i>, 1928-1930 3474 d (MK) • Kristians Tonny <i>Zonder titel</i>, 1928-1930 3474 j (MK) • Kristians Tonny <i>Zonder titel</i>, 1928-1930 3474 k (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 b TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 d TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 f TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 h TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 n TTK-1 (MK) • Hans Bellmer <i>Les jeux de la poupée</i>, 1949 (2020) 3497 p TTK-1 (MK) • Man Ray <i>La plus belle statue d'Amérique</i>, 1920
---	---	---	--	---	--

- 3501 (MK)
- Man Ray
La mer de merde, 1920
- 3503 (MK)
- Yves Tanguy
Paysage avec nuages roses, 1928
- 3577 (MK)
- Piet Ouborg
Opengaande stilte, 1931
- 3579 (MK)
- Piet Ouborg
Compositie, 1931
- 3580 (MK)
- Piet Ouborg
Symbolen in het oneindige, 1955
- 3581 (MK)
- Meret Oppenheim
Sous les résédas, 1955
- 3623 (MK)
- Unica Zürn
Zirkus, 1956
- 3671 (MK)
- Hans Bellmer
Erinnerungen zum thema Puppe, 1934
- 3726 (MK)
- Hans Bellmer
La poupée, circa 1933
- 3752 (MK)
- Curt Ehrhardt
Die Geliebte (Merz-Gestaltung), 1921
- 3764 (MK)
- René Magritte
Le miroir vivant, 1928
- 3825 (MK)
- Victor Brauner
Le Déserteur, 1931
- 4026 (MK)
- Jan Schlechter Duvall
Dreams of Freedom, 1968
- 4167 (MK)
- Jan Schlechter Duvall
Erotisch, 1971
- 4168 (MK)
- Kristians Tonny
Le jardin féerique, 1927 (herwerkt circa 1960)
- 4172 (MK)
- Hans Bellmer
Désarticulation sur fond rayé, 1958
- 4204 (MK)
- Willem Wagenaar
Wees gegroet zeemeermin, 1932
- 4208 (MK)
- Leonora Carrington
Again, the Gemini Are in the Orchard, 1947
- 4220 (MK)
- Philip West
The Living and the Dead, 1976
- 4224 (MK)
- André Masson
Le Braconnier II, 1931
- 4252 (MK)
- André Masson
Le repas, 1922
- 4279 (MK)
- J.H. Moesman
Behoeftigen, 1931
- 4281 (MK)
- Joan Miró
Peinture-poème (Musique, Seine, Michel, Bataille et moi), 1927
- 4295 (MK)
- Salvador Dalí
Tête otorhinologique de Vénus, 1964 (1970)
- BEK 1466 (MK)
- Salvador Dalí
Vénus de Milo aux tiroirs, 1936 (1964)
- BEK 1467 (MK)
- Man Ray
Le témoin, 1941 (1971)
- BEK 1481 a-b (MK)
- Man Ray
L'enigme d'Isidore Ducasse, 1920 (1971)
- BEK 1491 (MK)
- Man Ray
Vénus restaurée, 1936 (1971)
- BEK 1502 (MK)
- Joan Miró
Monsieur et madame, 1969
- BEK 1541 a-b (MK)
- Man Ray
Cadeau / Audace, 1921 (1974)
- BEK 1685 (MK)
- Joseph Cornell
Untitled (for Chiarina), circa 1958
- BEK 1808 (MK)
- Salvador Dalí
Métronome, 1944
- BEK 1868 (MK)
- Hans Arp
Homme vu par une fleur, 1958
- BEK 1912 (MK)
- Man Ray
Non-Euclidean Object, 1932 (1973)
- BEK 1936 a-b (MK)
- Man Ray
La Fortune III, 1946 (1973)
- BEK 1937 a-b (MK)
- Her de Vries
Le Bal des débutantes, 1957-1991
- BEK 2003 (MK)
- Yves Tanguy
Le tabernacle, 1928
- BEK 2012 (MK)
- Salvador Dalí
Boekomslag van 'Les chants de Maldoror', 1934 (1952)
- BRL 1999-01 1 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 6 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 9 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 10 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 11 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 12 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 14 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 15 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 16 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 20 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 41 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
- BRL 1999-01 43 (PK)
- Unica Zürn
Das Weisse mit dem roten Punkt. Unveröffentlichte Texte und Zeichnungen, 1981
- BRL 2021/1 (PK)
- Unica Zürn
Das Haus der Krankheiten, Manuscrit no. 2. à HM (Herman Melville), 30 avril - 9 mai 1958. [Facsimile diary], 1986 (1958)
- BRL 2021/2 (PK)
- Unica Zürn
Dunkler Frühling, mit drei Zeichnungen von Hans Bellmer, 1969
- BRL 2021/3 (PK)
- Meret Oppenheim
The Mirror of Genoveva, 1968
- Div. gi. 2 h 1 (PK)
- Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
- L 2019/2 (PK)
- Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
- L 2019/3 (PK)
- René Magritte
La recherche de l'absolu, 1967
- MB 1969/142 (PK)
- Tristan Tzara
Anthologie Dada 4-5, 1919
- MB 1970/18 (PK)
- Piet Ouborg
Met tentakels, 1949
- MB 1984/T 19 (PK)
- Piet Ouborg
Twee figuren, 1946
- MB 1984/T 22 (PK)
- Marcel Duchamp
La mariée mise à nu par ses célibataires, même (La boîte verte), 1934
- MB 1990/2 1-15 (MK)
- Marcel Duchamp
De ou par Marcel Duchamp ou Rrose Sélavy (La boîte-en-valise), 1952
- MB 1990/3 (MK)
- Marcel Duchamp
Prière de toucher, 1947
- MB 1990/4 (MK)
- André Breton
Young Cherry Trees Secured Against Hares, 1946
- MB 1991/5 (MK)
- Man Ray
Au Poil, 1971
- MB 1991/8 (MK)
- Salvador Dalí
Souvenir-catalogue, 1936
- MB 1992/3 (MK)
- Man Ray
Lèvres d'or, 1967
- MB 1995/1 (MK)
- Max Ernst
Petites tables autour de la

terre, 1926 MB 1995/3 4 (PK) • Max Ernst <i>La châte à fleurs de givre</i>, 1926 MB 1995/3 5 (PK) • Max Ernst <i>Elle garde son secret</i>, 1926 MB 1995/3 11 (PK) • Max Ernst <i>La palette de César</i>, 1926 MB 1995/3 21 (PK) • Max Ernst <i>L'origine de la pendule</i>, 1926 MB 1995/3 27 (PK) • Max Ernst <i>L'évadé</i>, 1926 MB 1995/3 31 (PK) • Hans Bellmer <i>Erotisme Métaphisique</i>, datering onbekend MB 1999/1 (PK) • Unica Zürn <i>Komposition</i>, 1955 MB 2011/T 6 (PK) • Conroy Maddox <i>Mechanical Communications</i>, 1943 MB 2014/T 2 (PK) • Hans Bellmer <i>Sans titre</i>, 1959 MB 2015/T 1 (PK) • Jacques Lacomblez <i>Automatisme I</i>, 2007 MB 2018/T 10 (PK) • Jacques Lacomblez <i>Jardin du Vide IV</i>, 2011 MB 2018/T 11 (PK) • Eileen Agar <i>Silver Bird</i>, 1965 MB 2018/T 38 (PK)	• Eileen Agar <i>Untitled</i>, 1940 MB 2018/T 39 (PK) • Eileen Agar <i>Untitled (Sea Object)</i>, circa 1940-1950 MB 2018/T 40 (PK) • Eileen Agar <i>Untitled</i>, circa 1960-1970 MB 2018/T 41 (PK) • Marcel Duchamp <i>Rotoreliefs (Optical Disks)</i>, 1935 MB 12342 a-g (MK) • Paul Delvaux <i>Les phases de la lune III</i>, 1942 St 132 • Eileen Agar <i>Seated Figure</i>, 1956 St 528 • André Breton <i>l'Amour fou</i>, 1937 ST.B.2003/4 • Georges Hugnet <i>L'Aventure Dada (1916-1922)</i>, 1957 ST.B.2003/5 • Georges Hugnet <i>Petite anthologie poétique du surréalisme</i>, 1934 ST.B.2003/13 • Georges Bataille <i>Documents 1</i>, 1929 Tijds.756 (1-1) • Georges Bataille <i>Documents 4</i>, 1929 Tijds.756 (1-4) • Georges Bataille <i>Documents 6</i>, 1930 Tijds.756 (2-6) • Eugene Jolas <i>Transition, March</i>, 1932.	No 21, 1932 Tijds.1192 (21) • Eugene Jolas <i>Transition, Number Twenty-Six</i>, 1937 Tijds.1192 (26) • André Breton <i>La révolution surréaliste</i>, 1924 Tijds.1322 (1) • André Breton <i>La révolution surréaliste</i>, 1929 Tijds.1322 (12) • E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1933 Tijds.1324 (3-4) • E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1934 Tijds.1324 (5) • E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1934 Tijds.1324 (6) • E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1936 Tijds.1324 (8) • Albert Skira <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1937 Tijds.1324 (10) • Albert Skira <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i>, 1938 Tijds.1324 (11) • Edouard Léon Théodore Mesens <i>London Bulletin</i>, 1938 Tijds.1417 (1) • Edward W. Titus	<i>This Quarter: Surrealist Number</i>, 1932 Tijds.1451 • René Magritte <i>La carte d'après nature, numero special Janvier-1954</i>, 1954 Tijds.1981/231 (S1) • André Breton <i>Le surréalisme au service de la révolution</i>, 1930-1933 Tijds.1981/235 • Groupe surréaliste en Belgique <i>Bulletin internationale du surréalisme</i>, 1935 Tijds.1981/236 (3) • David Hare <i>VVV: Poetry, Plastic Arts, Anthropology, Sociology, Psychology</i>, 1943 Tijds.1995/560 (2) • Charles Henri Ford <i>View: the Modern Magazine, Marcel Duchamp Number, Series V, No. 1</i>, 1945 Tijds.1995/561 (5-1) • Elsa Schiaparelli <i>Snuff</i>, 1939 V 2228 a-c (KN&V) • Salvador Dalí <i>Le Roy Soleil</i>, 1946 V 2229 a-c (KN&V) • Salvador Dalí <i>Powder Box</i>, 1935 (1960-1970) V 2909 a-c (KN&V) Museo delle Culture di Milano (Mudec), Milaan <i>Dalí, Magritte, Man Ray and Surrealism: Highlights from</i>	<i>Museum Boijmans Van Beuningen</i> 21 mrt 2023 – 30 jul 2023 • René Clair <i>Entr'acte</i>, 1924 34 • Raoul Hausmann <i>Courrier DADA</i>, 1958 1970/263 • Tristan Tzara <i>L'antitête</i>, 1933 1993/405 • André Breton <i>Dictionnaire abrégé du surréalisme</i>, 1938 1994/268 • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : premier cahier</i>, <i>Dimanche : élément: la boue : exemple: le lion de belfort</i>, 1934 1996/256 (1) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : deuxième cahier</i>, <i>Lundi : élément: l'eau : exemple: l'eau</i>, 1934 1996/256 (2) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : troisième cahier</i>, <i>Mardi : élément: le feu : exemple: la couron du dragon</i>, 1934 1996/256 (3) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments</i>	<i>capitaux : quatrième cahier</i>, <i>Mercredi : élément: le sang : exemple: Oedipe</i>, 1934 1996/256 (4) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux : dernier cahier</i>, <i>Jeudi : élément: le noir : exemples: le rire du coq, l'île de paques - Vendredi : élément: la vue : exemple: l'intérieur de la vue - Samedi : élément: inconnu : exemple: la clé des chants</i>, 1934 1996/256 (5) • Max Ernst <i>Une semaine de bonté ou Les sept éléments capitaux</i>, 1934 1996/256 (6) • Salvador Dalí <i>La conquête de l'irrationnel</i>, 1935 1997/6a • André Breton <i>Nadja</i>, 1928 1998/194 • Max Ernst <i>Rêve d'une petite fille qui voulut entrer au Carmel</i>, 1930 1998/196 • André Breton <i>Ne visitez pas l'Exposition Coloniale</i>, 1931 1998/298 • Salvador Dalí <i>Metamorphosis of Narcissus</i>, 1937 1998/493
---	---	--	--	--	--

- André Breton
Qu'est-ce que le surréalisme?, 1934
1999/223
- Comte de Lautréamont
Les chants de Maldoror : illustrations de René Magritte, 1948
1999/226
- Comte de Lautréamont
Oeuvres complètes, contenant Les Chants de Maldoror, les Poésies, les Lettres, 1938
2000/171
- Edouard Léon
Théodore Mesens
Marie : journal bimensuel pour la belle jeunesse, 1926
2000/174 (2)
- Francis Picabia
Pensées sans langage : poème, 1919
2000/300
- Man Ray
Facile, 1935
2001/292
- Céline Arnaud
Ça Ira : revue mensuelle d'art et de critique : Dada, sa naissance, sa vie, sa mort, 1921
2001/359
- Julien Levy Gallery
Drawings and Etchings to Illustrate Lautréamont's 'Chants de Maldoror' by Dalí, 1934
2001/360
- André Breton
Ode à Charles Fourier, 1947
2001/415
- Drouot
Collection André Breton et Paul Éluard : Sculptures d'Afrique, d'Amerique, d'Océanie, 1931
2001/530
- Sigmund Freud
Le rêve et son interprétation, 1925
2003/55
- Julien Levy
Surrealism, 1936
2003/354
- Kurt Schwitters
Die Kathedrale: 8 Lithos von Kurt Schwitters, 1920
2005/123
- Kurt Schwitters
Anna Blume: Dichtungen
1919
2005/178
- Carel Willink
Late bezoekers van Pompeï, 1931
2005 (MK)
- Tristan Tzara
Sept manifestes Dada, quelques dessins de Francis Picabia, 1924
2014/0197
- Salvador Dalí
Salvador Dali: The Endless Enigma, 1939
2017/0103
- André Breton
Les champs magnétiques, 1920
2019/0149
- Max Ernst
La femme 100 têtes, 1929
2019/0198
- André Breton
Manifeste du surréalisme - poisson soluble, 1924
2019/0561
- Roberto Matta
Deux personnages debout, 1961
2701 (MK)
- Max Ernst
Le couple, 1923
2708 (MK)
- René Magritte
Au seuil de la liberté, 1930
2709 (MK)
- Wifredo Lam
Clarividencia, 1950
2728 (MK)
- Salvador Dalí
Le visage de la guerre, 1940
2766 (MK)
- Paul Delvaux
La ville rouge, 1944
2782 (MK)
- Man Ray
Mon premier amour, 1952
2797 (MK)
- Félix Labisse
L'état d'urgence, 1962
2813 (MK)
- Salvador Dalí
Table solaire, 1936
2938 (MK)
- René Magritte
La reproduction interdite, 1937
2939 (MK)
- René Magritte
La jeunesse illustrée, 1937
2940 (MK)
- René Magritte
La saignée, 1938-1939
2941 (MK)
- René Magritte
La maison de verre, 1939
2942 (MK)
- René Magritte
Le poison, 1939
2943 (MK)
- Salvador Dalí
Couple aux têtes pleines de nuages, 1936
2988 a-b (MK)
- Salvador Dalí
Le grand paranoïaque, 1936
2989 (MK)
- Salvador Dalí
Espagne, 1938
2990 (MK)
- Salvador Dalí
Impressions d'Afrique, 1938
2991 (MK)
- René Magritte
Le modèle rouge III, 1937
2992 (MK)
- Man Ray
Composition, 1952
3234 (MK)
- Hans Bellmer
L'idole, 1937
3396 TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
La poupée, 1938
3397 (MK)
- Francis Picabia
Viens avec moi là-bas, 1948
3402 (MK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, 1928-1930
3474 c verso (MK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, 1928-1930
3474 d (MK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, 1928-1930
3474 j (MK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, 1928-1930
3474 k (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 b TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 d TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 f TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 h TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 n TTK-1 (MK)
- Hans Bellmer
Les jeux de la poupée, 1949 (2020)
3497 p TTK-1 (MK)
- Man Ray
La plus belle statue d'Amérique, 1920
3501 (MK)
- Man Ray
La mer de merde, 1920
3503 (MK)
- Yves Tanguy
Paysage avec nuages roses, 1928
3577 (MK)
- Piet Ouborg
Opengaande stilte, 1931
3579 (MK)
- Piet Ouborg
Compositie, 1931
3580 (MK)
- Piet Ouborg
Symbolen in het oneindige, 1955
3581 (MK)
- Meret Oppenheim
Sous les résédas, 1955
3623 (MK)
- Unica Zürn
Zirkus, 1956
3671 (MK)
- Hans Bellmer
Erinnerungen zum thema Puppe, 1934
3726 (MK)
- Hans Bellmer
La poupée, circa 1933
3752 (MK)
- Kurt Ehrhardt
Die Geliebte (Merz-Gestaltung), 1921
3764 (MK)
- René Magritte
Le miroir vivant, 1928
3825 (MK)
- Victor Brauner
Le déserteur, 1931
4026 (MK)
- Jacques Lacomblez
Déplier les énigmes, 2009
4159 (MK)
- Jan Schlechter Duvall
Dreams of Freedom, 1968
4167 (MK)
- Jan Schlechter Duvall
Erotisch, 1971
4168 (MK)
- Kristians Tonny
Le jardin féérique, 1927 (herwerkt circa 1960)
4172 (MK)

- Hans Bellmer
Désarticulation sur fond rayé, 1958
4204 (MK)
- Willem Wagenaar
Wees gegroet zeemeermin, 1932
4208 (MK)
- Leonora Carrington
Again, the Gemini Are in the Orchard, 1947
4220 (MK)
- Philip West
The Living and the Dead, 1976
4224 (MK)
- André Masson
Le Braconnier II, 1931
4252 (MK)
- J.H. Moesman
Behoeftigen, 1931
4281 (MK)
- Salvador Dalí
Tête otorhinologique de Vénus, 1964 (1970)
BEK 1466 (MK)
- Salvador Dalí
Vénus de Milo aux tiroirs, 1936 (1964)
BEK 1467 (MK)
- Man Ray
Le témoin, 1941 (1971)
BEK 1481 a-b (MK)
- Man Ray
L'enigme d'Isidore Ducasse, 1920 (1971)
BEK 1491 (MK)
- Man Ray
Vénus restaurée, 1936 (1971)
BEK 1502 (MK)
- Joan Miró
Monsieur et madame, 1969
BEK 1541 a-b (MK)
- Man Ray
Cadeau / Audace, 1921 (1974)
BEK 1685 (MK)
- Joseph Cornell
Untitled (for Chiarina), circa 1958
BEK 1808 (MK)
- Salvador Dalí
Métronome, 1944
BEK 1868 (MK)
- Hans Arp
Homme vu par une fleur, 1958
BEK 1912 (MK)
- Man Ray
Non-Euclidean Object, 1932 (1973)
BEK 1936 a-b (MK)
- Man Ray
La Fortune III, 1946 (1973)
BEK 1937 a-b (MK)
- Her de Vries
Le Bal des débutantes, 1957-1991
BEK 2003 (MK)
- Yves Tanguy
Le tabernacle, 1928
BEK 2012 (MK)
- Salvador Dalí
Boekomslag van 'Les chants de Maldoror', 1934 (1952)
BRL 1999-01 1 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 6 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 9 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 10 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 11 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 12 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 14 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 15 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 16 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 20 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 41 (PK)
- Salvador Dalí
Illustratie bij 'Les chants de Maldoror', 1934
BRL 1999-01 43 (PK)
- Unica Zürn
Das Weisse mit dem roten Punkt. Unveröffentlichte
Texte und Zeichnungen, 1981
BRL 2021/1 (PK)
- Unica Zürn
Das Haus der Krankheiten, Manuscript no. 2. à HM (Herman Melville), 30 avril - 9 mai 1958. [Facsimile diary], 1986 (1958)
BRL 2021/2 (PK)
- Unica Zürn
Dunkler Frühling, mit drei Zeichnungen von Hans Bellmer, 1969
BRL 2021/3 (PK)
- Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
L 2019/2 (PK)
- Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
L 2019/3 (PK)
- René Magritte
La recherche de l'absolu, 1967
MB 1969/142 (PK)
- Tristan Tzara
Anthologie Dada 4-5, 1919
MB 1970/18 (PK)
- Piet Ouborg
Met tentakels, 1949
MB 1984/T 19 (PK)
- Piet Ouborg
Twee figuren, 1946
MB 1984/T 22 (PK)
- Marcel Duchamp
La mariée mise à nu par ses célibataires, même (La boîte verte), 1934
MB 1990/2 1-15 (MK)
- Marcel Duchamp
De ou par Marcel Duchamp ou Rrose
Sélavy (La boîte-en-valise), 1952
MB 1990/3 (MK)
- Marcel Duchamp
Prière de toucher, 1947
MB 1990/4 (MK)
- André Breton
Young Cherry Trees Secured Against Hares, 1946
MB 1991/5 (MK)
- Man Ray
Au Poil, 1971
MB 1991/8 (MK)
- Salvador Dalí
Souvenir-catalogue, 1936
MB 1992/3 (MK)
- Man Ray
Lèvres d'or, 1967
MB 1995/1 (MK)
- Max Ernst
Petites tables autour de la terre, 1926
MB 1995/3 4 (PK)
- Max Ernst
La châle à fleurs de givre, 1926
MB 1995/3 5 (PK)
- Max Ernst
Elle garde son secret, 1926
MB 1995/3 11 (PK)
- Max Ernst
La palette de César, 1926
MB 1995/3 21 (PK)
- Max Ernst
L'origine de la pendule, 1926
MB 1995/3 27 (PK)
- Max Ernst
L'évadé, 1926
MB 1995/3 31 (PK)
- Hans Bellmer
Erotisme Métaphisique,
datering onbekend
MB 1999/1 (PK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, circa 1960
MB 2011/T 4 (PK)
- Kristians Tonny
Zonder titel, circa 1960
MB 2011/T 5 (PK)
- Unica Zürn
Komposition, 1955
MB 2011/T 6 (PK)
- Conroy Maddox
Mechanical Communications, 1943
MB 2014/T 2 (PK)
- Hans Bellmer
Sans titre, 1959
MB 2015/T 1 (PK)
- Jacques Lacomblez
Automatisme I, 2007
MB 2018/T 10 (PK)
- Jacques Lacomblez
Jardin du Vide IV, 2011
MB 2018/T 11 (PK)
- Eileen Agar
Silver Bird, 1965
MB 2018/T 38 (PK)
- Eileen Agar
Untitled, 1940
MB 2018/T 39 (PK)
- Eileen Agar
Untitled (Sea Object), circa 1940-1950
MB 2018/T 40 (PK)
- Eileen Agar
Untitled, circa 1960-1970
MB 2018/T 41 (PK)
- J.H. Moesman
Handen, 1929
MB 2021/T 23 (PK)
- Marcel Duchamp
Rotoreliefs (Optical Disks), 1935

MB 12342 a-g (MK)	• André Breton <i>La révolution surréaliste</i> , 1924 Tijds.1322 (1)	<i>de la révolution</i> , 1930-1933 Tijds.1981/235	1633 1972/103 m	• Rembrandt van Rijn <i>Adam en Eva</i> , 1638 DN 1951/272 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Christus aan het volk getoond</i> , 1655 DN 1973/294 (PK)
• Paul Delvaux <i>Les phases de la lune III</i> , 1942 St 132	• André Breton <i>La révolution surréaliste</i> , 1929 Tijds.1322 (12)	• Groupe surréaliste en Belgique <i>Bulletin internationale du surréalisme</i> , 1935 Tijds.1981/236 (3)	• Rembrandt van Rijn <i>De heilige Hieronymus lezend</i> , 1634 BdH 1422 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Abraham ontvangt de engelen</i> , 1656 DN 1952/273 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De drie kruisen</i> , 1653 DN 1974/295 (PK)
• Eileen Agar <i>Seated Figure</i> , 1956 St 528	• E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i> , 1933 Tijds.1324 (3-4)	• David Hare <i>VVV: Poetry, Plastic Arts, Anthropology, Sociology, Psychology</i> , 1943 Tijds.1995/560 (2)	• Rembrandt van Rijn <i>De besnijdenis</i> , circa 1625 BdH 2783 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Abraham en Izaäk</i> , 1645 DN 1954/275 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De terugkeer van de verloren zoon</i> , 1636 DN 1975/296 (PK)
• André Breton <i>l'Amour fou</i> , 1937 ST.B.2003/4	• E. Tériadel <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i> , 1934 Tijds.1324 (5)	• Charles Henri Ford <i>View: the Modern Magazine, Marcel Duchamp Number, Series V, No. 1</i> , 1945 Tijds.1995/561 (5-1)	• Rembrandt van Rijn <i>De dood van Maria</i> , 1639 BdH 4456 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Jozef vertelt zijn dromen</i> , 1638 DN 1957/278 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De heilige Hieronymus bij een knotwilg</i> , 1648 DN 1979/300 (PK)
• Georges Hugnet <i>L'Aventure Dada (1916-1922)</i> , 1957 ST.B.2003/5	• E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i> , 1934 Tijds.1324 (6)	• Elsa Schiaparelli <i>Snuff</i> , 1939 V 2228 a-c (KN&V)	• Ferdinand Bol <i>Het offer van Gideon</i> , circa 1641-1644 BdH 6714 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De verkondiging aan de herders</i> , 1634 DN 1962/283 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De heilige Hieronymus lezend in een Italiaans landschap</i> , circa 1653 DN 1980/301 (PK)
• Georges Hugnet <i>Petite anthologie poétique du surréalisme</i> , 1934 ST.B.2003/13	• E. Tériade <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i> , 1936 Tijds.1324 (8)	• Salvador Dalí <i>Le Roy Soleil</i> , 1946 V 2229 a-c (KN&V)	• Dirck Volkertsz. Coornhert <i>De thuiskomst van de verloren zoon</i> , circa 1548 BdH 7593 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De vlucht naar Egypte</i> , circa 1652 DN 1963/284 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De heilige Franciscus biddend onder een boom</i> , 1657 DN 1981/302 (PK)
• Georges Bataille <i>Documents 1</i> , 1929 Tijds.756 (1-1)	• Albert Skira <i>Minotaure : revue artistique et littéraire</i> , 1937 Tijds.1324 (10)	• Salvador Dalí <i>Mae West Lips Sofa</i> , 1938 V 2280 (KN&V)	• Lucas van Leyden <i>De triomf van Mordechai</i> , 1515 BdH 12167 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De rust op de vlucht naar Egypte: licht geëst</i> , 1645 DN 1964/285 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Medea of Bruiloft van Jason en Creusa</i> , 1648 DN 1983/304 (PK)
• Georges Bataille <i>Documents 2</i> , 1929 Tijds.756 (1-2)	• Edouard Léon Théodore Mesens <i>London Bulletin</i> , 1938 Tijds.1417 (1)	• Salvador Dalí <i>Powder Box</i> , 1935 (1960 1970) V 2909 a-c (KN&V)	• Lucas Vorsterman (I) <i>De kruisafname</i> , 1620 BdH Boek FA 82 16721 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Christus preekt ('La Petite Tombe')</i> , circa 1657 DN 1966/287 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De kleine leeuwenjacht (met twee leeuwen)</i> , circa 1629 DN 1984/305 (PK)
• Georges Bataille <i>Documents 3</i> , 1929 Tijds.756 (1-3)	• Edward W. Titus <i>This Quarter: Surrealist Number</i> , 1932 Tijds.1451	Worcester Art Museum, Worcester V.S. (venue 1) <i>Rembrandt the Etcher</i> 18 nov 2023 – 19 feb 2024	• Albrecht Dürer <i>Christus verdrijft de geldwisselaars uit de tempel</i> , circa 1508-1509 DN 1180/131 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>De opwekking van Lazarus</i> , circa 1632 DN 1970/291 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Joden in de synagoge</i> , 1648 DN 1987/308 (PK)
• Georges Bataille <i>Documents 4</i> , 1929 Tijds.756 (1-4)	• René Magritte <i>La carte d'après nature, numero special Janvier-1954</i> , 1954 Tijds.1981/231 (S1)	• Adam Colonia <i>De verkondiging van de engel aan de herders</i> , 1662 1126 (OK)	• Rembrandt van Rijn <i>Zelfportret met opgeheven sabel</i> , 1634 DN 1948/269 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Christus zegent de kinderen en geneest de zieken ('Honderd-guldenprent')</i> , circa 1648 DN 1971/292 (PK)	• Rembrandt van Rijn <i>Kunstenaar tekenend naar model ('Het beeldt van Pigmalion')</i> , circa 1639 DN 1994/315 (PK)
• Georges Bataille <i>Documents 6</i> , 1930 Tijds.756 (2-6)	• André Breton <i>Le surréalisme au service</i>	• Rembrandt van Rijn <i>Het scheepje van fortuin</i> ,	• Rembrandt van Rijn <i>pluimendoed</i> , 1634 DN 1950/271 (PK)		
• Eugene Jolas <i>Transition, March, 1932. No 21</i> , 1932 Tijds.1192 (21)					
• Eugene Jolas <i>Transition, Number Twenty-Six</i> , 1937 Tijds.1192 (26)					

- Rembrandt van Rijn
Zittend mannelijk naakt, één been uitgestrekt, 1646
DN 1995/316 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Vrouw die haar voeten baadt in een beekje, 1658
DN 1997/318 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Diana in het bad, circa 1631
DN 1998/319 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Landschap met jager en honden ('Het jagertje'), circa 1648
DN 2000/321 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Gezicht op de Diemerdijk met een melkboer en boerenhuizen ('Het melkboertje'), circa 1650
DN 2001/322 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Landschap met drie boerenhuizen aan een weg, 1650
DN 2002/323 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Landschap met vierkante toren, 1650
DN 2003/324 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Landschap met een boerderij aan een weg naast een kanaal, circa 1652
DN 2004/325 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Landschap met boerenwoning en hoge boom, 1641
DN 2005/326 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De windmolen, 1641
DN 2007/328 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Panorama bij Bloemendaal met het landgoed Saxenburg ('Het landschap van de Goudweger'), 1651
DN 2008/329 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Kanaal met grote boot en een brug ('Het schuytje op de voorgrond'), 1650
DN 2009/330 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Oude bebaarde man met bontmuts en fluwelen mantel, circa 1631
DN 2010/331 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een geleerde in zijn studeerkamer ('Faust'), circa 1652
DN 2013/334 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Cornelis Claesz. Anslo, predikant, 1641
DN 2014/334 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Jan Lutma, goudsmid, 1656
DN 2015/335 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Jan Asselijn, schilder ('Krabbetje'), circa 1647
DN 2016/336 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Lieven Willemsz. van Coppenol ('De grote Coppenol'), circa 1658
DN 2019/339 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De eerste 'oosterse' kop, 1635
DN 2020/340 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De tweede 'oosterse' kop, circa 1635
DN 2021/341 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De vierde 'oosterse' kop, circa 1635
DN 2022/342 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Kaalhoofdige oude man: profiel naar rechts; de vader van Rembrandt (?), 1630
DN 2024/344 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Zelfportret met naar voren getrokken muts, circa 1630
DN 2025/345 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De grote Joodse bruid, 1635
DN 2027/347 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Rembrandts moeder met een hoofddoek, blik naar beneden gericht: alleen de kop, 1633
DN 2030/350 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Drie vrouwenkoppen, waarvan één slapend, 1637
DN 2032/352 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Schetsblad met een vrouw die ziek in bed ligt, circa 1639
DN 2033/353 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Oude vrouw, zittend in een hut, met een streng uien aan de wand, circa 1629-1631
L 1953/4 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Christus voor Pilatus, 1636
L 1962/93 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De kruisafname, 1633
L 1962/94 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een blinde liereman en zijn familie aan de deur van een huis, 1648
L 2013/1 (PK)
- Salomon Savery
Christus verdrijft de geldwisselaars uit de tempel, circa 1635-1650
L 2015/315 78 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Driekoningen: een nachtstuk, circa 1651
MB 1948/9 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De heilige Hieronymus in een donker vertrek, 1642
MB 1948/65 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Jozef vertelt zijn dromen, circa 1638
MB 1958/T 32 verso (PK)
- Rembrandt van Rijn
Het offer van Abraham, 1655
MB 1962/217 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Medea of Bruiloft van Jason en Creusa, 1648
MB 1962/237 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Drie oosterse figuren (Jacob en Laban?), 1641
MB 1962/238 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een boer roept: 'Tis vinnich kout', 1634
MB 1962/243 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een boer antwoordt: 'Dats niet', 1634
MB 1962/244 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Christus verdrijft de geldwisselaars uit de tempel, 1635
MS 325 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Christus en de Samaritaanse vrouw, 1658
MS 326 (PK)
- Rembrandt van Rijn
De straatmuzikanten, circa 1635
MS 330 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Zelfportret met Saskia, 1636
MS 640 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Christus en de Samaritaanse vrouw, 1658
OB 5544 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een liereman gevolgd door kinderen aan de deur van een huis ('De schoolmeester'), 1641
OB 5568 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Een liereman gevolgd door kinderen aan de deur van een huis ('De schoolmeester'), 1641
OB 5569 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Drie studies van mannen met pelsmutsen, circa 1637
R 84 recto (PK)
- Rembrandt van Rijn
Bebaarde oude man met hoge bontmuts, de ogen gesloten, circa 1635
R 84 verso (PK)
- Rembrandt van Rijn
Gezicht op Haarlem met op de voorgrond het landgoed Saxenburg, circa 1650-1651
R 130 (PK)

Publicaties

In eigen beheer

De vuurvogelgeneratie. Kunstenaars in een verwoeste stad

Auteur: Sandra Smets
Museum Boijmans Van
Beuningen, 312 p.,
ISBN: 9789069183275
Vormgeving: Studio
Maud van Rossum

Lee Miller in Print NL

Auteur en eindredactie:
Saskia van Kampen-Prein,
met bijdragen van: Ami
Bouhassane, Madelief Hohé,
Lisa Hostetler, Robin Muir,
Antony Penrose, Hilary
Roberts, Julie Summers,
Hripsimé Visser
Museum Boijmans
Van Beuningen, 252 p.,
ISBN: 9789069183299
Vormgeving: Hans Gremmen

Lee Miller in Print ENG

Auteur en eindredactie:
Saskia van Kampen-Prein,
met bijdragen van: Ami
Bouhassane, Madelief Hohé,
Lisa Hostetler, Robin Muir,
Antony Penrose, Hilary
Roberts, Julie Summers,
Hripsimé Visser
Museum Boijmans
Van Beuningen, 252 p.,
ISBN: 9789069183305
Vormgeving: Hans Gremmen

De kronkel in de kunst/ Twists and Turns in Art (Agenda 2024)

Auteur: Alex de Vries,
vertaling: Gerard Forde
Museum Boijmans Van
Beuningen, ISBN:
9789069183312
Vormgeving: Tessa van der
Waals, opmaak: Willem
Morelis

Jaarverslag 2022 Museum Boijmans Van Beuningen

Tekst, redactie en productie:
medewerkers Museum
Boijmans Van Beuningen,
172 p.
Vormgeving: Thonik

Diversen

10 jaar Nedspice Restauratiefonds

Voorwoord: Alfons van Gulick,
Ina Klaassen; teksten:
Ruben Suykerbuyk, Sophie
Teunissen, Christel van Hees
Museum Boijmans Van
Beuningen, 20 p., ter
gelegenheid van het 10-jarig
bestaan van het Nedspice
Restauratiefonds

Online

Friedrich August-albums

Auteur: Mireille Linck
[www.boijmans.nl/collectie/
onderzoek/
friedrich-august-albums](http://www.boijmans.nl/collectie/onderzoek/friedrich-august-albums)

Italiaanse tekeningen 1400-1600

Auteurs: Klazina Botke,
Giada Damen, Rhoda
Eitel-Porter, Albert J. Elen,
Chris Fischer, Maud Guichané,
Suzie Hermán, Mees Knarren,
Esmé van der Krieke, Michael
Kwakkelstein, Rosie Razzall,
Alicia Rojas Costa, Gert Jan
van der Sman, Surya
Stemerding, Mary Vaccaro,
Sarah Vowles
[www.boijmans.nl/collectie/
onderzoek/italiaanse-
tekeningen-1400-1600](http://www.boijmans.nl/collectie/onderzoek/italiaanse-tekeningen-1400-1600)

Externe publicaties gerelateerd aan Museum Boijmans Van Beuningen

**Dalí, Magritte, Man Ray e il
Surrealismo. Capolavori dal
Museo Boijmans Van
Beuningen di Rotterdam**

Auteurs: Els Hoek,
Alessandro Nigro
24 ORE Cultura, Milano, 268
p., ISBN: 9788866486497
Vormgeving: studio FM milano

**A Surreal Shock:
Masterpieces from Museum
Boijmans Van Beuningen**

Auteurs: Els Hoek, Jakob
Vengberg Sevel, Camilla
Skovbjerg Paldam
ARoS Aarhus Kunstmuseum,
264 p., ISBN: 9788792184801
Vormgeving: Spine Studio

**[H]erkennen Herbouwen.
Wonderkamers van het
Rotterdams koloniaal
verleden**

Kunsthall Rotterdam, 6 p.



Presentaties

Depot Boijmans Van Beuningen

Hoogtepunten uit de museumcollectie

23.03.2022 – 03.03.2024

Conservator: Peter van der Coelen

In Galerie I is een presentatie met publiekslievelingen uit de museumcollectie te zien. Het gaat om een selectie van circa 14 schilderijen uit de vijftiende tot en met de twintigste eeuw: van Jan van Eyck tot Jean-Michel Basquiat. Af en toe vindt er een wisseling van schilderijen plaats, en wanneer de voorbereidingen worden getroffen voor de tentoonstelling *Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum* die in het najaar van 2023 wordt geopend worden vrijwel alle werken gewisseld. Bij deze grote wissel wordt ook het eerder dit jaar verworven schilderij *Pivoines* (Pioenrozen) van Berthe Morisot toegevoegd. De werken worden gepresenteerd op 'glazen ezels' naar ontwerp van de Italiaans-Braziliaanse architect Lina Bo Bardi. Ze ontwierp deze voor het nieuwe gebouw van het Museu de Arte de São Paulo (1968),

mede als een middel om schilderijen van hun 'heilige' karakter te ontdoen. De glazen platen zijn ingeklemd in betonnen voetstukken die vrij in de ruimte staan. Bezoekers kunnen om de werken heen lopen en daardoor ook de achterkanten van de schilderijen bekijken. Deze geven informatie over het materiaal, de techniek en de herkomst van een object. Omdat het depot een werkgebouw is, kunnen bezoekers ook met de opbouw meekijken. Via een computer op zaal kunnen zij gedurende de hele presentatie bovendien een eigen topstuk kiezen en de afbeelding live op een glazen ezel projecteren. Veelgenoemde favorieten worden tijdens het jubileumjaar in 2024 opgenomen in de selectie voor *Lievelingen/ Beloved - Hoogtepunten uit 175 jaar Boijmans*.

IFFR 2023 - Steve McQueen: *Sunshine State*

26.01.2023 – 12.02.2023

Samenwerking: IFFR, Stichting Droom en Daad, Art Rotterdam en Museum Boijmans Van Beuningen

Museum Boijmans Van Beuningen, Stichting Droom

en Daad, Art Rotterdam en het IFFR slaan de handen ineen om de presentatie *Steve McQueen: Sunshine State* in het depot mogelijk te maken. Het werk is door McQueen in opdracht van het IFFR gemaakt ter ere van zijn vijftigste jubileum dat in 2021 gevierd had moeten worden maar door de corona-epidemie werd uitgesteld. *Sunshine State* is McQueens eerste nieuwe installatie sinds zijn kunstwerk *Year 3* in Tate Britain in 2019. Het is een multichannel videoproject bestaande uit twee schermen die met de achterzijde tegen elkaar zijn geplaatst. Het werk start met een brandende zon terwijl daarnaast beelden uit het muzikale drama *The Jazz Singer* (1927) worden getoond en geanalyseerd. Die film, met de beroemde zanger Al Jolson in de hoofdrol, staat bekend als de eerste 'talkie' in de filmgeschiedenis die van gesynchroniseerde dialoog gebruikmaakte. De presentatie is te zien in Galerie III op de vijfde verdieping van het depot, een grote zaal die eigendom is van Stichting Droom en Daad. Het is de eerste tentoonstelling die hier sinds

de opening van het gebouw in november 2021 plaatsvindt.

Le Miroir Vivant No. 1 – Neo Muyanga

09.03.2023 – 18.06.2023

Conservatoren: Annemartine van Kesteren en Francesco Stocchi

Neo Muyanga is een Zuid-Afrikaanse componist, muzikant, kunstenaar en filosoof. De multidisciplinaire artiest is de eerste gast-kunstenaar in het nieuwe meerjarenprogramma *Le Miroir Vivant*. Vanaf begin april tot eind juni verandert hij Galerie II op de vierde verdieping in een dynamische werkplaats waar bezoekers altijd binnen mogen lopen en daardoor deelgenoot van het project worden gemaakt. Ze kunnen zijn proces volgen, zijn films van eerdere werken bekijken en geselecteerde objecten uit de collectie zien. Na maanden van verkennen, repeteren en onderzoeken sluit Muyanga zijn werkperiode af met een muzikale slotmanifestatie door het hele depot. De performance *Do they work? Spells against othering* wordt uitgevoerd samen met een Rotterdams koor, een solo-performance van opera-zangeres Nienke Nasserian, *spoken word artist* Moze Nael, breakdancer Menno van Gorp en een talk met kunstenaar

Alicia Framis. Neo Muyanga versmelt in zijn werk verschillende stijlen zoals new opera, jazzimprovisatie of traditionele liederen in Zulu en Sotho. Zijn composities zijn gebaseerd op gemeenschappelijke verhalen over menselijkheid en thema's als uitsluiting, uitbuiting en de Afrikaanse diaspora. Door gevoelens als angst voor het onbekende, geborgenheid en veiligheid bloot te leggen wil Muyanga met zijn stukken verbinden in plaats van polariseren. Omdat hij in zijn kunst vooral met mensen werkt en minder met objecten, staat fluiditeit centraal. Hij laat zich graag inspireren door improvisatie en onverwachte wendingen die door de inbreng van anderen kunnen optreden. *Le Miroir Vivant*, naar het gelijknamige schilderij (1929) van René Magritte (1929), is een nieuw meerjarig programma van het museum. Jaarlijks wordt een internationale kunstenaar uitgenodigd om een compleet eigen invulling te geven aan één van de galerieruimten. *Le Miroir Vivant* wordt mogelijk gemaakt door Stichting Ammodo.

Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden en de collectie

06.10.2022 – 02.04.2023

Conservator: Alexandra van Dongen

Unpacking Boijmans is een vervolg op het Rotterdamse onderzoek naar het koloniale en slavernijverleden van de stad en bestaat uit een onderzoekspresentatie waarbij depotbezoekers worden uitgenodigd actief mee te kijken en denken. Aan de hand van drie wisselende thema's worden de sporen van het koloniale en slavernijverleden verbonden met kunstwerken en voorwerpen uit de collectie. Het project begint in 2022 en loopt door tot in 2023. Thema 1 (6 oktober 2022 – 5 december 2022) ging over handel. Uiteenlopende collectiestukken dragen de sporen van de koloniale productie, handel en consumptie van suiker, tabak, thee en koffie. Thema 2 (6 december 2022 – 6 februari 2023) gaat over beeldvorming. In de museumcollectie bevinden zich kunstwerken en voorwerpen met daarop mensen die volgens koloniale en racistische representaties zijn uitgebeeld. Hierbij toont kunstenaar Boris van Berkum zijn onlangs door het museum aangekochte pronkvaas *Kabra Blauw*, die hij in samenwerking met de Afro-Surinaamse Wintipriesteres Marian Markelo heeft gecreëerd. Thema 3 (7 februari 2023 – 2 april 2023) gaat over verzamel- en tentoonstellings-geschiedenis. Uit de collectie

zijn werken en objecten getoond die vanwege de herkomst sporen van het koloniale verleden laten zien, zoals de voormalige particuliere collecties van dr. Elie van Rijckevorsel en dr. J.C.J. Bierens de Haan. Deze presentatie is te zien in de ruimte A3.09 op de derde verdieping, die eigenlijk bestemd is voor verhuur.

Kevin Osepa

03.10.2022 – 05.02.2023

Conservator: Alexandra van Dongen

Tijdens het onderzoeksproject *Unpacking Boijmans* pleegt kunstenaar Kevin Osepa een subtiele interventie. In de filmruimte van het depot op de tweede verdieping toont hij zijn prijswinnende film *La Última Ascensión* (2022, Smarthouse Films), waarmee hij onder andere een Gouden Kalf won. De film gaat over de invloed van het pre-koloniale verleden van het eiland op het postkoloniale Curaçao van vandaag, wat heeft geresulteerd in een intiem portret over rouw en genezing. Het is een gelaagde en symbolische ode aan het eiland Curaçao en zijn onvertelde verhalen, gedragen door Afro-Caraïbische en inheemse spiritualiteit. De film is tevens door het museum aangekocht.

Vooruitkijken: Objects of Change

14.04.2023 – 02.09.2023

Conservator: Annemartine van Kesteren

In *Vooruitkijken: Objects of Change* wordt de museumcollectie vanuit een denkbeeldige toekomst bestudeerd. Het museum bekijkt de collectie door de ogen van bezoekers uit het jaar 2108 en verzamelt samen met kunstenaars en bezoekers kennis over ons culturele erfgoed. De presentatie bestaat uit verschillende onderdelen: de film *Fordlandia* (Fordlandia) van kunstenaar Melanie Smith, een onderzoek naar de designverzameling van het museum door Museum of 21st Century Design, het project *De Zachte Stad* van ontwerper Christien Meindertsma en de *Human Power Plant* van kunstenaar Melle Smets dat hij samen met onder andere Het Huis van de Toekomst maakte. In de presentatie is ook de online tentoonstelling *De menskrachtcentrale (2050)* te zien, die de kijker meeneemt naar de Rotterdamse wijk Bospolder-Tussendijken (BoTu) in 2050 en een speculatief scenario verbeeldt waarin bewoners voor alles wat ze nodig hebben hun eigen energie opwekken. Deze menskrachtwijk is door

kunstenaar Melle Smets in de vorm van een interactieve tekening in kaart gebracht en gevisualiseerd. Door de tekening kom je meer te weten over verhalen van de wijk, over thema's als energie en samenwerken en over verschillende kunstwerken uit de collectie van het museum. Onderdeel van de online tentoonstelling zijn podcasts waar buurtbewoners aan het woord komen, en een videoreeks over een aantal collectiestukken waarin de thema's van de menskrachtwijk naar voren worden gebracht, zoals *De toren van Babel* van Pieter Bruegel. De online tentoonstelling is gemaakt door Roel van Tour (concept) en Vera van de Seyp (ontwerp en coding). *Vooruitkijken: Objects of Change* is te zien in de ruimte A3.09 op de derde verdieping, die eigenlijk bestemd is voor verhuur.

Smart*Light Project

22.05.2023 – 01.09.2024

Conservator: Ruben Suykerbuyk

In het onderzoeksproject Smart*Light wordt een compacte en verplaatsbare bron van zeer heldere röntgenstraling met instelbare golflengte ontwikkeld, een 'tafelmodel synchrotron'. Een consortium van twaalf

organisaties in Nederland en Vlaanderen ontvangt voor dit onderzoek een subsidie van 2,85 miljoen euro van het Europees fonds voor Regionale Ontwikkeling (Interreg Vlaanderen-Nederland). Smart*Light kan uiteindelijk worden gebruikt in klinische toepassingen voor medische diagnostiek, in onderzoekslaboratoria voor het ontwikkelen van nieuwe materialen en in musea om kunstwerken te onderzoeken. Museum Boijmans Van Beuningen en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen zijn de museale partners binnen het project. Het onderzoeksproject kent echter verschillende tegenslagen en de lichtbron komt niet gereed binnen de tijdspanne waarin het project moet plaatsvinden. Toch maakt Museum Boijmans Van Beuningen een presentatie met een film van Gerrit Schreurs over de rol en het belang van röntgenstraling bij kunsthistorisch onderzoek. Daarin is te zien hoe de techniek meteen vanaf de ontdekking van röntgenstraling in 1895 is ingezet om inzicht te krijgen in de techniek, materiële geschiedenis en authenticiteit van schilderijen. De presentatie vindt plaats aan de lange wand op de tweede verdieping tegenover de restauratieateliers.

Kunst tussen de ruïnes

15.09.2023 – 14.01.2024
Gastconservator: Sandra Smets

Het project omvat een presentatie, plattegrond en publicatie die laten zien hoe bloeiend het kunstleven tijdens de Tweede Wereldoorlog in Rotterdam was. In Depot Boijmans Van Beuningen is kunst uit de collectie te zien die in die periode werd gemaakt of die een andere connectie met de bezettingsjaren heeft. Ook verschijnt het boek *De vuurvogelgeneratie* van kunsthistoricus en gastconservator Sandra Smets. Hierin beschrijft zij het leven van een tiental kunstenaars tijdens de oorlog in Rotterdam. Tot besluit is er een interactieve, online wandelkaart die iedereen uitnodigt om deze geschiedenis zelf in Rotterdam te verkennen. Deze presentatie is te zien in de ruimte A3.09 op de derde verdieping, die eigenlijk bestemd is voor verhuur.

Drawing Probable Conclusions / Conclude with Probable Drawings – Rosa Barba

22.09.2023 – 05.11.2023
Galerie II
22.09.2023 – 03.03.2024
Galerie III
Conservator: Francesco Stocchi

Beeldend kunstenaar en filmmaker Rosa Barba wordt uitgenodigd onderzoek naar de film- en videocollectie van het museum te doen. Deze bestaat uit ruim 250 werken van 140 verschillende kunstenaars. De collectie is de afgelopen jaren volledig gedigitaliseerd en kan door iedereen in de twee studiecabines op de tweede verdieping van het depot worden bestudeerd. Barba werkt met de conceptuele kwaliteiten van cinema en combineert film, installaties en sculpturen met performance, tekst en publicaties, waarbij ze de grenzen van al deze disciplines verlegt. Haar onderzoek en presentatie zijn te zien in Galerie II en later ook in Galerie III, en bestaan uit verschillende fases. Ze begon met enkele films en breidde haar reis door de collectie vervolgens uit met de orkestrale installatie *Drawing Probable Conclusions*. Ze selecteert films van onder anderen Fiona Tan, Miguel-Ángel Cárdenas, Anna, Deimantes Narkevicius en Rivane Neuenschwander. Deze vult ze aan met enkele bruiklenen: *Strikes at Time* (2011) van Raqs Media Collective en werk van Joan Jonas, Jimmy Robert en Wendelien van Oldenborgh. Tijdens Art Rotterdam 2024 (1 t/m 4 februari 2024)

wordt dit project afgesloten met *Conclude with Probable Drawings*, een programma van acties en optredens, waaronder Barba's *Voice Engine* (2021-24) en *Here, There, Where the Echoes Are* (2016-24). Gelijktijdig is een presentatie te zien over de verzamelgeschiedenis van de film- en videocollectie.

Lee Miller in Print

16.11.2023 – 18.02.2024
Conservator: Saskia van Kampen-Prein

Lee Miller werd in 1907 als dochter van een amateurfotograaf in de staat New York geboren. Na een korte periode als model kwam ze zelf achter de camera te staan. Dat was voor een vrouw in die periode, het interbellum, een bijna uniek gegeven. Ze werkte onder anderen met Man Ray en ontwikkelde zich tot surrealist. Haar foto's en teksten verschenen voor- namelijk in tijdschriften; fototentoonstellingen zoals we ze tegenwoordig kennen werden destijds nog maar nauwelijks georganiseerd. Gedurende de Tweede Wereldoorlog woonde Miller in Londen, waar ze was verbonden aan de Britse uitgave van *Vogue*. Via het tijdschrift belandde ze als fotograaf aan het front en

legde daar steden, burgers, kampen en soldaten vast. Kort na de oorlog liet ze zich vereeuwigen in de badkuip van Adolf Hitler. De laatste decennia van haar leven (ze stierf in 1977) leidde ze een ander bestaan, waarin ze zichzelf opnieuw uitvond: ze experimenteerde met surrealistische gerechten, waarmee ze andermaal volop de pers haalde. *Lee Miller in Print* is het resultaat van jarenlang onderzoek naar haar gepubliceerde oeuvre. Vele, tot dan onbekende, publicaties van Millers werk werden ontdekt in de archieven van tientallen tijdschriften, van bekende titels als *Harper's Bazaar* en *Vogue* tot avantgardistische magazines in beperkte oplages. Het project bestaat uit een boek en een presentatie in Galerie II. Het boek geeft een rijk overzicht van Millers werk en bevat teksten van conservator Saskia van Kampen-Prein en een aantal gastauteurs onder wie Antony Penrose, de zoon van Miller. In de presentatie is een groot aantal van haar foto's te zien, geclusterd in tijdvakken; een combinatie van vintage prints, moderne afdrukken, tentoonstellingskopieën en bladzijden uit tijdschriften.

Doorlopende presentaties

Atriumvitruines

De 13 vitrines in het atrium van het depot zijn ontworpen door Marieke van Diemen. Ze zijn ingericht met ruim 300 objecten uit de collectie en enkele bruiklenen. Door nauwkeurige keuze en plaatsing van de kunstwerken en door de verlichting vormt de sterk uiteenlopende selectie toch een samenhangend geheel. Zo krijgen bezoekers bij het betreden van het depot in een oogopslag een eerste indruk van de collectie. De keuze van objecten is voortdurend in beweging; er komen werken bij, er worden werken verwijderd, er vinden interventies plaats. De wisselingen worden gedaan vanwege lichtgevoeligheid van bepaalde collectiestukken, een benodigde behandeling of restauratie of omdat een werk wordt uitgeleend ten behoeve van een tentoonstelling op een andere plek. De meest in het oog springende toevoegingen dit jaar zijn de geheel opnieuw ingerichte vitrine nummer 4, die door kunstenaar Cyprien Gaillard op uitnodiging van het museum rondom zijn door het museum aangekochte werk *L'Ange du foyer* (Vierte Fassung) is ingericht. Een andere bijzondere toevoeging is de

plaatsing van *Mahjoub* 4, de elektrische scooter gemaakt door kunstenaar Éric Van Hove die het museum naar aanleiding van zijn gelijknamige project bij Zuid. aankoopt.

Family of Objects

2022 – 2024

Conservator: Sue-an van der Zijpp

Family of Objects is een twee en een half jaar durend onderzoeks- en publieks-programma in het depot, waarbij de collectie in co-creatie met het publiek in termen van familierelaties wordt onderzocht. Het programma bestaat uit vijf fases met verschillende thema's. In fase 1 (1 maart 2022 – 31 augustus 2022) staat het introduceren en presenteren van Maya centraal. Maya wordt in het depot onthuld door de leerlingen van de Rotterdamse Mariaschool. Maya, gemaakt door de Finse keramist Erna Aaltonen en jarenlang een eenling in de collectie, is er nu aan toe om een familie te stichten en gaat op zoek naar een partner. Dat gebeurt in fase 2 (1 september 2022 – 31 januari 2023). Met input van leerlingen van de Mariaschool en Melanchthon Schiebroek in samenwerking met de bewoners van Borgsate is een selectie van dertien

potentiële partners gemaakt. Zij worden gepresenteerd op verschillende plekken in het depot. Het is een spannende strijd; bezoekers mogen stemmen op hun favoriet via de depot-app en er is een gelukkige winnaar. In de derde fase van *Family of Objects* (1 maart – 30 september 2023) bouwt Maya samen met partner Irina aan een familie. In het depot kun je hieraan meedoen. Het museum gaat met bezoekers op zoek naar nieuwe familieleden van Maya en bedenkt samen met hen verhalen over deze familieleden, en wat hun relatie tot Maya is. Op deze manier ontstaan er verrassende combinaties van objecten die anders nooit samen te zien zouden zijn.

Entreegebied – John Körmeling

Het entreegebied van het depot is ingericht door beeldend kunstenaar John Körmeling. Sinds de opening van het depot zijn er verschillende inrichtingselementen toegevoegd. In 2023 zijn dat extra lockers in een draaiend meubel.

Het Leven Verspillen Aan Jou – Pipilotti Rist

Het Leven Verspillen Aan Jou van de Zwitserse kunstenaar

Pipilotti Rist is een buiten-kunstwerk. De video-installatie verlicht een deel van de openbare ruimte rond de hoofdingang van het depot van zonsondergang tot middernacht. Rist nodigt iedereen uit tot interactie, om samen te dansen en te spelen in het gekleurde licht. Er zijn dit jaar nieuwe *renderings* van Studio Pipilotti Rist toegevoegd en de eerste ideeën zijn in ontwikkeling om tijdens speciale momenten andere werken door andere kunstenaars via dezelfde installatie te presenteren, dit plan is in 2023 nog niet gerealiseerd, maar wel in ontwikkeling en zal in 2024 te zien zijn, ter ere van de Sikkensprijs 2024 die aan Pipilotti Rist wordt toegekend.

Zuid. Boijmans Van Beuningen

Commissions

KOM - Fenmei Hu

21.01.23 – 22.04.23

Conservator: Alexandra van Dongen en Stijn Kemper

KOM is een langdurig project waarbij Chinees-Rotterdams beeldend kunstenaar Fenmei Hu (Space 101) het verhaal vertelt van de eeuwenoude porseleintroute tussen China, Nederland en Rotterdam.

Geïnspireerd op het Chinese landschap van haar grootmoeder toont ze een collectie rijstkommen die ze van de Chinese gemeenschap in Rotterdam ontving. Deze porseleinen gebruiksvoorwerpen belichamen niet alleen het verhaal van oude transculturele handelsroutes, maar vertellen ook over de migratie van mensen en de culturele uitwisseling die via Chinees porselein ontstond.

Mahjoub: etappe Rotterdam-Zuid – Éric Van Hove

21.01.23 – 20.05.23

Conservator: Annemartine van Kesteren

Voor *Mahjoub: etappe Rotterdam-Zuid*, het project van Éric Van Hove, is er hard gewerkt aan een elektrische scooter. In de werkplaats van het Mahjoub Initiatief wordt van januari tot mei 2023 door lokale ambachtslieden, Rotterdammers en studenten gewerkt aan de bouw van de *Mahjoub* 4, editie Rotterdam-Zuid. Het prototype van deze e-scooter laat zien dat zeer complexe producten geheel met lokale kennis, materialen en skills kunnen worden gemaakt.

Quentley Barbara

08.07.23 – 16.09.23

Zomerprogramma

Programmamaker:

Stijn Kemper

Beeldend kunstenaar

Quentley Barbara vult tijdens de zomer een lokaal met enorme sculpturen van karton en ducttape. Barbara maakt portretten van zijn dierbaren en gaat tijdens een serie kunstworkshops in het kader van Jeugdvakantiepaspoort aan de slag. Kinderen maken zelf portretten van karton die ze aan de ruimtevullende installatie toevoegen.

Metincan Güzel

20.09.23 – 11.01.24

Conservator: Sue-an van der Zijpp

Waarmee omringen we ons in een ruimte om ons thuis te voelen? Beeldend kunstenaar Metincan Güzel gaat in Rotterdam-Zuid op zoek naar winkelinterieurs met referenties naar Turkije. Hij gaat met verschillende eigenaren in gesprek over de inrichting van hun winkel, maar spreekt ook meer persoonlijk met hen over een idee van 'thuis'. Samen met zijn eigen ervaringen vormen deze gesprekken de inspiratie voor nieuw werk bestaande uit drie verschillende installaties met een bijbehorend script dat door Okan Urun wordt geschreven en geregisseerd en door Can Bora opgevoerd.

Fellowships

Deframing the Painting Frame – Lotte Wieringa

Januari – oktober 2023

Conservator: Alexandra van Dongen

Beeldend kunstenaar Lotte Wieringa onderzoekt in *Deframing the Painting Frame* hoe ze oude schilderijlijsten uit de collectie letterlijk uit hun historische kader kan trekken door met andere mogelijke vormen te experimenteren. Met een 3D-printer en digitale tekenprogramma's brengt ze de handarbeid van iemand die vele eeuwen geleden heeft geleefd opnieuw tot leven. Tijdens een serie workshops neemt ze het publiek mee in haar onderzoek en worden er steeds nieuwe versies van de lijsten gemaakt.

Kenny Gomes

September 2023 – maart 2024

Conservator: Alexandra van Dongen

De Rotterdamse woord-kunstenaar Kenny Gomes gaat in de museumcollectie op zoek naar objecten die vertellen over het trans-generatieel trauma van het Kaapverdiaanse slavernij- en koloniale verleden. Hij haakt hiermee aan bij het doorlopende onderzoeksproject *Unpacking Boijmans*.

Het koloniale verleden en de collectie. De collectiestukken verrijken zijn woordkunst en inspireren deelnemers van zijn workshops en performances die zowel op Zuid. als in het depot plaatsvinden.

Gemma Medina Estupiñán en Alessandra Saviotti zomerprogramma

Mei – september 2023
Conservator educatie:
Lisa Heinis

Gemma Medina Estupiñán en Alessandra Saviotti hebben voor enkele maanden het digitale archief van Arte Útil publiek gemaakt op Zuid. Deze website, opgezet door kunstenaar Tania Bruguera, is voor Medina en Saviotti de aanleiding om binnen kunstinstellingen het gesprek over de sociale rol van kunst in de samenleving aan te gaan. Dit programma is in juli 2023 onderdeel van een Summer Studio in samenwerking met RASL (Rotterdam Arts and Sciences Lab): Supporting Structures: Re-Imagining Ways to Wellbeing Through the Arts and Sciences.

Cihad Caner

September – december 2023
Conservator educatie:
Lisa Heinis

Cihad Caner maakt in 2023 de film *(Re)membering the*

riots in Afrikaanderwijk in 1972 or guest, host, ghost-ti over rellen in Rotterdam-Zuid meer dan vijftig jaar geleden, deels ook in de nabijheid van De Hillevliet. Naast de gesprekken tussen Caner met bewoners van de wijk die zich dit nog herinneren, vinden ook workshops op scholen plaats. Voor jongere generaties is deze geschiedenis ook in een bredere context te plaatsen en even relevant. In december zijn enkele sprekers uitgenodigd om dit gesprek met het publiek van Zuid. aan te gaan.

Extramuraal nationaal

Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum

Rijksmuseum Amsterdam
29.09.2023 – 14.01.2024
Conservatoren: Friso Lammerste, Ludo van Halem, Ilona van Tuinen, Mels Evers, Matthias Ubl

In deze tentoonstelling worden aan de hand van ruim 80 kunstwerken uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen verschillende aspecten van het leven geportretteerd. Gezamenlijk tonen zij tevens de verscheidenheid van de collectie die bekend staat als een encyclopedische collectie van de westerse kunstgeschiedenis van de middeleeuwen tot het heden. Conservatoren van het Amsterdamse museum kiezen beroemde werken uit de collectie, zoals *De toren van Babel* van Pieter Bruegel en *Titus aan de lezeaar* van Rembrandt, als ook minder bekende werken van bijvoorbeeld Nancy Grossman, Yang Fudong en Lee Bontecou. De werken verbeelden thema's als de geboorte, kind-zijn en de jeugd, maar ook kwesties als angst, schoonheid, intimiteit, seksualiteit, ambitie en de dood.

Samen met Raven van Dorst wordt een begeleidende audiotour gemaakt en er is een muzikale omlijsting van upsammy.

[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden

Kunsthal Rotterdam
24.06.2023 – 29.10.2024
(Gast)conservatoren: patricia kaersenhout, Alexandra van Dongen en Shehera Grot

Op initiatief van Museum Boijmans Van Beuningen en als vervolg op het doorlopende onderzoeksproject *Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden* en de collectie wordt in samenwerking met de Kunsthal Rotterdam de tentoonstelling *[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden* georganiseerd. Beeldend kunstenaar patricia kaersenhout wordt als gastconservator uitgenodigd. Zij ontwikkelt samen met vormgever Rosa te Velde een totaalinstallatie in de vorm van een labyrint van vijf wonderkamers, ter gelegenheid van het herdenkingsjaar 150 jaar (met 10 jaar staatstoezicht 160 jaar) afschaffing slavernij. Historische objecten uit verschillende museale

collecties en archieven van de stad Rotterdam worden in vijf wonderkamers op associatieve wijze aan hedendaagse kunstwerken van jonge kunstenaars gekoppeld. In samenwerking met Verhalenhuis Belvédère vertellen persoonlijke eigendommen en herinneringen van Rotterdammers de erfenis en impact van de slavernij-geschiedenis van de stad. De tentoonstelling werpt een verrassende en soms confronterende blik op het veelal nog onbekende koloniale verleden van Rotterdam en de doorwerking ervan in het heden.

Extramuraal international

Dalí, Magritte, Man Ray and Surrealism: Highlights from Museum Boijmans Van Beuningen

MUDEC Milaan
22.03.2023 – 30.07.2023
Conservatoren: Els Hoek en Alessandro Nigro

Voor deze editie van de reizende surrealisme-tentoonstelling werkt conservator Els Hoek samen met de Italiaanse kunst-historicus Alessandro Nigro, hoogleraar aan de universiteit van Florence. Naast de thema's die bij alle venues de rode draad vormen – Dada en het surrealisme, de droom, het irrationele en het toeval, het (seksuele) verlangen, een vreemd-vertrouwde werkelijkheid – wordt er bij deze locatie een nieuw aspect toegevoegd. Het MUDEC is het Milanese stadsmuseum voor etnografische kunst, wat de mogelijkheid biedt om de tot op heden weinig belichte relatie tussen het surrealisme en niet-westerse kunst voor de collectie van Boijmans nader te onderzoeken. Werk van kunstenaars als Max Ernst, Yves Tanguy, André Masson, Leonora Carrington en Wifredo Lam, en historische

publicaties uit de museum-bibliotheek, worden getoond in combinatie met voorwerpen met een Inuit, pre-Colombiaanse of Caribische herkomst. Samen met Nigro en de conservatoren van het MUDEC worden verhaallijnen aan de Boijmanscollectie geknoopt. Zo wordt in het hart van de tentoonstelling de invloed van niet-westerse culturen op het kunstenaarschap van de surrealisten aanschouwelijk gemaakt.

**A Surreal Shock:
Masterpieces from Museum
Boijmans Van Beuningen**
ARoS Kunstmuseum Aarhus
07.10.2023 – 21.01.2024
Conservatoren: Els Hoek en
Jakob Vengberg Sevel

De laatste presentatie van de reizende surrealistten wordt georganiseerd met ARoS, een van de best bezochte musea van Denemarken. Deze samenwerking biedt de mogelijkheid om het bestaande gezelschap aan te vullen met werk van Deense surrealistten, evenals een aantal werken van internationale surrealistten uit Deense collecties, onder wie Man Ray, René Magritte en Hans Arp, van wie het museum een spectaculaire sculptuur in de collectie heeft. De werken van Deense kunstenaars als Rita

Kernn-Larsen, Sonja Ferlov Mancoba, Vilhelm Bjerke Petersen en Wilhelm Freddie verraden een intense, zelden vertoonde artistieke dialoog met sommige van hun internationale tijdgenoten. Op deze manier kunnen de bezoekers de overeenkomsten, maar ook de verschillen tussen het Deense en het internationale surrealisme zien. In totaal verrijken zo'n veertig objecten uit Denemarken de collectie uit Rotterdam.

**Rembrandt: Etchings
from the Museum Boijmans
Van Beuningen**
Worcester Art Museum
Worcester
18.11.2023 – 19.02.2024
Conservatoren: Peter van der
Coelen, Claire Whitner

De tentoonstelling toont ruim 80 werken, waaronder 70 van Rembrandts mooiste prenten, maar ook werken van kunstenaars die hij bewonderde, zoals Albrecht Dürer. De tentoonstelling bevat vijf secties die een kijkje in zijn leven en methoden bieden, als ook een dieper inzicht geven in de prentkunst van de zeventiende eeuw. Het eerste deel introduceert Rembrandts ontwikkeling als etser en toont hoogtepunten uit zijn carrière. In het tweede en derde deel wordt het technische proces van etsen

en printen onderzocht en wordt duidelijk hoe Rembrandt door zijn experimenten het medium zou veranderen. In het vierde en laatste deel wordt gekeken naar degenen die hem inspireerden, naar eerdere meesters en naar de onderwerpen die Rembrandt voor zijn etsen koos. Het gaat onder meer om zelfportretten, 'tronies' (hoofdstudies) en schetsen, Bijbelse en religieuze figuren, het leven van alledag (genre) en landschappen. Uit de collectie van het Worcester Art Museum wordt een handvol prenten van Rembrandt én een koperplaat in de tentoonstelling getoond.

Educatieve activiteiten en evenementen

Boijmans Backstage

Wekelijks in het depot

Een medewerker van het depot geeft een rondleiding langs plekken in het depot waar publiek normaal gesproken niet mag komen, zoals bij de klimaatinstallatie of in de inpakruimte.

Rondleiding Boijmans met gebaren

Twee keer per maand in het depot

Onder begeleiding van een museumdocent onderzoeken deelnemers aan deze interactieve rondleiding in de Nederlandse Gebarentaal met verschillende zintuigen een aantal topstukken.

Kunstwerkplaats

Iedere woensdag en zaterdag op Zuid.

Een gratis creatief atelier waar bezoekers van alle leeftijden kunnen deelnemen aan kunstworkshops of binnenlopen voor een kop koffie of thee.

Inloopworkshop

Kunst inpakken

Een keer per maand in het depot

Het publiek maakt kennis met verschillende manieren van in- en uitpakken. Twee art handlers demonsteren en beantwoorden vragen en het publiek mag ook zelf aan de slag met echte objecten uit de collectie.

Inloopworkshops

kerstvakantie

3-6 januari in het depot

In het kader van het project *Family of Objects* maken deelnemers een eigen familiestamboom voor objecten.

Inloopworkshops

voorjaarsvakantie

18 en 25 februari in het depot

Het publiek kan zelf aan de slag tijdens een creatieve workshop in het educatie-atelier van het depot.

Zaterdag op Zuid

21 januari, 22 april, 14 oktober, 9 december op Zuid.

Een programma waarin alle lopende projecten aan publiek worden gepresenteerd en de samenwerking met partners wordt gezocht. Met bijdragen van onder meer Fenmei Hu, Éric Van Hove, Metincan Güzel, Shinji Entertainment, ITO Collective, Rumi Kunstinstituut, Hannah Dawn Henderson en Tirdad Zolghadr.

Art in Motherhood

11 februari op Zuid.

Een programma rondom de rol en positie van moeders in de kunstwereld ontwikkeld door Alona van Rosmalen, met een portfoliosessie met Rosie Razzall, Guinevere Ras, Leana Boven en Nicoline van Harskamp.

Museumnacht010

1 maart in het depot en op Zuid.

Een avondprogramma vol muziek, performances en workshops, met bijdragen van onder meer Art Rocks, Kunstbende, Naema, Senakirfa A, Spicy Dokha, Bokoedro en Dentalhon in het depot en FS Green, Ezri Jade, Nivek, Britney Lindo, Nova Valkenhoff en Kenny Gomes op Zuid.

Ongezien Boijmans

11 maart, 16 april, 3 mei, 15 september, 12 oktober, 14 november in het depot

Een rondleiding die deelnemers met een visuele beperking het depot en de collectie met verschillende zintuigen laat ontdekken.

Kom met je kom!

18 maart op Zuid.

Een lezing van Alexandra van Dongen en Fenmei Hu in combinatie met persoonlijke verhalen bij het Verhalenhuis en aansluitend een bezoek aan *KOM* bij Zuid. Een samenwerking met Verhalenhuis Belvédère.

Inloopworkshops

labelwriting

17 juni en iedere woensdag van 12 juli-16 augustus in het kader van Jeugdvakantiepaspoort in het depot

Het publiek stapt in de schoenen van een onderzoeker uit de toekomst en beschrijft objecten uit de collectie met een kunst-futuristische blik.

Hillevlietfestival

8 juli op Zuid.

Een festival in verzamelgebouw De Hillevliet, waar Boijmans Van Beuningen onderdeel van is. Het programma bevat bijdragen van Quentley Barbara, KMR, Neila Moon, Arte Útil en verschillende partners uit De Hillevliet.

Zomerworkshops

12 juli-16 augustus, iedere woensdag en een aantal zaterdagen op Zuid. in het kader van Jeugdvakantiepaspoort.

Workshops voor kinderen en gezinnen op Zuid. met kunstenaar Quentley Barbara.

Introductietours

(H)erkennen Herbouwen

14 juli-27 oktober, iedere vrijdag in de Kunsthall

Museumdocenten geven een introductie bij de gezamenlijke tentoonstelling van de Kunsthall en Museum Boijmans Van Beuningen.

Tweeduizend-meter-maaltijd

20 augustus op Zuid.

Een twee kilometer lang lopend buffet als ontdekkings-tocht over Rotterdam-Zuid. Een samenwerking met Verhalenhuis Belvédère, Galerie Niffo, Putsebocht 3 en Gemaal op Zuid.

Kunstspreekuur

26 augustus in het depot

Bezoekers nemen zelf objecten mee waarvan ze denken dat ze over 100 jaar nog relevant zijn en gaan in gesprek met de makers van de presentatie *Objects of Change*.

Deframing the Frame

20 oktober op Zuid.

Een programma van Lotte Wieringa met Alexandra van Dongen en Milou Goverde over artistiek en kunst-historisch onderzoek naar schilderijenlijsten in de collectie van het museum.

Boek van de maand

Vanaf november iedere vrijdag in het depot

De bibliothecaris vertelt over een bijzonder boek uit de collectie, iedere maand staat een ander boek centraal.

Seminar The Floor is Yours

Vrijdag 24 november in het depot

Medewerkers van Museum Boijmans Van Beuningen, mumok (Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien) in Oostenrijk en Mart (Museo d'arte moderna e contemporanea di Trento e Rovereto) in Italië delen in dit internationale project hun ervaringen met het publiek. Kunstdocent en stadsgids met Gebaren Kirsten de Ven geeft een lezing over hoe dove en slechthorende mensen kunst anders ervaren dan horende mensen. Filosoof Ronald Hunneman sluit de middag af en benadert het project vanuit een filosofische invalshoek.

Trapsessie Kenny Gomes

7 december in het depot

Kenny Gomes speelt een deel van zijn voorstelling *Ontketend*. Gomes is in de collectie op zoek naar objecten die over het trans-generatieel trauma van het Kaapverdiaanse slavernij- en koloniale verleden vertellen. Na de voorstelling is er een panelgesprek met Jane Ortet, Dulcinea Lopes de Brito en Jorge Lizardo.

Stadswandelingen Kunst tussen de ruïnes

26 november en 17 december in de stad

In het kader van het onderzoek en de depotpresentatie *Kunst tussen de ruïnes* organiseert het museum in samenwerking met Urban Guides een aantal stadswandelingen.

Inloopworkshops

kerstvakantie

26-30 december in het depot

Bezoekers tekenen een collectie die ze voor altijd zouden willen bewaren, met objecten van thuis en uit het depot.



Activiteiten en nevenfuncties wetenschappelijke staf en directie

Peter van der Coelen

Conservator prenten en
tekeningen

Advies- en bestuursfuncties

- Voorzitter Stichting Delineavit et Sculpsit
- Lid redactie *Delineavit et Sculpsit. Journal for Dutch and Flemish Prints and Drawings*
- Lid International Advisory Committee of Keepers of Public Collections of Graphic Art
- Lid Amsterdamsche Prentkring
- Lid Supervisory Committee doctoraat Jeroen Luyckx, KU Leuven
- Lid klankbordgroep Nederlandse monogrammisten (Hollsteinproject Joyce Zelen)
- Peer reviewer voor *The Rijksmuseum Bulletin* (incidenteel)

Publicaties

- *Adriaen van Ostade* (The New Hollstein Dutch & Flemish Etchings, Engravings and Woodcuts 1450-1700), Paolo Giordani, Jaco Rutgers (samenst.), Peter van der Coelen (red.),

dl.n. I-III, Ouderkerk aan den IJssel/Amsterdam 2023

- 'Editorial', in: *Adriaen van Ostade* (The New Hollstein Dutch & Flemish Etchings, Engravings and Woodcuts 1450-1700), dl. I, Ouderkerk aan den IJssel/Amsterdam 2023, pp. vii-viii
- 'Romeyn de Hooghe's Political Satires (Review of: M.M. Hale, *The Birth of Modern Political Satire*, Oxford 2020)', *Print Quarterly* 40 (2023), pp. 66-68
- 'Reis naar de maan', *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 33 (2023) 3, pp. 34-37

Presentaties en lezingen

- Presentatie prentkunst voor studenten Kunstgeschiedenis van de Radboud Universiteit, Depot Boijmans Van Beuningen, 2 juni
- Lezing *Museum Boijmans. How Modern Art Entered its Varied Collections in a New Building*, Conference Museums, Collections and Society, Universiteit Leiden, 5 juli
- Presentatie *Boijmans in de*

Oorlog, Mauritshuis, Den Haag, 13 juli

- Lezing *Souvenirrosen – die Sammlung im Museum Boijmans Van Beuningen*, Rotterdam, Forum BildDruckPapier, online, 2 november
- Lezing *Rembrandt's Etchings: Innovation and Ambition*, Worcester Art Museum, Worcester (MA), 19 november
- Presentatie prentkunst voor de Amsterdamsche Prentkring, Depot Boijmans Van Beuningen, 29 november
- Ontvangst van diverse musea en instellingen, Depot Boijmans Van Beuningen

Overig

- Conservator tentoonstelling *Rembrandt: Etchings from the Museum Boijmans Van Beuningen*, Worcester Art Museum, Worcester (MA), 18 november 2023-19 februari 2024
- Conservator presentatie *Hoogtepunten uit de museumcollectie*, Depot Museum Boijmans Van Beuningen, 2022-2024 (wissel juni 2023)

- Deelname klankbordsessie *Het ontstaan van de prentencollectie van Teylers Museum*, Teylers Museum, Haarlem, 2 februari

Bram Donders

Onderzoeker

Advies- en bestuursfuncties

- Voorzitter Jong VNK (Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici)
- Bestuurslid VNK (Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici)
- Bestuurslid Communicatie – ESNA (European Society for Nineteenth-Century Art)
- Partner van onderzoeksgroep De Andere Helft. Vrouwen in de Nederlandse Kunstwereld 1780-1980

Presentaties en lezingen

- *Boijmans Backstage*, Depot Boijmans Van Beuningen, 19 januari
- Rondleiding Art Rotterdam voor Relatiebeheer en filantropie, Art Rotterdam, Van Nellefabriek, 10 februari
- *Boijmans Backstage* i.s.m. Sanne de Rooij, Depot Boijmans Van Beuningen, 12 april en 28 juni
- Presentatie op Carrièrenacht Geesteswetenschappen,

Universiteit Utrecht, 25 april

- Conservator vertelt, Depot Boijmans Van Beuningen, 15 mei
- Presentatie negentiende-eeuwse vrouwelijke kunstenaars voor Probus Club, Depot Boijmans Van Beuningen, 16 mei
- Expertmeeting *De Andere Helft 'Methodes'*, moderator en referent, digitaal, 17 mei
- Spreker ESNA Conference 'Beyond 'The Obstacle Race': Women's role in the history of 19th-century art revisited', *Mariane Meijer (1804-1886): looking beyond traditional art studio practice, social network and institutional history*, RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag, 1-2 juni
- Presentatie *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), Utrecht, 21 juni
- Moderator symposium *Erfgoed in transitie: (jonge) professionals en institutionele verandering voor een duurzame toekomst*, RADIUS Centrum voor heden-daagse kunst en ecologie, Delft, 25 juni

- Presentatie *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, Amsterdam School of Historical Studies, Universiteit van Amsterdam, 19 september
- Aftrap van het onderzoek *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, Depot Boijmans Van Beuningen, 23 oktober
- Uitreiking Museumtalentprijs, Museumcongres Museumvereniging, Theater de Spiegel, Zwolle, 9 november
- Presentatie *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, Boijmans Diner, Depot Boijmans Van Beuningen, 10 november
- Presentatie *Nagelaten. Vrouwelijke schenkers en legatoren aan Museum Boijmans Van Beuningen (1849-heden)*, Zodiaque Bijeenkomst, Depot Boijmans Van Beuningen, 13 november

Publicaties

- 'De andere helft, Vrouwen in de Nederlandse kunstwereld 1780-1980', *VNK Bulletin*, nr. 3 (2023), pp. 18-20

Alexandra van Dongen

Conservator historische vormgeving

Advies- en bestuursfuncties

- Bestuurslid/secretaris Stichting De Tijdtrap Rotterdam
- Bestuurslid De Huidenclub Rotterdam
- Redactielid *Rotterdams Jaarboekje*
- Lid ICDAD: International Committee of Decorative Arts & Design
- Lid international research group Global Things, University of London
- Ambassadeur Verhalenhuis Belvédère, Katendrecht Rotterdam
- Voorzitter Stichting Kunstfonds Vincent van GoghHuis Zundert
- Voorzitter Stichting Vrienden van Van Gogh & Zundert
- Lid Stedelijk Collectief Ketikoti Rotterdam

Publicaties

- *Aan tafel met Huygens. Een reis door de keuken van Hofwijck*, tentoonstellingsgids, Hofwijck, Voorburg
- *KOM*, i.s.m. Fenmei Hu, tentoonstellingsgids
- *[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het koloniaal verleden*, i.s.m. gastcurator patricia

kaersenhout, curatoren Kunsthall Shehera Grot, David Snels en conservator-in-opleiding Sanne de Rooij, tentoonstellingsgids, Kunsthall Rotterdam

Presentaties en lezingen

- Opening *KOM*, i.s.m. Fenmei Hu (commission 2023), Zuid. Boijmans Van Beuningen, 21 januari
- Lezing *Dichter bij Vincent* voor Vrienden van de Keramiek, Depot Boijmans Van Beuningen, 11 februari
- Ontvangst en toelichting op zaal in tentoonstelling *Unpacking Boijmans*, Harlow Brammerloo, Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst, Depot Boijmans Van Beuningen, 14 februari
- Rondleiding *KOM* tijdens Museumnacht, 4 maart
- Lezing *KOM, porselein in Rotterdam*, samen met Fenmei Hu, Volkskeuken Verhalenhuis Belvédère, 18 maart
- Ontvangst en gesprek op zaal in tentoonstelling *Unpacking Boijmans*, Wayne Modest, artistiek directeur Museum van Wereldculturen, Depot Museum Boijmans Van Beuningen, 23 maart
- Lezing *Unpacking Boijmans. Wijnglazen & het koloniale- en*

- slavernijverleden*, RCE Amersfoort, Glassymposium, 24 maart
- Lezing *The Tangible World of Johannes Vermeer. Domestic Artefacts as Artist Props*, Rijksmuseum Amsterdam, Vermeer Symposium, 28 maart
- Kennissessie klankbordgroep *Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden en de collectie*, 31 maart
- Serie workshops *KOM* voor kinderen samen met Fenmei Hu, Zuid. Boijmans Van Beuningen, 14 april
- Gastcollege *Dichter bij Vincent. Kunst & erfgoed*, Reinwardt Akademie, Amsterdam, 19 april
- Lezing *De Toren van Babel*, voor Pluspunt, Verhalenhuis Belvédère, 19 april
- Ontvangst en rondleidingen Glasgenoten (groep Nederlandse glasconservatoren), Depot Boijmans Van Beuningen, 26 april
- Lezing *De keukeninventaris in het kookboek van Bartolomeo Scappi, kok van de Paus (1570)*, tijdens culinaire workshop Castelfiorentino, Toscane, 11 mei
- Lezing *Het Schielandshuis* voor Koninklijke Akademie voor Oudheidkunde, Schielandshuis, 20 mei

- Lezing *Waterkannen, tandenstokers en haarkammen. De materiële cultuur van persoonlijke verzorging in de 17^{de} eeuw*, tijdens symposium georganiseerd door Rijksmuseum Amsterdam in Leiden, 26 mei
- Lezing *Dichter bij Vincent*, voor Rotary Club Rotterdam, 1 juni
- Lezing *ALMA. Art Meets Material Artefacts. Keukengerei in beeld*, Kasteel Twickel, 15 juni
- Ontvangst en rondleiding Chinese Ambassade, Depot Boijmans Van Beuningen, 16 juni
- Opening tentoonstelling *[H]erkennen Herbouwen. Wonderkamers van het Rotterdams koloniaal verleden*, Kunsthal, 24 juni
- Herdenking en viering Ketikoti Rotterdam, 30 juni en 1 juli
- Intervisie bijeenkomst workshop voor kunst-docenten depot samen met Boris van Berkum en Marian Markelo, 22 en 24 augustus
- Culinaire rondleidingen voor evenement Verwiel & Wijngaard samen met chef-kok Jim de Jong, Depot Boijmans Van Beuningen, 19 september
- Focus presentatie Mama Aisa en Kabra Blauw, samen met Boris van

- Berkum, Melly, Rotterdam, 22 september
- Lezing *Herberg Reimerswaal*, tijdens startbijeenkomst Reymerswaal Geopark, Tholen, 31 oktober
- Presentatie *Rotterdams Jaarboekje*, Schielands-huis, 8 november
- Bijeenkomst glas-conservatoren Paleis Het Loo, Apeldoorn, 15 november
- Vriendenbijeenkomst *Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum*, 16 november
- Startbijeenkomst *Vrouwen van Rotterdam 2025*, Centrale Bibliotheek Rotterdam, 23 november
- Ontvangst en rondleiding delegatie Spaanse maritieme musea, Depot Boijmans Van Beuningen, 28 november
- Lezing *Aan tafel met Huygens. Een reis door de keuken van Hofwijck*, Hofwijck, Voorburg, 6 en 8 december
- Speech Trapsessie Kenny Gomes (fellowship Zuid.), Depot Boijmans Van Beuningen, 7 december
- Lezing *Aan tafel met Huygens. Een reis door de keuken van Hofwijck*, tijdens Foodlab. i.s.m. Universiteit Leiden, Hofwijck, 16 december

Cathy Jacob

Directeur Presentaties

Advies- en bestuursfuncties

- Voorzitter stuurgroep Museumnacht010
- Voorzitter Stichting BK-informatie
- Voorzitter en redactielid Stichting Kunstpublicaties Rotterdam
- Waarnemend voorzitter Raad van Toezicht West Den Haag
- Secretaris Extra Extra
- Penningmeester Stansfield/Hooykaas
- Lid *Steering Committee* International Exhibition Organizers
- Panellid Kunstenaarshonoraria, BKNL en SiRM

Publicaties

- *Photographing What's Not There*, tentoonstellingscatalogus bij de tentoonstelling *Inland* van Satijn Panyigay, Galerie Peter Sillem, Frankfurt am Main, 13 januari-25 februari

Presentaties en lezingen

- Inleiding en moderatie van BK-lezing over kunst met een maatschappelijke betekenis, Art Rotterdam, 10 februari
- Presentatie *Programma Museum Boijmans Van Beuningen tijdens*

renovatie, 010

Zakennetwerk, De Harmonie, Rotterdam, 15 februari

- Presentatie *Programma Museum Boijmans Van Beuningen tijdens renovatie*, Club 25, Depot Boijmans Van Beuningen, 13 maart

Overig

- Rondleiding Sam W. Franklin, TU Delft, ten behoeve van het boek *The Cult of Creativity*, Depot Boijmans Van Beuningen, 20 januari
- Rondleiding Malmö Art Museum, Zweden, Depot Boijmans Van Beuningen, 24 januari
- Welkomstwoord en vragenuurtje, Museum Ludwig Patrons Club, Depot Boijmans Van Beuningen, 27 januari
- Rondleiding Comune di Milano – Direzione Cultura, Marco Edoardo Minoja, Depot Boijmans Van Beuningen, 3 februari
- Ontvangst en toelichting op zaal in tentoonstelling *Unpacking Boijmans*, Harlow Brammerloo, Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst, Depot Boijmans Van Beuningen, 14 februari
- Welkom bij de film voor collega's en collega-musea, *White Balls on*

Walls, 22 februari

- Rondleiding Boghossian Foundation, België, Depot Boijmans Van Beuningen, 3 maart
- Rondleiding Sharon Matt Atkins, Deputy Director for Art at Brooklyn Museum NY, Depot Boijmans Van Beuningen, 17 maart
- Ontvangst en gesprek op zaal in tentoonstelling *Unpacking Boijmans*, Wayne Modest, artistiek directeur Museum van Wereldculturen, Depot Museum Boijmans Van Beuningen, 23 maart
- Kennissessie klankbordgroep *Unpacking Boijmans. Het koloniale verleden en de collectie*, 31 maart
- Rondleiding Isabelle Corriveau, National Gallery of Canada, Depot Boijmans Van Beuningen, 16 april
- Ontvangst van delegatie uit Curaçao – directeur en voorzitter bestuur Curaçaos Museum en kunstenaar Carlos Blaaker, Zuid. Boijmans Van Beuningen, 29 april
- Rondleiding van SENS met een aantal vastgoed-relaties, Depot Boijmans Van Beuningen, 1 mei
- Rondleiding directie en programmeursteam MOMO, Depot Boijmans Van Beuningen, 21 mei

- Toelichting op tentoonstellingsontwerp tijdens *Röntgenstraling in kunsthistorisch onderzoek: een geschiedenis*, workshop Smart*Light Project, Depot Boijmans Van Beuningen, 25 mei
- Dankwoord na afloop van slotperformance *Do they work? Spells against othering* van Neo Muyanga in het kader van *Le Miroir Vivant*, Depot Boijmans Van Beuningen, 4 juni
- Rondleiding gemeenteraad Rotterdam, Depot Boijmans Van Beuningen, 30 juni
- Herdenking en viering Ketikoti Rotterdam, 30 juni
- Rondleiding delegatie Palace Museum, Beijing, Depot Boijmans Van Beuningen, 5 juli
- Rondleiding tentoonstellingsteam National Gallery of Victoria, Melbourne, Depot Boijmans Van Beuningen, 13 juli
- Rondleiding afdeling Presentaties MAS Antwerpen, Depot Boijmans Van Beuningen, 20 september
- Inhoudelijke begeleiding Kunstreis voor relaties van het museum, 5-8 oktober
- Speech bij finisage *Lakeside Collection Award 2022*, winnares Jiyan Düyü, Depot Boijmans Van Beuningen, 26 oktober

- Inleiding bij *Lee Miller in Print* (in opbouw), Boijmans Diner, Depot Boijmans Van Beuningen, 10 november
- Speeddate vriendenavond Rijksmuseum, in de tentoonstelling *Museum Boijmans Van Beuningen at Rijksmuseum*, 16 november
- Rondleiding programmteam Friday Late V&A South Kensington, Depot Boijmans Van Beuningen, 4 december
- Welkomstspeech, 10-jarig jubileum Verhalenhuis Belvédère, 7 december
- Rondleiding board en director Zaha Hadid Foundation, Depot Boijmans Van Beuningen, 12 december

Saskia van Kampen-Prein

Conservator moderne en hedendaagse kunst

Advies- en bestuursfuncties

- Adviseur Wetenschappelijke Adviesraad Collectie Koopman, Koninklijke Bibliotheek Den Haag
- Lid stuurgroep Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)
- Lid klankbordgroep Contemporary Art, UvA, Master en Postmaster 'Conservering en

- restauratie van cultureel erfgoed'
- Lid selectiecommissie 'Sculpture Park' onderdeel van Art Rotterdam 2023 i.s.m. Ove Lucas, Fons Hof, Tom Postma e.a.
- Extern deskundige potentiële aankoop t.b.v. collectie Stedelijk Museum Schiedam, 3 oktober
- Extern adviseur aankopen Mondriaan Fonds

Publicaties

- 'Willem van Konijnenburg', in: H. Bouillon (red.), *Animaux Fantastiques. Du merveilleux dans l'art*, tent.cat. Lens (Musée du Louvre Lens) 2023, pp. 238-239
- 'Uitgelicht: Lee Miller in Print', *Kunstschrift*, nr. 6 (december 2023)
- *Lee Miller in Print*, tent.cat. Rotterdam (Museum Boijmans Van Beuningen) 2023

Presentaties en lezingen

- *Introductiedag Moderne Kunst*, cursus over het beheer en behoud van moderne kunst i.s.m. SBMK, Ilka van Steen en Susanne Kensche, Depot Boijmans Van Beuningen, 16 juni
- Boekpresentatie *Lee Miller in Print*, Depot Boijmans Van Beuningen, 24 november

- Diverse rondleidingen bij *Lee Miller in Print*, Depot Boijmans Van Beuningen
- Ontvangst en rondleidingen voor diverse kunstenaars, verzamelaars, musea en instellingen, Depot Boijmans Van Beuningen

Overig

- Conservator *Lee Miller in Print*, galerie II, Depot Boijmans Van Beuningen, 21 november 2023-18 februari 2024
- Expertmeeting *De populierenlaan bij Nuenen* van Vincent van Gogh, Depot Boijmans Van Beuningen

Annemartine van Kesteren

Conservator design

Advies- en bestuursfuncties

- Lid werkveld commissie KABK, Den Haag
- Bestuurslid Stichting Vedute
- Bestuurslid Feed your mind
- Bestuurslid Murals Inc
- Designconsultant, Studio van Kesteren
- Ad hoc adviseur aankopen Mondriaan Fonds
- Lid ondernemingsraad

Presentaties en lezingen

- Opening *Mahjoub: etappe Rotterdam-Zuid*, Éric Van Hove, Zuid. Boijmans Van

Beuningen, 21 januari

- Testride Mahjoub tijdens south explorer, Zuid. Boijmans Van Beuningen, 21 april
- *Boijmans Backstage*, Depot Boijmans Van Beuningen, 25 mei, 1 juni
- Lezing *What is next? / Professional Practice*, Master Industrial design, KABK, 31 mei
- Partner presentatie Netwerk Archieven Design en Digitale Cultuur (NADD), Nieuwe Instituut, 8 juni
- Panelpresentatie tijdens performance van Neo Muyanga, *Le Miroir Vivant no. 1*, Do they work? Spells against othering, Depot Boijmans Van Beuningen, 3 en 4 juni
- Trapsessie 'Verzamelen voor de toekomst', Depot Boijmans Van Beuningen, 6 juli
- NADD Archives at risk, finissage voor OCW en programma partners, Nieuwe Instituut, 24 augustus
- Presentatie *Vooruitkijken*, Secrid, Depot Boijmans Van Beuningen, 25 augustus
- Presentatie *Vooruitkijken*, Eneco en gemeente, Depot Boijmans Van Beuningen, 25 augustus
- Kunstsprek *Welk ontwerp is toekomstbestendig?*, Depot Boijmans Van

Beuningen, 26 augustus

- Presentatie *Exploring the future of museums at M21D*, Stadssalon, Amsterdam, 6 september
- Keynote Dutch Design Week, *Interchanges Living Environment x Thriving Planet*, 24 oktober
- Presentatie *Vooruitkijken*, Karlsruhe University of Arts and Design, 25 oktober

Overig

- Podcast # Archives at Risk
- Podcast # Colour Conversation, interview #3 of a podcast series by Raw Color, 29 juni
- Presentatie *Archives at Risk*, Nieuwe Instituut, 11 mei-27 augustus
- Presentatie *Archives at Risk/Seeking Shelter Cubic 3*, Nieuwe Instituut, mei-30 oktober
- Presentatie *Archives at Risk/Seeking Shelter Debra Solomon/the_living*, 30 oktober-4 februari
- Presentatie *Archives at Risk/Seeking Shelter Hella Jongerius*, Textielmuseum, 9 november
- Speeddate vriendenavond Rijksmuseum, 16 november
- Begeleiding professionalisering SFCL, Cecilia Hendrix
- Diverse rondleidingen in Depot Boijmans Van Beuningen

Sandra Kisters

Directeur Collectie en onderzoek

Advies- en bestuursfuncties

- Lid klankbordgroep Programma Erfgoed van de 20ste eeuw (2021-2023) RCE
- Partner onderzoeksgroep De Andere Helft. Vrouwen in de Nederlandse Kunstwereld 1780-1980
- Lid Raad van Advies van Faculteit der Geesteswetenschappen Universiteit van Amsterdam
- Lid Adviesraad afdeling Kunst en Cultuurwetenschappen Vrije Universiteit Amsterdam

Presentaties en lezingen

- *Museaal onderzoek*, gastcollege Universiteit Utrecht, 26 januari
- Presentatie onderzoeksproject en plenaire discussie Frans impressionisme in Nederlandse collecties, ESNA Winter seminar, 3 februari
- Lezing *Storage and Public: A look back at the museum Boijmans' Depot in Rotterdam*, voor cursus Museum Storage Contemporary Challenge, École du Louvre Parijs, 6 september
- Discussie met studenten-groep Museology,

Universiteit van Berlijn,
Depot Boijmans Van
Beuningen 14 september

- Diverse rondleidingen en Q&A's in depot voor musea en professionals uit binnen- en buitenland; Melbourne Arts Centre, Malmö Art Museum, Guggenheim Abu Dhabi, Landschaftsverband Rheinland Westfalen, Museums of Qatar

Overig

- NADD expertmeeting, Nieuwe Instituut, 8 juni

Ina Klaassen

Directeur

Advies- en bestuursfuncties

- Lid Museumconvent, overleg zakelijke directieuren Nederlandse kunstmusea
- Bestuurslid Stichting Museumpark, Rotterdam
- Lid Directeurenoverleg Rotterdamse culturele instellingen
- Directeur Horeca Boijmans Van Beuningen B.V.
- Secretaris Stichting Museum Boijmans Van Beuningen
- Secretaris Stichting Lucas van Leyden
- Voorzitter Stichting Fonds Willem van Rede

Presentaties en lezingen

- *Het depot, een publiek-*

private onderneming,
Universiteit Leiden, 8 maart

- *Museum en depot, een publiek-private onderneming*, voor Rotary Club Rotterdam, Koninklijke Roei- en Zeilvereeniging 'De Maas', Rotterdam, 22 maart
- Interview tijdens Rotterdam Late Night, Worm, 6 april
- WORM/Erasmus Verbindt: aftertalk podcast Rotterdamse cultuursector, 17 september
- Bijdrage Comcol Conferentie Taiwan, 26 oktober
- Welkomstwoord Nedspice 10 jaar, Depot Boijmans Van Beuningen, 20 november
- Lezing Altares, Depot Boijmans Van Beuningen, 21 november
- *Kunst als reflectie van de grote maatschappelijke verhalen in een specifieke tijd*, conferentie van Provincie Zuid-Holland, Depot Boijmans Van Beuningen, 29 november

Overig

- Diverse rondleidingen en ontvangsten van binnen- en buitenlandse gasten in Depot Boijmans Van Beuningen en Zuid. Boijmans Van Beuningen

Mireille Linck

Junior conservator prenten
(tot 1 oktober)

Publicaties

- 'Using Print Albums as Sources for Reception-historical Research', *Delineavit et Sculpsit* 53 (2023)
- *Friedrich August-albums*, online catalogus
- www.boijmans.nl/collectie/onderzoek/friedrich-august-albums

Overig

- Assistent-conservator Escher in Het Paleis, Den Haag

Rosie Razzall

Conservator tekeningen

Publicaties

- *Italian Drawings 1400-1600*, 60 online catalogusteksten, www.boijmans.nl/collectie/onderzoek/italiaanse-tekeningen-1400-1600

Presentaties en lezingen

- *Italian Drawings 15th-16th centuries: the Getty Paper Project at Museum Boijmans Van Beuningen*, Giornata sul disegno, georganiseerd door Catherine Monbeig Goguel en Simonetta Prosperi Valenti Rodinò, Fondazione Roberto

Longhi, Florence,
14 februari

- *The Académie Royale and Beyond: an introduction to the art world in France, circa 1720-1800*, Vrije Universiteit Amsterdam, 28 september

Overig

- Curator en projectleider, *Italian Drawings 1400-1600*, online catalogiseringsproject gefinancierd door Getty Paper Project, online gepubliceerd 2023
- Deelnemer online expertmeeting, 'Getty Paper Project, 16th century Italian drawings', Dresden Kupferstichkabinett, 8 februari
- Deelnemer workshop *The Van de Veldes: Art and the Sea*, Royal Museums Greenwich, 22 februari
- Deelnemer Getty Paper Project workshop *Between Connoisseurship and Science: New Demands on Research and Curatorship of Drawings*, Klassik Stiftung Weimar, Graphische Sammlungen, 19-21 april
- Gastdocent met dr. Klazina Botke en dr. Ingrid Vermeulen, MA module 18de-eeuwse Franse tekeningen, Vrije Universiteit Amsterdam, oktober

- Presentatie tekeningen voor de Amsterdamsche Prentkring, Depot Boijmans Van Beuningen, 29 november
- Meerdere presentaties van tekeningen in Depot Boijmans Van Beuningen voor Museumnacht010, Open Dag Depot, Business Club diner, Loyens & Loeff, De Doelen, studenten van de Universiteit Antwerpen, Universiteit Utrecht, Vrije Universiteit Amsterdam

Francesco Stocchi

Conservator moderne en hedendaagse kunst
(tot 1 augustus)

Advies- en bestuursfuncties

- Lid wetenschappelijke commissie, Cassa Risparmio Padova en Rovigo

Overig

- Moderator tijdens persconferentie *Steve McQueen: Sunshine State*, Depot Boijmans Van Beuningen, 28 januari
- Moderator boekpresentatie *Salvo*, Studiezaal II, Depot Boijmans Van Beuningen, 17 april
- Biennale Art College, tutor, Venetië
- Curator Zwitsers paviljoen, Biennale Venetië
- Curator tentoonstelling

Le Songe d'Ulysses,
Fondation Carmignac

- ARCO artfair, co-curator veertigjarige jubileum-tentoonstelling

Ruben Suykerbuyk

Conservator oude schilder- en beeldhouwkunst

Advies- en bestuursfuncties

- Hoofdredacteur *Simiolus. Netherlands Quarterly for the History of Art*
- Lid Stichting Nederlandse Kunsthistorische Publicaties
- Lid Koninklijke Academie voor Oudheidkunde van België
- Lid Nationale Adviesraad voor de restauratie van het Lam Gods (Gent, Sint-Baafskathedraal)
- Lid redactieraad *ARDS. Studies in Medieval and Renaissance Sculpture* (Brepols Publishers)
- Lid beoordelingscommissie onderzoeksbeurzen Vereniging Rembrandt
- Lid doctoraatsbegeleidingscommissie Elise Philippe (UCLouvain)
- Ad hoc adviseur aankopen Mondriaan Fonds

Publicaties

- Entries in jubileum-publicatie *10 jaar Nedspice Restauratiefonds*
- Entries in: S. Hautekeete

(red.), *Van Bruegel tot Rubens. Meester-tekeningen uit de verzameling van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België*, Brussel 2023, pp. 57-60, cat. 16-18 (Anonieme meester, Zuid-Nederlands, ca. 1570) en pp. 123-125, cat. 41 (Hendrik de Clerck)

Presentaties en lezingen

- *Aanwinsten beeldhouwkunst? Voorstellen voor een geïntegreerde collectiebenadering*, vergadering VZW Natuurbehoud Pater David, Hoogerheide, 22 januari
- Presentatie verzameling Stichting Willem van der Vorm, ontvangst Gezelschapsleden, Depot Boijmans Van Beuningen, 15 mei
- *Röntgenstraling in kunsthistorisch onderzoek: een geschiedenis*, workshop Smart*Light Project, Depot Boijmans Van Beuningen, 25 mei
- *La participation rituelle dans les tombes à priant*, UCL, Louvain-la-Neuve, 12 oktober
- Presentatie Nedspice restauraties t.g.v. het 10-jarig jubileum van het Nedspice Restauratiefonds, Depot Boijmans Van Beuningen, 20 november

- Presentatie collectie Schoufour-Martin, afscheidsfeest Pieter van Onzenoort, Depot Boijmans Van Beuningen, 30 november
- Presentaties over het depot bij diverse ontvangsten, onder andere restauratieopleiding La Cambre (Brussel), 17 maart, en opleiding kunstgeschiedenis KULeuven, 18 april

Overig

- Conservator depot-presentatie Smart*Light Project
- Medeorganisator kunstreis voor de grote schenkers aan het museum, Antwerpen & Brussel, 5-8 oktober

Sue-an van der Zijpp

Conservator toegepaste kunst en kunstnijverheid

Advies- en bestuursfuncties

- Lid adviescommissie Stimuleringsfonds Creatieve industrie, vierjarige instellingssubsidie creatieve industrie (2020-2024)
- Bestuurslid presentatie-instelling NP3, Groningen
- Lid van de Raad van adviseurs Vereniging Rembrandt

Presentaties en ontvangsten

- *RAAAF Roadtrip* met Erik Rietveld, University of Amsterdam, Institute for advanced study, artist in resident, 27 januari
- Ontvangst Vincente Mattalana, directeur Beep Art Collection, Depot Boijmans Van Beuningen, 10 februari
- Ontvangst municipality Seoul Culture and Museum Division, Depot Boijmans Van Beuningen 5 april
- Ontvangst Jihoi Lee, curator Architecture, Installation and Sculpture, The National Museum of Modern and Contemporary Art (MMCA), Korea, Depot Boijmans Van Beuningen, 24 mei
- AVL Vereniging Rembrandt, Leiden, 24 juni
- Ontvangst Sandee Tang, Assistant Curator (Design), Hong Kong Heritage Museum, Depot Boijmans Van Beuningen, 27 september
- Lezing ter gelegenheid van het afscheid van dr. Peter de Ruiter aan de studie Kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, 22 september
- Presentatie ten behoeve van bijeenkomst met Ambassade Noordzee, Depot Boijmans Van Beuningen, 12 oktober

- Presentatie voor Emilie Sitzia ten behoeve van het project *Family of Objects*, Depot Boijmans Van Beuningen, 7 november
- Presentatie over het werk van Moritz Ebinger, Boijmans Diner, Depot Boijmans Van Beuningen, 10 november
- Presentatie over het werk van Moritz Ebinger, Zodiaque bijeenkomst, Depot Boijmans Van Beuningen, 13 november
- Presentatie over het werk van Koen Taselaar en het Peterich Fonds, ter gelegenheid van de ontvangst van Loyens en Loeff, Depot Boijmans Van Beuningen, 30 november
- Ontvangst van Donna Haraway en Rosi Braidotti, Depot Boijmans Van Beuningen, 9 december

Overig

- Tekstbijdragen over Maarten Baas en Jaime Hayon voor Daniell Ohad's serie *Christie's Education and Design Miami called Materials and Furniture: The Legends*

Personeel en organisatie

Totaal aantal medewerkers op 31-12-2023

Museum cao	
Aantal fte	118,12
Aantal medewerkers	168

Horeca cao	
Aantal fte	18,36
Aantal medewerkers	50

Medewerkers museum cao in 2023

Aantal fte	144,36
Aantal medewerkers	214

Kengetallen personele samenstelling		
Aandeel mannen	71	33%
Aandeel vrouwen	143	67%

Aandeel 55+	45	21%
Aandeel 50 t/m 55	22	10%
Aandeel 40 t/m 50	43	20%
Aandeel 30 t/m 40	43	20%
Aandeel t/m 30 jaar	61	29%
Aantal medewerkers	214	100%
Gemiddelde leeftijd is 41 jaar		

Kengetallen mobiliteit	
Instroom	49
Uitstroom	55

Medewerkers horeca cao in 2023

Aantal fte	24,31
Aantal medewerkers	83

Kengetallen personele samenstelling		
Aandeel mannen	31	37%
Aandeel vrouwen	52	63%

Aandeel 55+	2	2%
Aandeel 50 t/m 55	0	0%
Aandeel 40 t/m 50	3	4%
Aandeel 30 t/m 40	18	22%
Aandeel t/m 30 jaar	60	72%
Aantal medewerkers	83	100%

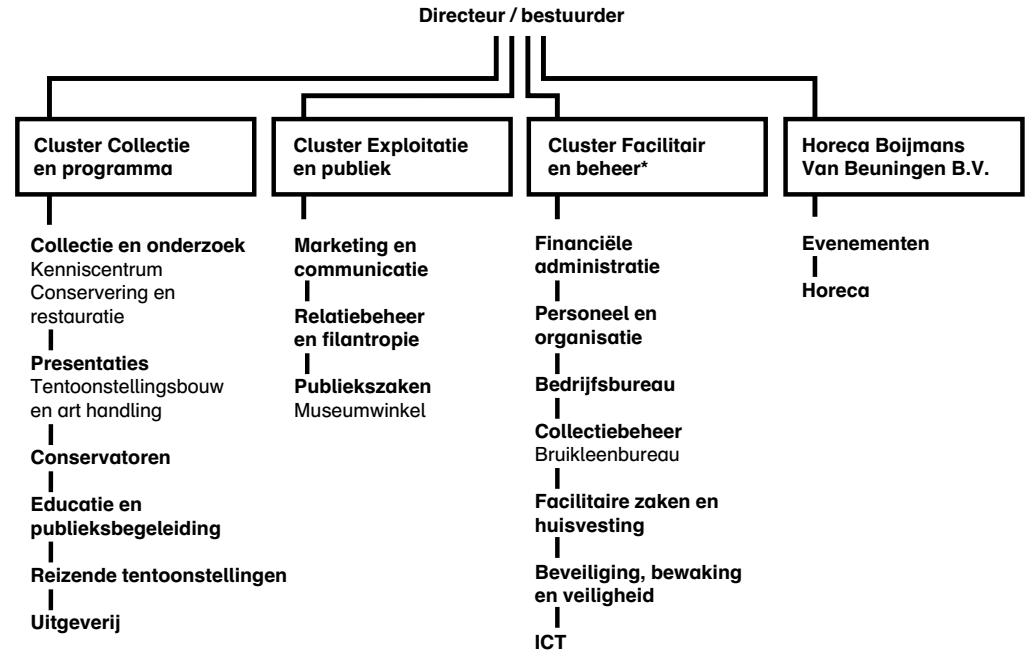
Gemiddelde leeftijd is 27 jaar

Kengetallen mobiliteit	
Instroom	33
Uitstroom	34

Verzuim museum	
Verzuim 2022	5,34
Verzuim 2023	6,89

Verzuim horeca	
Verzuim 2023	3,77

Organogram



* Zolang er één directeur / bestuurder is, is er een interim hoofd bedrijfsvoering die dit cluster aanstuurt